ДУМИ МНОГО
ДУМА Е ЕДНА

70ст.

ДУМА®

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК www.duma.bg

ЧЕТВЪРТЪК 18 НОЕМВРИ 2010 ГОДИНА 20 БРОЙ 266 (5772)

Младенов кани Русия в ПРО

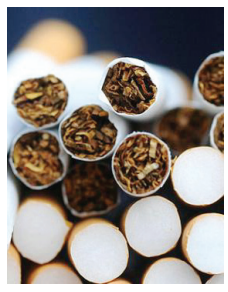
Стр. 2

Валери Жаблянов:
Страдаме от дефицит на политическа отговорност

Стр. 11

Стратегически инвеститор иска „Булгартабак"

Стр. 6

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Стр. 13

Пак няма да има необлагаем доход

ГЕРБ отряза общините и за плоския данък

Депутатите от мнозинството порязаха възможността за необлагаем доход при приемането на второ четене на Закона за данъка върху доходите на физическите лица вчера. Предложението бе на левицата и предвиждаше минималната заплата да не се облага с данък. Михаил Миков го обоснова с това, че инфлацията удря най-нискодоходните групи. На свой ред Алиосман Имамов от ДПС обясни, че тази мярка е адекватна на кризисната ситуация в държавата и ще стимулира потреблението.

Според европейските критерии 20% от българите живеят в бедност, като в този процент влизат и работещите бедни, подчерта левият депутат Янаки Стоилов. Той наблегна, че броят на бедните хора в България надвишава с 5% този в страните в Евросъюза.

Управляващите отхвърлиха и предложението на ПГКБ за предоставяне на 20% от плоския данък на общините. Това поиска Националното сдружение на общините още миналата година. От левицата напомниха на гербаджиите, че голяма част от тях са подкрепяли предложението, но тъй като то не е прието от партията, са го отхвърлили в пленарната зала.

Стр. 3

НЯКОЛКО ДУМИ

Мавзолей до поискване

Александър СИМОВ

Вълна (каква вълна всъщност - направо цунами) от политическа носталгия е заляла ГЕРБ тези дни.

Започна се с възхвалата на Тодор Живков от страна на Бойко Борисов. С очевидно режисиран патос премиерът похвали човека, на когото беше бодигард. Това предизвика нервни гърчове в десницата и серия от вопли: "Защо? Защо? Защо?" на Иван Костов пред любимите му теменужки.

След това Волен Сидеров, самообявил се за дисидент, изпадна в лежерна нега по миналото. Атакистът също меланхолично си спомни за Живковите времена и ги награди с висока оценка.

Черешката на тортата обаче постави културният министър Вежди Рашидов. С творческо вдъхновение той обяви, че ще възстанови мавзолея на Георги Димитров и ще положи в него восъчна отливка на българския държавник *(стр. 4)*.

Обясненията за тези новопоявили се нежни чувства към миналото могат да бъдат много. Нека да се спрем обаче на двете основни от тях (едното сериозно, а другото направо плашещо).

ГЕРБ сериозно са се загрижили за електоралното си падение в последните месеци и започват да правят поредната си кампания за привличане на носталгични гласове. Тази патетична възхвала на миналото е опит за политическо използване на меланхолията и спомените. Когато една партия започне да гледа назад, и то с блеснали от отчаяние очи, това винаги е лош знак за бъдещето. Цялото им преиграване не може да скрие това.

Другата възможност е премиерът вече да се чувства неудобно и да е решил чрез сладостта на миналото да започне кампанията по връщането на член първи - ГЕРБ и държавата да се слеят в красива прегръдка.

Следващата стъпка е отсега да започнем строеж за мавзолей на Борисов...

Снимка Мариета ТОМОВА

С кукла на екоминистъра Нона Караджова и плакати "Природата над всичко" еколози отново протестираха пред Министерския съвет. Природозащитниците пяха "Хубава си, моя горо" и призоваха за спасение на защитените територии в Пирин

47
4

Колят науката с тъп нож

ГЕРБ се оплете в идеите си за ликвидиране на БАН

Стр. 2 и 23

1.5 млрд. лв. от „черно тото" в България

Нелегалните залагания у нас се увеличават, като тази година ще бъде поставен рекорд от 1.5 млрд. лв.

Стр. 31

ISSN 0861-1343

Президентът:

Ще се противопоставя на всеки опит да се ликвидира БАН

ГЕРБ се оплете в идеите си за унищожаване на академията

Велиана ХРИСТОВА

Ще се противопоставя категорично на опитите било чрез закон, било чрез други механизми и хватки да се ликвидира БАН, заяви вчера президентът Георги Първанов. "Академията има история, по-дълга от тази на Третата българска държава. Моята позиция за БАН и мястото на науката като приоритет отдавна е известна. Все пак искам да видя писания текст. Това, което в момента се чува, е доста противоречиво", добави Първанов.

Два варианта за ликвидирането на БАН като национален научен център лансираха членове на правителството за два дни. В понеделник Бойко Борисов и Цецка Цачева съобщиха, че в сряда (вчера) в МС влиза законопроект, с който институтите на БАН се изваждат от академията и се прехвърлят към министерства и вузове. По тази схема бе разформирована Грузинската академия на науките преди 4 години с участието на Симеон Дянков, тогава работещ към проект на Световната банка. Дянков пък във вторник заяви, че самостоятелни ще останат само най-успешните институти и че в последните седмици активно се работи по този вариант. Преди 10 дни министър Сергей Игнатов бе категоричен пред делегация на протестиращата БАН, че никакъв нов закон не се готви.

Във вторник вечерта пред БНТ Игнатов съобщи друга версия - до 2-3 дни щял да е готов законопроект, според който институтите на БАН ще се финансират директно от МОМН. Реформата, направена от БАН, не е успешна и парите не се разпределят добре, щом учените са в неплатен отпуск, добави Игнатов. Също във вторник вечерта в БАН бе разпространен апокрифен законопроект, "изтекъл" от МОМН, който бил правен през юни. Според него институтите на БАН се финансират пряко от МОМН, всеки предлага бюджета си, но ако министърът два пъти не го одобри, закрива института. Директорите се предлагат от институтите, но се назначават от министъра. Имотите на БАН стават публична държавна собственост под ведомството на областния управител (не принадлежат на БАН, както е сега). Вчера в дневния ред на МС не бе включена точка за БАН. ВМРО също се обяви категорично срещу ликвидирането на БАН. Очаква се днес Общото събрание на академията да вземе решение за протести на национално равнище.

Още на стр. 23

Младенов кани Русия в ПРО

На предстоящата среща на върха на НАТО в Лисабон България ще настоява ПРО да се изгражда с участието на Русия, както и да се запази възможността НАТО да се разширява в посока към Западните Балкани. Това заяви вчера външният министър Николай Младенов. България ще иска противоракетният щит да покрива цялата територия на страната, допълни той.

За нас е важно територията на България да е покрита от този щит, изтъкна министърът на външните работи. Сътрудничеството между НАТО и Русия започва следващ етап, в който нашата и тяхната система да бъдат изграждани съвместно или в сътрудничество, допълни дипломат номер едно. Според него за НАТО, България и Русия нуждата от изграждането на ПРО идва от идентифицирането на потенциалните нови заплахи. На първо място това е напрежението, което съществува в международния режим за неразпространение на ядрени оръжия и балистични ракети, коментира Николай Младенов.

Има реална опасност радикални групировки да се сдобиват с балистични ракети. Тази система не би била изграждана като защита срещу конкретна държава, а е срещу общ риск, изтъкна външният министър.

Първанов:

Терминал за втечнен газ ще разнообрази доставките

Снимка Мариета ТОМОВА

Президентът на Гърция Каролос Папуляс пристигна на двудневно официално посещение у нас по покана на президента Георги Първанов

Веселка ВЕНКОВА

Особено важно е изграждането на терминал за втечнен газ, който да обслужва не само Гърция, но и региона, защото това е механизъм за диверсификация на газовите доставки. Това заяви президентът Георги Първанов след срещата си "на четири очи" с гръцкия държавен глава Каролос Папуляс, който е на официално посещение у нас. Важно е да се активизира работата по междусистемната газова връзка Димитровград- Комотини. Първанов обясни, че са разговаряли за проекта "Южен поток", който ще бъде от полза и за двете страни, защото Гърция има интерес от него.

Гърция е един от водещите ни партньори в търговията по линия на стокообмена и на чуждите инвестиции, каза българският президент. Туристическият поток между двете страни, напук на кризата, се увеличава, констатира той.

В разговорите ни с гръцкия президент, родоначалник на тази идея, винаги присъства темата за ГКПП-та, подчерта Първанов. Смятаме, че е добре да се активизира работата по големия проект "Маказа", както и по локалните пунктове Рудозем-Ксанти, Аврен-Миртиски, Горна Арда-Паранести, каза той.

Гръцкият президент Папуляс отбеляза откриването на новия ГКПП "Ивайловград-Кипринос", както и състоялото се първо съвместно заседание на правителствата на двете страни, с което, по думите му, се навлиза в нов период на стратегическо сътрудничество.

Президентът на Гърция се срещна вчера с премиера Бойко Борисов и с кметицата на София Йорданка Фандъкова. Днес той ще разговаря с председателя на ПГ на Коалиция за България Сергей Станишев и със съпредседателите на Синята коалиция.

ТВ цифровизацията се отлага с 3 години

Правителството удължи срока за въвеждане на изцяло наземно цифрово телевизионно разпръскване. Съгласно ангажиментите към ЕС аналоговото разпространение трябваше да отпадне до края на 2012 г. Новият график предвижда това да стане до 1 януари 2015 г.

Като причини за отлагането бяха посочени "трудности от финансово, правно и пазарно естество". Отлагането бе обявено от транспортния министър Александър Цветков. По думите му няколкостотин милиона лева били необходими за освобождаване на честоти за цифровото радиоразпръскване. Трябвало да се заделят и средства за социалнослабите, за да могат те да си закупят декодери за по-старите телевизионни приемници. Цветков призна, че не знае колко ще струват декодерите в следващите години. Компаниите, които извършват цифровизацията, вече са коментирали, че цената за декодер не надхвърля 60 евро.

Министърът добави, че са необходими корекции на закони и наредби. Цветков побърза да се оправдае, че сегашният срок за цифровизация бил препоръчителен и "неговото удължаване не е в разрез с правилата на ЕК".

ОБЩИНА ПЕРНИК

ОБЯВЛЕНИЕ

Община Перник, Област Перник, на основание чл.128, ал.2 от ЗУТ, СЪОБЩАВА НА ЗАИНТЕРЕСУВАНИТЕ ЛИЦА, че е изработен проект за подробен устройствен план - план за регулация и план за застрояване на поземлени имоти с идентификатор 55871.723.43 и 55871.606.9037 по КК на гр.Перник, като:

1. С плана за регулация ПИ 55871.723.43 се урегулира в УПИ I-43 в кв.615 и се отрежда за обществено обслужващи дейности, ПИ 55871.606.9037 се урегулира в УПИ I-9037 в кв. 616 и се отрежда за обществено обслужващи дейности.

2. С плана за застрояване се определя зона на застрояване с показатели за Смф/смесено многофункционално застрояване/ и начин на застрояване /свободно/ в новообразуваните УПИ I-43 в кв.615 и I-9037 в кв.616.

На основание чл.128, ал.5 от ЗУТ в едномесечен срок от публикуването на обявлението, заинтересованите лица могат да направят писмени възражения, предложения и искания по проекта за подробен устройствен план до общинската администрация.

ОБЩИНСКА АДМИНИСТРАЦИЯ

С тайно писмо

Дянков спрял заплатите на чиновниците

Служителите в държавната администрация няма да получат заплатите си за ноември и декември до второ нареждане. Това разпоредил с тайно писмо финансовият министър Симеон Дянков, съобщи вчера сайтът БългарияНюз. Източници от държавната администрация разказали шокирани, че в министерствата са получени секретни писма, които разпореждали да се начисляват трудови заплати на чиновниците за ноември и декември, но да не се изплащат засега. Не е обяснено с каква цел е нареждането на Дянков, но финансисти предполагат, че идеята е да се обяви по-нисък бюджетен дефицит в края на годината.

Ако новината се окаже истина, без пари по Коледа и Нова година ще останат около 135 000 държавни служители в страната и около 1400 работещи в чужбина. Ако към драконовските мерки бъдат присъединени и учителите, лекарите, МВР и отбраната плюс областните - броят на ощетените ще нарасне многократно, обобщава БългарияНюз. По данни на сайта на държавна ведомост се подписват малко над 400 000 души.

Източници на ДУМА обясниха, че официална информация за подобно разпореждане няма. Новината обаче бързо обиколи коридорите на държавната администрация и разбуни духовете. Чиновници довериха още, че ако идеята на Дянков се окаже истина, те са готови на крайни действия.

ВИЦ НА ДЕНЯ

По информация от правителствената пресслужба Симеон Дянков е предложил нов революционен вид на данъчните декларации за 2011 г., като се набляга на простотата. Същата ще съдържа само три реда:

Ред 1. Колко сте спечелили миналата година?
Ред 2. Колко са ви останали?
Ред 3. Внесете ни сумата, посочена в ред 2.

АРЕСТУВАХА ФАЛШИФИКАТОРИ НА ДИПЛОМИ

Група за изготвяне на фалшиви свидетелства за завършено основно образование е разбита в Добрич. Фалшификатите са използвани за придобиване на шофьорски книжки. Претърсени са домовете на трима добричлии. При разследването е разкрит и самият фалшификатор. Предстои установяването на лица, използвали фалшивите свидетелства, както и отнемането на шофьорските им книжки.

България

Цитат на деня

„Приканвам народните представители, които са в кулоарите на сградата, да посетят пленарна зала"

Цецка Цачева в отчаяние

ГЕРБ отряза общините за плоския данък

Управляващите отхвърлиха и предложението на левицата за минимален необлагаем доход

Искра МИЛЕВА

Управляващите отрязаха искането 20 на сто от плоския данък да отиват в общинските бюджети. Предложението бе направено от депутатите от Коалиция за България между първо и второ четене на Закона за данъка върху доходите на физическите лица. За това настояваше още през миналата година и Националното сдружение на общините. Социалистите припомниха, че голяма част от депутатите от ГЕРБ са подкрепяли предложението, но тъй като то не е прието от партията, отново са гласували механично "против".

Никой не предлага да се премахнат делегираните бюджети и това, което се финансира от държавата, а искаме да дадем възможност на общините да бъдат дофинансирани, мотивира предложението на левицата Румен Овчаров.

Шефката на финансовата комисия Менда Стоянова призна, че във връзка с продължаващата децентрализация трябва да се намерят лостове за собствени приходи на общините, които да бъдат обвързани с икономическата дейност на населеното място. Тя обаче се оправда, че ако директно се върнели въпросните 20 процента в бюджетите на общините, по логиката на ГЕРБ, щели да се ударят малките общини.

Още през юли на заседание на Министерския съвет стана ясно, че Бойко Борисов не е готов да отпусне пари на общините. Тогава той заяви: "Но сега в петък вечер градът колабира и стотици хиляди нерви се късат, за да бъдат солидарни с някой, който дори не го признава това. И като дойдат изборите, се избира един селски кмет, защото ги е завел на кръчма, и след това казва "дайте ми пари".

Управляващите отхвърлиха още едно социално предложение, внесено от левицата. Социалистите настояха за въвеждане на минимален необлагаем минимум. Според предложението трябваше доходи до 420 лв. да се облагат, след като от тях се приспадне размерът на минималната работна заплата. От ГЕРБ обаче извадиха мотива, че това било частична отмяна на плоския данък, и отново гласуваха "против". "Вие трябва да направите днес ясно дефиниране в политическото пространство още веднъж. Защото едно е да хвалите Тодор Живков, съвсем друго е да гласувате за хората, които са най-тежко ударени от кризата", призова мнозинството преди вота Михаил Миков.

Броят на бедните в България надвишава този в страните в Европейския съюз с около 5%. Това означава, че в България според европейските критерии над 20 на сто от населението живее в бедност, заяви Янаки Стоилов. Той подчерта, че в този процент се включват работещите бедни. Стоилов изтъкна, че въвеждането на мярката би струвало на бюджета 100 млн. лв.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Управляващите от раз казаха на бедните хора и местните власти да "пият по една студена вода"

Румен Петков: Цветанов отвлича вниманието от себе си

Ира ТОДОРОВА

Със скандала, който се създаде около бившия главен прокурор Никола Филчев, се прави опит за отвличането на общественото внимание, каза вчера Румен Петков. Ден порано Цветанов заяви, че Филчев е разследван за две убийства. Румен Петков заяви, че с казаното за убийството на Николай Колев Цветанов на практика атакува Бойко Борисов, който през 2002 г., когато става убийството на прокурора, е бил главен секретар на МВР. Това е просто спекулация, която цели отместване на общественото внимание от това "Пешо има ли шест апартамента, или няма шест апартамента, крал ли е пари, или не е крал пари и как точно се сдобил с определено имотно състояние", каза Петков.

Още веднъж трябва да благодаря на моя изтъкнат "съратник" Юрген Рот, защото той съсипа Цветанов. Това е удар срещу българската държавност. Той за два дни свърши толкова работа за БСП, че фондация "Ханс Зайдел" сега трябва да си иска парите обратно, коментира Петков. Ден преди изявлението на Цветанов германският журналист съобщи, че екславният прокурор е поръчител на "мократа поръчка" за убийството на Николай Колев и ямболската адвокатка Надежда Георгиева.

ФИЛЧЕВ: ОПЕРИРАН СЪМ ОТ СТРАХ

"От нищо не ме е страх. Опериран съм като млад от страх. Само от оня горе." С тези думи бившият главен прокурор Николай Филчев коментира твърденията, че е разследван за две убийства. Той се появи последователно в ефира на два сутрешни блока и обясни, че Цветан Цветанов злоупотребява с власт и че "поръчките" срещу него идвали от американското посолство. Филчев разкритикува Цветанов за публичното му говорене и го посъветва да внимава с властта, която притежава. "Той няма право като един от хората с най-много власт в държавата, като човек, който може да отиде по телевизията и да те окепази, да ти тури целия живот под контрол, подслушване и проследяване, ако много знаеш, да те арестува, ако иска, може да ти прати автоматчици, а ако иска, може да ти прати и телевизионни камери", каза Филчев. Попитан как-во отношение има дипломатическата мисия на САЩ към неговия случай, Филчев отговори, че неведнъж служители на това посолство са се опитвали да го злепоставят, а други са му го казвали.

Уорлик: Няма US кампания срещу бившия прокурор

Мога да ви уверя, че от наша страна не съществува никаква кампания срещу бившия главен прокурор. Това заяви американският посланик Джеймс Уорлик на съвместна пресконференция с Цветан Цветанов. После обаче добави, че Вашингтон с интерес следи всички факти, които "ще излязат наяве, свързани с Филчев", добави обаче веднага след това дипломатът.

Димпломатът от САЩ не пропусна да похвали вътрешния министър. Благодарение на работата на Цветанов днес улиците на България били "по-безопасни, отколкото когато и да било през последните 20 години". Уорлик изрази любимия маниер на Цветанов и съобщи, че "предстои разкриването на още едно поръчково убийство за стар период от време".

В момента трябва да отпаднат всякакви съмнения на близките на прокурора Николай Колев за непрозрачност и евентуална възможност за укриване на доказателства, свързани с разкриването на подобни престъпления, каза пък Цветан Цветанов. Всичко беше замряло в установяването, разкриването и документирането на цялата престъпна дейност. Но само в рамките на 10 месеца вече има разкрити 6 случая, самопохвали се министърът.

Аню Ангелов пак напада президента

Военният министър отново нападна президента Първанов, този път с обвинения за конспирации около проекта "АБВ". По думите на Аню Ангелов държавният глава искал да назначи свой човек за директор на "Военна информация", за да "черпи данни", след като напусне поста. Коментарът на министъра дойде, след като вчера Министерският съвет предложи комодор Валентин Гагашев за зам.-командващ на Съвместно оперативно командване. Месеци наред Ангелов упорстваше Гагашев да бъде назначен за шеф на "Военна информация", заради което започнаха и търканията му с президента.

След правителственото заседание Ангелов категорично отрече да е отстъпил пред исканията на Първанов. Той обясни, че Гагашев е назначен на новата длъжност, защото е изтекъл максималният срок, в който висш военен може да изчаква преназначение. Друг мотив да се откаже от предложението Гагашев да оглави военното разузнаване бил, че с обявяването на президентското "АБВ" държавният глава имал подалечна цел - негов човек да оглави "Военна информация", който впоследствие да му дава информация "отвътре".

Отказвам да коментирам политически изявления, заяви по-късно президентът Георги Първанов. Той посъветва министър Ангелов да изразява политическите си позиции на друго място. Държавният глава обаче оцени като разумно предложението на МС комодор Гагашев да стане зам.-командващ на СОК.

ЯНЕ „РАЗКРИ" НОВА ИЗМАМА НА ВЪТРЕШНИЯ МИНИСТЪР

Ира ДОБРОМИРОВА

Поредната измама, дело на Цветан Цветанов, разкри вчера Яне Янев. Този път ставало въпрос за застрахователна далавера. Според лидера на РЗС, докато е бил председател на ГЕРБ, Цветанов прикрил направена от него катастрофа. Янев подробно обясни, че Цветанов е пътувал към имота си в село Шума, изведнъж куче притичало по пътя, а накрая Цветанов паднал с кола на партията в дере. За сметка на държавата била извикана тежка верижна техника, която да извади автомобила. Цветанов бил откаран във ВМА, а там отказал да даде кръвна проба за алкохол. Така хората на Яне "хванали далаверата", че с прикритата алкохолна проба Цветанов успял да вземе обезщетение от застрахователната компания. Тъкмо Емил Василев да каже коя е компанията, лидерът му го спря и обеща в петък да изнесе още разкрития по този и по случая с Андрей Иванов.

ОБЩИНА СРЕДЕЦ

**Община Средец,
гр. Средец, област Бургас, обявява:**

На основание Заповед №605/16.11.2010 г. на кмета на общината, публичен търг с тайно наддаване за продажба на земеделска земя в землището на с. Момина църква, м. Юрдията, с начин на трайно ползване - изоставена нива, V категория, ЧОС, имот №000903 с площ 3994 дка, при начална тръжна цена 1797,91 лева (хиляда седемстотин деветдесет и седем лева и 91 ст.) и имот №000908 с площ 23 019 дка, при начална тръжна цена 10 362,00 лева (десет хиляди триста шестдесет и два лева).

Търгът ще се прове на 26.11.2010 г. от 10,15 часа в зала 2 в сградата на общинска администрация гр. Средец. При неявяване на поне двама кандидати за участие, повторен търг ще се проведе на 3.12.2010 г. от 10,15 часа в зала 2 при същите условия.

На основание Заповед №606/16.11.2010 г. на кмета на общината, обявява публичен търг с тайно наддаване за продажба на земеделска земя, ЧОС, имот №018047 с площ 2402 дка и имот №018048 с площ 1472 дка, находящи се в землището на гр. Средец, с начин на трайно ползване - нива, в м. Миловска река, IX категория, при начална тръжна цена 736,00 (седемстотин тридесет и шест лева). При неявяване на поне двама кандидати за участие, повторен търг ще се проведе на 3.12.2010 г., от 10,30 часа в зала 2 при същите условия.

Необходимите документи за участие в търг с тайно наддаване са публикувани в сайта на общината: www.obshtinasredets.bg

Лице за контакти Ю.Иванова, тел. 05551/7690

България

Цонев оправдан за американските машини

Бившият министър ще търси правата си в Страсбург

Поредното обвинение срещу министър от кабинета "Станишев" се спука. Софийският градски съд оправда вчера Николай Цонев по обвинението, че е ощетил държавата с 8 млн. лв., като е одобрил закупуването на машини за изграждане на хангари, складове и казармени помещения.

Преди съдът да произнесе решението си, прокуратурата поиска 4 години и 6 месеца затвор за бившия военен министър. След като чу оправдателната си присъда, Цонев призова българските граждани да про-дължат да вярват на съда. Той подчерта, че очаква да бъде оправдан и по другите обвинения. Цонев повтори, че всички дела срещу него са с политическата намеса на управляващата партия.

Ще потърся правата си в България и в Страсбург затова, че изтърпях 69 дни незаконен арест, добави бившият министър. ДУМА припомня, че още при задържането на Цонев избухна скандал, защото медиите показаха кадри как зам. градският прокурор Роман Василев го нарича "престъпник". Наложи се Василев да се извинява публично и да се обяснява пред Висшия съдебен съвет.

Снимки БГНЕС

Николай Цонев на излизане от съдебната зала

Освен за закупуването на машините Цонев е обвинен и по други дела. Най-шумното от тях е делото за подкуп, в което са повдигнати обвинения и срещу бившия съдия Петър Сантиров и някогашния чиновник на висок пост във финансовото ведомство Тенчо Попов. Цонев е обвинен за даване на подкуп от 20 хил. евро на следователя Петьо Петров, за да се спре разследването на неизгоден договор на Министерството на отбраната, сключен от Цонев.

Делото трябваше да започне в края на миналия месец, но това не стана, тъй като по същото време имаше друго дело срещу Цонев пред военния съд.

Българите не знаят какво да правят при атентат

Повечето българи нямат представа как да реагират при терористичен акт. Това обяви председателят на международната асоциация по самозащита Томо Борисов. Той представи вчера нов наръчник за превенция и информиране. Оказва се, че българите не са подготвени за реакция дори при вида на изоставени предмети. Затова наръчникът съветва веднага да сигнализираме полицията, а не да се опитваме да преместим съмнителни самотни чанти или куфарчета. Обичайно място за нападения, отвличане и бомбени атентати са публични места като молове, търговски центрове и метро, пише в наръчника.

По примера на Турция Борисов предлага багажът на посетителите в търговски центрове и институции да бъде проверяван на излизане и влизане. По думите му терористите често ползват коли за атентатите си. Затова трябва да се следи за подозрителни автомобили, които стоят дълго време пред офиса например. В такъв случай трябва да се сигнализира в полицията.

В наръчника се изброяват и конкретните действия, които трябва човек да предприеме или не, ако бъде затрупан от взрив или стане заложник.

Рашидов ще възражда мавзолея на Георги Димитров

Идеята да бъде възстановен мавзолеят на Георги Димитров в София обяви вчера културният министър Вежди Рашидов. По думите му трябвало да се върне атмосферата от "последния дом" на бившия социалистически водач.

Музейната експозиция, посветена на червения вожд, ще бъде приютена в сграда на културното министерство, каза Рашидов. Мястото е в близост до централата на КАТ в София. Помещенията доскоро принадлежаха на телевизия "Седем дни", но вече са собственост на Министерството на културата.

Рашидов обяви, че през пролетта на един от етажите в сградата ще бъде открит музей на тоталитарното изкуство. Мавзолеят на Георги Димитров ще бъде експониран в бункер в двора, който сега се почиствал.

Министърът призна, че преди години е прибрал части от вратата от мавзолея и сега смята да ги използва. Рашидов обеща новият мавзолей да е снабден със съответното осветление и восъчна мумия на Димитров. Той коментира, че тоталитарното изкуство има добри художествени образци и най-важното е, че от тях можело да се печели.

Кристиан Вигенин:

В училищата на ЕС да се учи толерантност

Срещу нарастващото напрежение в ЕС и срещу засилващото се влияние на крайната десница има две лекарства. Интензивна работа по сближаване на европейско, национално и особено на местно равнище и образование - нашите деца трябва да изучават предмет толерантност в училище и това може да стане инициатива на Групата на социалистите и демократите. Това предложи българският евродепутат Кристиан Вигенин по време на заседанието на Групата на социалистите и демократите в ЕП в Будапеща. Там бе приета декларация срещу омразата и разделението в обществото. Младото поколение трябва да осъзнае, че многокултурната и приобщаваща среда е много по-ценна от общество на доминацията и изключването, посочи евродепутатът.

Вигенин предложи Групата на социалистите и демократите да издаде сборник с най-добрите практики от 27-те страни-членки на ЕС за интеграция на малцинствата и борба с крайната десница. Днес ръководството на парламентарната група начело с лидера Мартин Шулц пристига в София за участие в международна конференция за човешките права и свободата на медиите.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Хасковският военен гарнизон проведе Ден на отворени врати за учениците от града. Младежите с интерес разгледаха и се докоснаха до бойната техника

Бебе се задуши в люлка

Момченце на година и половина почина при трагичен инцидент в павликенското село Батак. 40-годишната майка оставила детето само и излязла до магазина. Преди това го сложила в импровизирана люлка, направена от ластици и одеяло. Ластиците минавали под мишниците на детето. Според майката детето било само 20 минути. Когато се върнала, намерила момченцето изхлузено, с ластик около врата и не дишащо. Веднага извикала помощ, детето било откарано в спешния център в Павликени. Прието е без сърдечна дейност. При извършения първоначален оглед на трупа е намерена бразда върху шията му, от основата на едното ухо до другото. Майката и мъжът й са от ромски произход и живеят на семейни начала под наем. Имат още едно дете на 3 години. В деня на инцидента бащата излязъл с него, за да го заведе при дядо му. Майката е задържана за 24 часа, срещу нея е образувано досъдебно производство. Тепърва ще се изяснява вината й и дали ще бъде подведена под отговорност за непредумишлено убийство. Ромката има съдебна регистрация за кражба. С полицейска заповед за закрила другото й дете е настанено в дома в с. Страхилово.

кратки

Освещават позлатения купол на Желязната черква

Освещаването на позлатения купол на Желязната черква в Истанбул ще бъде в неделя, съобщиха от Пловдивския граждански клуб. "Св. Стефан". Той ще е първият храм с позлатен купол в Турция. Тържествената литургия ще отслужи Вселенският патриарх Вартоломей, архиепископ на Константинопол. В програмата на тържествата ще участва Хорът на пловдивските момчета и младежи "Стефка Благоева". Председателят на Българската православна църковна община Васил Лиязе и ктиторите на храма в Истанбул канят всички родолюбиви българи да присъстват на церемонията по освещаването.

Служители на БДЖ крали гориво

Служители на БДЖ от Русе са задържани за кражба на гориво вчера. Арестувани са седем железничари, които работели във вагоноремонтния цех на гара Русе - Север. Според полицията на 15 ноември заподозрените откраднали голямо количество гориво от разтоварени вагон-цистерни, собственост на "Лукойл". Източеният в туби и бутилки дизел бил укрит около гарата и в цеха, в който те са работели.

Болница без парно заради обир

Крадци оставиха без парно хасковската болница. Те проникнали в парната централа на здравното заведение и отмъкнали 3 електромотора, 2 помпи и захранващите ги кабели. При проверка в петък всичко било на мястото си. В началото на тази седмица работещи в болницата забелязали, че прозорецът на помещението е счупен. В момента се преглеждат записите от охранителните камери с надеждата поне една от тях да е запечатала крадците. Болницата е на алтернативно отопление. Централата се включва само когато температурите паднат под нулата.

Румънци заловени с фалшиви карти

В Бургас бяха заловени румънци с фалшиви кредитни карти. Във вторник бил получен сигнал за закупуване на златна гривна от бижутериен магазин с фалшива кредитна карта. При проверката са задържани трима румънци. У купувача на гривната са открити 2 фалшиви лични карти - румънска и чешка. При обиск у друг румънец са открити 34 фалшиви банкови карти, както и множество златни накити.

България

Доктори, пациенти и синдикати в Търговище протестират

Допусната е грешка в изчислението на бюджетите за ноември и Търговище е ощетен с около 400 хил. лв. Това стана ясно по време на пресконференция на областния управител Митко Стайков, в която участваха директорите на РЗОК и РЦЗ д-р Йошенка Ненчева и д-р Венка Стоянова. Грешката била допусната от двама служители във финансовия отдел на НЗОК. Те са уволнени. Грешката е поправена и скоро лечебните заведения ще получат парите си плюс начисленията за юни и юли, които са около 532 хил. лв. Така РЗОК ще трябва да разпредели между местните болници близо 1 млн. лв., като над 60% от тях са за областната болница. На протестен митинг срещу хроничното недофинансиране на здравната система се събраха вчера представители на лекарски, синдикални, пациентски и пенсионерски организации, както и директори на лечебни заведения в Търговище, Попово и Омуртаг. Подкрепа изрази директорът на МБАЛ Нови пазар д-р Атанасов.

"Не вярваме в оправданията за грешки, защото грешките станаха толкова много, че се превърнаха в практика, която ни казва директно в очите - вие, хората в Търговище, не струвате колкото тези в София, Пловдив или Варна", казаха протестиращите. Според областния управител не е коректно да се твърди, че има липса на диалог с местната власт. Стайков окачестви митинга като политически.

Снимка БГНЕС

Доктори и пациенти в Търговище протестираха срещу хроничното недофинансиране на здравеопазването

В аптеките липсват лекарства за тежко болни

Пациенти и фармацевтичен бизнес искат яснота в снабдяването

Аида ОВАНЕС

Десетки тежко болни търсят животоспасяващи лекарства в чужбина, защото ги няма у нас, а за други лекарства има листи на чакащите и лечението на хората се забавя.

Българският пациентски форум организира вчера дискусия на тема "Монополът в лекарства - кой, кога и защо го създава". На поканата на организацията не се отзоваха представители на НЗОК и на МЗ. Те обаче присъстваха на пресконференция по повод Световния ден за борба с ХОББ, провела са в същата сграда и веднага след кръглата маса.

Голяма част от аптеките не поддържат в наличност всички лекарства, плащани от НЗОК. Обикновено това са скъпи препарати, отпускани с протоколи, и пациентите ги търсят в различни аптеки. Според пациентски организации някои лекарства липсват на пазара, защото няма вносител, въпреки че са налични на ниски цени в съседни държави. Затова хората са обречени да упражняват "медицински туризъм".

Според председателката на Българския пациентски форум Теодора Захариева част от проблема се крие в изискването производителят да оторизира дистрибуторите, с които работи. Ако пазарът се либерализира, ще има повече конкуренция и качеството ще се подобри, смята тя.

За монопол при лекарствата не може да се говори, категоричен е Николай Костов, председател на Асоциацията на собствениците на аптеки. Той припомни, че в Позитивния лекарствен списък има над 1480 продукта, в списъка на НЗОК са посочени и дистрибуторите, които варират между 1 и 17 за продукт, и само 25 лекарства се дистрибутират ексклузивно. Според Костов дистрибутори и аптеки нямат почти никаква възможност да влияят върху цените, които се определят от специални комисии.

За ясни критерии в търговете за скъпоструващи лекарства и за регистър на пациентите с тежки заболявания настояват фармацевти, пациенти, производители и търговци на лекарства. В лекарствената политика трябва да се търси баланс между икономическата логика и нуждите на болните. Около това становище се обединиха участниците в кръглата маса. В групите по изработването на закони и наредби да се включват специалисти от фармацевтичния бранш, тър-говци и пациенти, предложиха от Българския фармацевтичен съюз.

Българският пациентски форум ще изпрати на МЗ и на НЗОК отворено писмо с представените на кръглата маса искания.

ЕК предупреди България за телефона за изчезнали деца

Да бъде активиран тел. 116 000 за безследно изчезнали деца е призивът, който Европейската комисия отправи към 14 страни от ЕС, сред които е и България. "Активирането на този номер трябва да е въпрос на приоритет. Изчезването на дете винаги е трагедия, а в някои случаи животът на децата може да се окаже заплашен. Номерът 116 000 предлага подкрепа и съдействие, той може да се окаже и животоспасяващ", заяви зам.-председателят на ЕК Вивиан Рединг, която отговаря за правосъдието, основните права и гражданството. Страните, получили последно предупреждение, че телефон 116 000 не действа напълно, са Австрия, България, Германия, Естония, Ирландия, Кипър, Латвия, Литва, Люксембург, Малта, Словения, Финландия, Чехия и Швеция.

Всеки 6-и във Врачанско е без работа

Средното равнище на безработицата през октомври в област Враца е 12,42% - с почти 4% над средното за страната. Това съобщи Маргарита Ангелова, директор на бюрото по труда. Отново община Борован е с най-висока безработица. Там 27,97% от хората в трудоспособна възраст са без работа. Над 20% са регистрираните безработни от общините Криводол, Роман и Хайредин, в Бяла Слатина са над 15%, а в Мездра - над 11%.

Единствено в община Враца е отчетено по-ниско от средното за страната равнище на безработица през октомври - 8,85%, посочи Маргарита Ангелова.

60 хил. българи са с ревматоиден артрит

Аида ПАНИКЯН

От ревматоиден артрит у нас страдат между 50 и 60 хил. души, което е 0,9% от населението. Това съобщи д-р Любомир Маринчев от клиниката по ревматология в Медицинския университет в София.

До 5 години след диагностициране на болестта около 40% от болните не са в състояние да работят на пълно работно време, а след 10 години - над половината. Нелекувано или късно започнало лечение намалява продължителността на живота на пациентките с ревматоиден артрит с 10 години, а на мъжете - с 4, твърдят специалистите. От ревматоиден артрит по-често страдат жените, при това - млади, в трудоспособна възраст. Здравната каса поема 75% от стойността на лекарствата и така на пациентите им остава месечно да доплащат около 500 лв. В цяла Европа лекарствата са безплатни за пациентите, коментира д-р Несторова. Тя допълни, че в съвременната ревматология има надеждни начини за ранно диагностициране на заболяването и мощни лекарства, които, вземани навреме, може да забавят хода на болестта.

Мит е, че това е болест на възрастните - дори бебета страдат от нея, коментира за ДУМА д-р Наталия Маринова.

Половината добрички ученически столове забравяли за макаронените

Регионалната инспекция за опазване и контрол на общественото здраве откри нарушения на изискванията за здравословно хранене в 11 училищни столове в Добричка област. Инспекторите са проверили всички 26 училищни стола в региона. Най-честото нарушение е липса в менюто за децата на пълнозърнести продукти - хляб, макаронени изделия и други. Често се предлага и птиче месо с кожа, посочват от инспекцията.

Трудности има в ученическите столове в малките населени места, където се отделят минимални средства за хранене на децата и по тази причина не се включват задължителни храни, описани в наредбата на МЗ.

При приготвяне на храната в училищните столове задължително трябва да се прилагат здравословни кулинарни технологии, напомнят от РИОКОЗ.

Изхвърлено на боклука бебе е с опасност за живота

Остава тежко състоянието на новороденото момиченце, намерено във вторник в контейнер за боклук във Варна. Това съобщи д-р Радослав Минков, управител на АГ-болница. Бебето вече диша самостоятелно, но според лекарите опасността за живота му все още не е преминала. Заради мястото, където е намерено, са възможни евентуални усложнения от инфекции, но на този етап състоянието му не дава възможност за по-обстойни прегледи. Майката на малката Радомира има психично заболяване, което тепърва ще се уточнява от назначената съдебна експертиза. Тя е родила в дома си и баща й, който също има психично заболяване, е изхвърлил момиченцето в контейнера за боклук. Образувано е досъдебно производство.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Топлата есен прикани мнозина да напуснат офисите и да работят по... парковете

Икономика

Стратегически инвеститор с интерес към „Булгартабак”

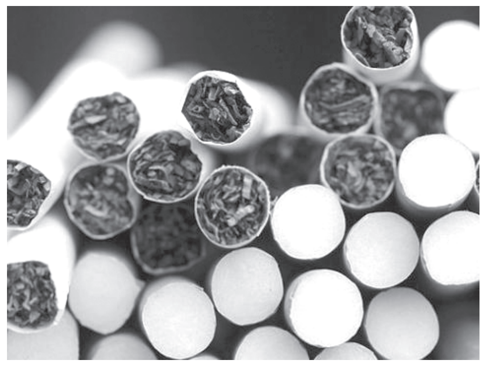
Министърът на икономиката бил убеден, че този път продажба на останалото от тютюневия холдинг ще има

Има интерес към продажбата на "Булгартабак холдинг". Това обяви вчера министърът на икономиката Трайчо Трайков. Той каза, че този път е оптимист за продажбата на "Булгартабак". По неговите думи почти са готови информационните меморандуми и останалите документи за приватизация на цигарения холдинг. Този път съм абсолютен оптимист, че продажбата ще стане, има здрав интерес от стратегически и от финансови инвеститори, съобщи Трайков. Критериите ще бъдат формулирани по такъв начин, че да не пострадат приходите за държавата в държавния бюджет, обеща министърът.

По думите на Трайков в началото на следващата година се предвижда процесът да навлезе в заключителна фаза. Министърът обаче не конкретизира нищо, свързано с процедурата. Акумулирани през годините близо 150 млн. лв. във Фонда за финансиране на дейностите по приватизация и следприватизационен контрол ще бъдат прехвърлени в централния бюджет и ще бъдат за други бюджетни нужди, допълни той.

"Булгартабак холдинг" приключи трето тримесечие на 2010 г. с положителен финансов резултат - печалба в размер на 2 милиона 439 хиляди лева. Има трайна тенденция на ръст в приходите от продажби на дружеството - през първото тримесечие на 2010 г. продажбите възлизат на 4 милиона 164 хил. лева, през второ тримесечие са 5 милиона 867 хил. лева, а през трето тримесечие са вече 11 милиона 979 хил. лева. В резултат на тази положителна тенденция дружеството приключва деветмесечието на 2010 г. с печалба в размер на 1 милион 862 хиляди лева.

Същевременно вчера депутатите решиха с промени в закона за акцизите, че ако цигарите са по-дълги от осем сантиметра без филтъра, ще бъдат облагани с двоен акциз. За всяка цигара, която без филтъра и мундщука е по-дълга от осем сантиметра, но е с дължина по-малко от 11 сантиметра, ще се дължи акциз като за две цигари. Досега цигарите се брояха като две, ако без филтър и мундщук са по-дълги от девет сантиметра и не повече от 18 сантиметра.

С измененията в закона се предвижда и покачване на цената за тютюна за пушене, който ще се облага като фино нарязан тютюн. Това ще стане чрез разширяване на обхвата на определението за фино нарязан тютюн - като за такъв вече ще се счита тютюнът, при който тютюневите частици имат широчина на нарязване, по-малка от 1.5 милиметра, а не както е досега - по-малка от 1 милиметър. С приетите промени акцизната ставка за тютюна за пушене се повишава от 100 лева на 130 лева за килограм. В закона се записва, че от 1 януари 2012 г. тази ставка ще стане 152 лева за килограм.

Корнелия Нинова: ПОСКЪПВАНЕТО НА ТЮТЮНА НЯМА ДА ДОНЕСЕ ПОВЕЧЕ ПРИХОДИ

От Коалиция за България и ДПС възразиха вчера срещу заложеното в законопроекта увеличение на акциза на рязания тютюн. Според Корнелия Нинова от левицата поскъпването няма да донесе повече приходи в бюджета, а единственият резултат ще бъде увеличаване на контрабандата.

Ще връщат надвнесен акциз за коли втора ръка

Министерският съвет одобри проект на Закон за възстановяване на надвнесен акциз за употребяваните автомобили, съобщиха от кабинета. С проекта на закон се урежда възстановяването на надвнесен акциз за внесени или въведени на територията на страната употребявани автомобили за периода от 1 януари 2007 г. до 31 декември 2009 г.

Предложенията в нормативния акт определят кръга от лица, които имат право на възстановяване на надвнесен акциз. Това са посочените като получатели в митническата декларация или данъчно задължени лица в акцизната декларация. Надвнесеният акциз е разликата между внесения акциз за употребяван автомобил и размера на акциза за нов автомобил със същата мощност на двигателя. На практика това означава, че ще се възстановява надвнесен акциз за употребявани автомобили с мощност на двигателя, превишаваща 120 киловата (kW) по система DIN.

Удържат авансово данъка върху доходите от наем

Данъкът на доходите от наем ще се удържа авансово от наемателя, когато той е предприятие или самоосигуряващо се лице. Това реши парламентът, който прие на второ четене промени в Закона за облагане на доходите на физическите лица. Размерът на дължимия авансов данък ще се определя като облагаемият доход се умножи с данъчна ставка от 10 процента.

Парламентът реши още с окончателен данък от 10 процента да се облагат възнагражденията за услуги или права, както и неустойки и обезщетения от всякакъв вид с източник България, получени от чуждестранни физически лица, установени в юрисдикции с преференциален данъчен режим, т. нар. офшорни зони.

Банките са длъжни да уведомяват за увеличение на лихвата

От 31 декември банките се задължават да уведомяват клиентите при увеличаване на лихвите или на общите разходи по кредит, като посочват и размера на променените погасителни вноски. Това предвиждат одобрените вчера от депутатите промени в Закона за кредитните институции.

Депутатите приеха банките да бъдат задължени да уведомяват клиентите си и при промяна на лихвения процент по вложенията. В случаите на срочен паричен влог с фиксиран лихвен процент банката не може да намалява лихвата до изтичането на срока на договора. Въведено беше задължението банката да уведомява за промяната на лихвения процент или таксата, която води до увеличаването на погасителната вноска по кредита, който не е потребителски.

Банката трябва да уведомява клиента по уговорен между страните начин за това преди влизането на промяната в сила. Законът предвижда и създаването на надзорни колегии, които да координират действията на отделните компетентни органи при упражняването на текущия надзор. Дава се и правна основа на участието на БНБ в Комитета на европейските банкови надзорни органи и спазването на неговите насоки в местната банкова система.

В НДК бе открито вчера специализирано изложение за здравословни храни "Био Еко Експо 2010"

Искат лицензиране на търговците с горива

Лицензиране на бензиностанциите и на фирмите, които търгуват с горива, поискаха от Българската петролна и газова асоциация на среща с вицепремиера и министър на вътрешните работи Цветан Цветанов. Целта е да бъде ограничен сивият сектор, който ощетява бюджета с акцизи и мами потребителите с некачествени горива.

Почти половината от търговията с горива у нас в момента е извън закона. Нелегалните бензиностанции не плащат акцизи и ДДС и продават примеси с неясен произход и качество - от керосин до леко корабно гориво. За да се справят с този проблем, правителството и петролните и газовите фирми ще пишат нов закон за търговията с горива. Бизнесът изложи и друг проблем - сигурността на бензиностанциите и кражбите на горива.

Фонд „Земеделие” търси евроспециалисти

Дана РУСЕВА

Държавен фонд "Земеделие" - Разплащателна агенция, ще наема специалисти по линия на Европейския съюз за обработка и оценка на постъпващите проекти, обяви в Албена пред фермери зам. изпълнителният директор Драгомир Господинов. Дори в момента вече имало обявен такъв конкурс. Във фонда смятат да намалят числеността на другите отдели за сметка на специалисти по европроекти.

Новият прием на проекти е 2645 за 1,5 млрд. лв. От стария прием са останали под 500 проекта, с които се надяваме да приключим до края на т.г., обяви Господинов. Фонд "Земеделие" е дал досега кредити за пшеница за реколта 2011 г. в размер на 5 млн. лв., за минерални торове - 6,2 млн. лв. Разсрочени са кредити на животновъди от 2008 г.

Практично земеделие

Възможностите за подпомагане на тютюнопроизводството

Производството на тютюн е традиционен отрасъл в българското земеделие и всякакви призиви за алтернатива на неговото отглеждане са обречени на провал. Това твърдение не е плод на лична преценка, а е в резултат на оценка на потенциал на страната с работна сила, агроекологични ресурси и най-вече пазари.

След приключването на преходния период в края на 2009 г. за продължение на съществуващите държавни помощи тютюнопроизводителите могат да

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

бъдат подпомогнати с национални доплащания към директните плащания (НДДП). Максималният размер на подпомагането се определя въз основа на частта за тютюн от финансовия пакет за България за директно подпомагане, договорен преди присъединяването на страната към ЕС. Частта на тютюна във финансовия пакет за директни плащания е изчислен въз основа на определените квоти за производство за четири основни вида тютюн, отглеждани в страната, умножени по размера на плащането на тон тютюн, валидно за ЕС.

В резултат на завършилия в края на 2008 г. Преглед на ОСП (Health Check) на България и Румъния беше предоставена възможност за допълване на директните плащания с национални доплащания през 2010 г. в размер на 90% от размера на плащане в старите страни-членки (40% директни плащания и 50% национални доплащания). Максималният размер на подпомагане чрез национални доплащания е, както следва:

Сорт	квота	евро/т	сума (евро)	пакет НДДП 2010 (евро)
Виржиния (флю кюрд)	9 023	2 980.62	26 894 134	23 690 700.90
Бърлей (лайт еър кюрд)	3 208	2 384.23	7 648 610	6 658 934.25
Басми	31 106	4 129.57	128 454 404	113 574 401.16
Каба Кулак	3 800	2 503.77	9 514 326	8 314 345.25
Общо			172 511 474	152 238 381.57

Както се вижда, националните доплащания имат много по-голям размер от обещаните 80 млн. лева за подпомагане за 2010 г. Искането на страната за подпомагане на тютюнопроизводството през 2010 г. е на база договорености през 2008 г., а конкретният размер се определя от възможностите на страната да осигури финансовия ресурс. Важно е да се отбележи, че национални доплащания могат да бъдат изплащани до 2013 г., като подпомагането може да се извършва само по схема, откъсната от производството - т.е. размерът на подпомагане се изчислява въз основа на производството на конкретния стопанин през определен референтен период.

КОМЕНТАРЪТ НА „АГРО ММ"

ДЪРЖАВНА ПОМОЩ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ АКЦИЗА ЗА ГОРИВА

През изминалата седмица беше обявено намерението на правителството да възстанови държавната помощ, свързана с възстановяването на акциза за горива, който се ползва от земеделските производители. Трябва да припомним, че тази държавна помощ действаше в периода 2006-2009 година и благодарение на нея земеделските производители чрез митниците възстановяваха акциза за горива на база регистрация на земеделски производител по Наредба щ3 и определен норматив за разход на декар.

За 2009 г. чрез тази система на подпомагане се финансираше допълнително декар площ с малко над 4 лева. През 2010 г. поради факта, че не беше направена нотификация пред ЕК за възстановяване на акциза за горива, в Закона за акциза не е предвидено плащане по тази държавна помощ.

Следва да уточним, че искането на държавна помощ е в приоритетите на МЗХ и то следва да отговаря на изискването на Регламент 1857/2006 г. Тази помощ е съвместима, при положение че не се прави диференциация в рамките на селското стопанство. Този вид помощ се третира и в Насоките за държавни помощи в земеделието с позоваването на Директива 2003/96 на ЕС. В директивата се определят по-ниски минимални нива на облагане с данъци за продукти, използвани като моторно гориво за целите на земеделието, овощарството и горското стопанство. Държавите-членки могат да прилагат нива на облагане с данъци до нула за енергийните продукти и електрическата енергия, използвана за тази дейност.

Прилагането на по-ниски нива на облагане с данъци за продукти, използвани като гориво за двигатели, както и намаляването или освобождаването от данъци за енергийни продукти и електроенергия за целите на първичното селскостопанско производство е съвместимо с чл.87 /3/в на Договора за създаване на ЕО, при положение че не е правена диференциация в рамките на селското стопанство.

Тези разяснения по отношение на държавните помощи в земеделието и в частност до възстановяване акциза за горива са важни и от тях следват няколко въпроса:

- Защо министър Дянков следва да подпише нотификацията за исканата държавна помощ? Вярно е, че МФ следва да предвиди в Закона за акциза за 2011 г. промяна в частта за гориво за земеделието, но не и самото предложение за нотификация;

- Какво се предлага в нотификацията за реда и начина на възстановяване на акциза на гориво. Искането на нотификация на която и да е държавна помощ върви и с Указанията за нейното прилагане, а също така и с максималния размер на годишния финансов ресурс. Искаме да припомним, че през 2009 година възстановеният акциз за земеделието беше в порядъка на 80 млн. лева.

- Следва да припомним, че при условие че нотификацията е направена както трябва, технически, времето за нейното одобряване от ЕК е минимум два месеца. Въпросът е откога ще действа тази държавна помощ и следва да се подчертае, че става въпрос за бъдещ период - т.е. за 2011 година.

ЕК прави оценка на всички мерки за подпомагане, дори те да не са включени в Насоките на общността за държавни помощи в сектора на земеделието и горското стопанство 2007/2013 година. В този случай държавата-членка, предлагаща подкрепа в селското стопанство, трябва да представи на Комисията икономическа оценка на положителното въздействие на мярката върху сектора и на рисковете за нарушаване на конкуренцията, причинено от въпросната мярка. Комисията одобрява мярката само ако положителният принос за развитие на сектора ясно превишава риска от нарушаване на конкуренцията.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90, www.office@intellect-consult.com

WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Земеделски кооперации

ЗППК „ЕДИНСТВО - ЧЕРВЕНА“, с. ЧЕРВЕНА, ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Дочка Челниева:

Вярваме в развитието на кооперативното земеделие

През последните 17 години правителствата не отделиха достатъчно внимание на селското стопанство, но ние успяхме да запазим кооперацията и да я развием, казва нейната председателка

Село Червена, община Свищов, се намира на 4 км южно от магистралата Плевен - Русе, на разклона за с. Овча Могила. Селото наброява към 440 жители, които се занимават предимно със земеделие. През 1948 г. в селото се образува Трудово кооперативно земеделско стопанство (ТКЗС), което съществува до 1993 г. През същата година е основана Земеделска производствено-потребителска кооперация “Единство - Червена”.

В годините до 1993 г. стопанството постига много добри резултати в отглеждане на отделните култури - било е

национален първенец

по добив на захарно цвекло - 5600 кг от декар, без да е поливано. Стопаните от Червена отчитат висок добив на пшеница за онова време - 500 кг от декар. Кооперацията е национален първенец по добив на памук - 150 кг от декар, царевица - 1000 кг от декар, постигнати са високи добиви при производството на грозде, зеленчуци, ягоди.

В животновъдството също са реализирани много добри резултати. Кравефермата, овцефермата, птицефермата и свинефермата отчитат забележителни успехи. Стопаните отглеждат пчелни семейства, развиват и бубарство. Всичко постигнато е плод от неуморната работа и трудолюбието на жителите на Червена, които тогава са наброявали около 1000 души.

По късно започват редица преобразувания и промени, които оказват неблагоприятно влияние върху селското стопанство и най-вече върху жителите на малките населени места. Младите хора започват да се изселват в градовете и да търсят там работа, населението намалява значително, започва да запада и селскостопанското производство. Особено пагубен за земеделието е периодът, в който действат ликвидационните съвети по места.

1993 г. бележи нов момент в развитието на кооперативното движение. Създават се новите земеделски кооперации, узаконява се собствеността на земята. През същата година се създаде и ЗППК “Единство - Червена” с 12 000 дка обработваема земя.

Започнаха отново

години на стабилизиране

на доказване преимуществата на земеделските кооперации. През какви ли не перипетии преминаха техните ръководства, за да се преборят, да укрепят и в последствие да запазят от ликвидация стопанствата.

Правителствата, които се сменяха през последните години, не отделиха достатъчно внимание на земеделието и на държавните помощи за подпомагане, на по-ниските изкупни цени на продукцията, на по-високите цени на горивата и енергията. Средствата, които се отделят от държавата за подпомагане на земеделието, са крайно недостатъчни. Гърция например получава 500 евро на хектар обработваема земя, а ние в България около 100. За 2010 г. ни спряха отстъпката от акциза на течните горива за обработка на земята и премахнаха 60% от корпоративния данък за инвестиции в техника. Това е тежък удар за българското земеделие.

Кризисните моменти не подминаха и нашата земеделска кооперация в Червена. Ръководството и всички член-кооператори с чувство на гордост и удовлетворение може да кажем, че за тези 17 години успяхме да запазим кооперацията - независимо че имаше и много трудни години.

Не случайно народът е казал: “Селското стопанство е завод без покрив”. Имало е суша, имало е проливни дъждове, бури, градушки, киша, имало е ниски добиви при високи изкупни цени, имало е високи добиви при ниски изкупни цени, но благодарение на всички нас - кооператорите, председател, управителен съвет, контролен съвет, кооперацията

укрепна и се развива

добре и до днес.

От създаването си досега кооперацията поднови старите си машини и инвентар с нови на стойност близо 620 хил. лв., направи основни ремонти на сгради и съоръжения за 180 хил. лева, редовно и навреме издължаваме наема и рентата на собствениците на земя. Започнахме от 5 лв., за да стигнем до 22 лв. на декар за 2010 г.

Жалко, че през последните 3-4 години земята намаля в кооперацията поради факта, че арендатори наеха и изкупиха площи от бивши жители и техните наследници, като ги привлякоха с по-висока цена. Сега те обработват земята както в реални, така и в комасирани парцели. Тяхната цел е да увеличават земята, като обещават по-високи наеми на собствениците. Това налага и кооперацията да завишава наемите и да се равнява с тях.

През 2010 г. земеделската кооперация обработва 6800 дка земя с 18 души персонал. Поддържаме фурна за хляб и храним цялото население на Червена, извършваме битови и механизирани услуги на населението, поемаме безплатни услуги при траурните обреди, подпомагаме с дарения обществени организации като читалище, клуб на пенсионера, училища и нуждаещи се жители и член-кооператори.

През последните години кооперацията отглежда шест основни култури - ечемик, пшеница, рапица, слънчоглед, царевица и люцерна. По добиви се нареждаме на едно от престижните места за региона.

Въпреки многото негативи в работата в областта на земеделието сме благодарни, че в последните две години получихме парични помощи от европейските плащания, държавните доплащания и акциза за ползваните горива. Благодарение на тях кооперацията работеше спокойно, навреме се разплащаше с доставчиците на семена, торове, горива, препарати и др. Докога ще бъде така, не знаем, но сме оптимисти и

вярваме в доброто

в просперитета и развитието на кооперативното земеделие.

През май 2009 г. нашата кооперация отпразнува 60 години кооперативно земеделие в с. Червена и 15 години от създаването на земеделска кооперация “Единство - Червена”. На този празник беше направена обстойна равносметка на цялостното развитие на селското стопанство през всичките години от основаването на ТКЗС до наши дни. Празникът беше наситен с богата програма и хората от селото ще го помнят дълго време.

Страница на Петрана СОМЛЕВА

Тържествено събрание по случай 60 години кооперативно земеделие и 15 години ЗППК “Единство - Червена”

ДОЧКА ЧЕЛНИЕВА е родена на 18 юни 1946 г. в с. Джулюница, област Велико Търново. Преди 14 години, през 1996 г., поема ръководството на кооперацията, въпреки че не е селскостопански специалист. По професия е педагог, работила е като детска учителка и директор на местната детска градина. В продължение на 12 години е била кмет на с. Червена. Като председател на кооперацията успява да съчетае познанията си и опита, които има в работата с хора, за да я запази и да я развие. Снаха е в с. Червена, има двама синове.

Свят

Снимка БГНЕС

Синдикалисти поднасят символичния пакет от мерки за икономии пред канцлерството в Берлин. Протестът бе по повод приемането на оспорвания доклад за пенсиониране на 67-годишна възраст. Кабинетът гласува и годишния доклад за пенсии, според който, ако икономиката продължи да се развива положително, пенсиите ще може да бъдат увеличени до 2024 г. с почти 29% - на година средно с 1,9 на сто

ЕС и МВФ ще помагат на Ирландия

Дъблин работи върху многогодишен бюджетен план и мерки за подкрепа и засилване на банковия сектор

Все още няма спасителен план за Ирландия, предаде Асошиейтед прес, обобщавайки завършилата снощи в Брюксел среща на министрите на финансите на страните от Еврогрупата. След срещата комисарят по валутните въпроси на ЕС Оли Рен каза, че служители на ЕС и МВФ ще бъдат изпратени в Дъблин, за да подготвят пакет от финансови помощи за Ирландия, по-специално за банковия й сектор. Групата ще води технически преговори, насочени към преструктуриране на банковия сектор и по този начин ще подготви или ще засили подготовката на евентуална спасителна програма, ако такава бъде поискана или бъде решено, че е необходима, каза Рен, цитиран от ДПА.

Президентът на Еврогрупата, премиерът на Люксембург Жан-Клон Юнкер, каза, че е постигнато съгласие за "кратки и конкретни" преговори по спасителния пакет. Рен добави, че е рано да се коментира на каква стойност може да е той. Ирландският министър по европейските въпроси Дик Роуч заяви по ирландска телевизия, че Ирландия е в много по-добро положение от страни, които са получили финансова помощ от МВФ. Юнкер обяви, че ирландското правителство ще реши през следващите няколко дни дали да поиска или не помощ за излизане от банковата криза, предаде Франс прес.

Френската министърка на икономиката Кристин Лагард също е на мнение, че е въпрос на дни Дъблин да излезе с решение. Ирландия засега заявява, че няма нужда от финансова помощ, но еврозоната е разтревожена, че Дъблин няма да е в състояние да плати цената за спасяване на банките си, която вече възлиза на 45 милиарда евро. Анализаторите се опасяват, че финансовата паника заради Ирландия може да засегне и други страни като Португалия и Испания и да застраши стабилността на еврото.

Приемането на цялостен спасителен план от ЕС и МВФ би означавало, че Ирландия ще загуби ключови сфери от политическия и икономическия си суверенитет. Това би породило доста противоречия и може да дестабилизира ирландското правителство.

Междувременно станаизвестно, че европейските министри на финансите са одобрили мерки за създаването на паневропейски надзорни органи със седалище в Лондон, Париж и Франкфурт, които ще наблюдават фирмите за банкиране, ценни книжа и застрахователни компании. Това решение проправя пътя за създаването на Европейски съвет за системен риск, председателстван от Жан-Клод Трише, председател на ЕЦБ., който ще наблюдава пазарите и ще предупреждава страните-членки относно икономическите и финансови рискове.

Вот за Берлускони на 14 декември

Консервативното правителство на италианския премиер Силвио Берлускони ще бъде подложено на вот на доверие в парламента на 14 декември. Решението бе взето след среща между италианския президент Джорджо Наполитано и председателите на двете камари на парламента.

Премиерът ще се яви на 13 декември пред парламента, където ще вземе отношение по политическата криза, обхванала Италия, откакто Берлускони скъса с бившия си съюзник - председателя на долната камара на парламента Джанфранко Фини. Кризата се задълбочи с излизането от правителството на верни на Фини министри и държавни секретари.

"Ще има предсрочни избори, ако правителството не получи вот на доверие от парламента", заяви Берлускони. Премиерът отхвърли възможността да се опита да получи втори мандат от президента Джорджо Наполитано, както това стана по време на мандата му в периода 2001-2006 година.

Сърбия иска помощ от Интерпол

Сръбският министър на вътрешните работи Ивица Дачич е поискал съдействие от Интерпол за залавянето на най-търсения в Европа военнопрестъпник - Ратко Младич. Международната полицейска организация трябва да установи дали Младич все още е в Сърбия, или е в друга европейска държава, съобщи агенция Танюг. Военният ръководител на босненските сърби Младич е обвинен от трибунала в Хага за клането на 8000 мюсюлмани в Сребреница през 1995 г. Деянието се смята за най-тежкото престъпление в Европа след Втората световна война.

22% от французите живеят бедно

Силната липса на пари е била усетена от около 13% от французите, но 22 на сто от гражданите на Франция страдат от недостиг на средства ежедневно, съобщи в. "Паризиен". Според новия "индекс благосъстояние" на френския институт за икономически изследвания 22% от французите на повече от 16 години са живели в бедност поне една година в периода 2004-2007 г. Четири на сто от тях са били в затруднено финансово състояние и през четирите години. Паричната бедност или живеенето с по-малко от 950 евро на месец, е засегнала 13% от френските граждани. Същият процент французи страда от непаричната бедност, а 4% от тях - постоянно изпитват това бреме.

кратки

Присъдата на Азис без подпис

Президентът на Ирак Джалал Талабани отказа да подпише смъртната присъда на бившия вицепремиер на страната Тарик Азис. По думите на Талабани той не може да подпише присъдата, тъй като е социалист. Освен това президентът заяви, че към 74-годишния Тарик Азис изпитва съчувствие, първо, като към иракски християнин и, второ, като към възрастен човек.

Терористична опасност за Германия

Индикациите за заплахи от терористични нападения в Германия през ноември са се увеличили, съобщи министърът на вътрешните работи Томас де Мезиер. Според него имало сведения от чуждестранни партньори за възможни терористични атаки в края на месеца. Налице били и собствени данни за удари.

Крали органи на Албиона

Британските власти са вземали за анализ органите на починали служители в атомната промишленост, без да уведомят за това семействата им. Това се случвало в периода 1955-1992 г. Целта е била да се уточни степента на въздействие на плутония върху човешкия организъм. При сложна процедура органите се изгаряли, след което прахът бил разтварян в киселина.

Париж заплашен от дървеници

Дървениците, превърнали се в кошмар за милиони жители на Ню Йорк, се насочват към Париж, пораждайки страх, че напастта може да се превърне в "убиец" на туризма. Пожелал анонимност служител от здравния отдел на градската управа в Париж каза, че от началото на тази година над 600 места във френската столица са имали нужда да бъдат третирани срещу дървеници, което е значително увеличение в сравнение с 2009 г.

Холерата в Хаити дошла от Непал

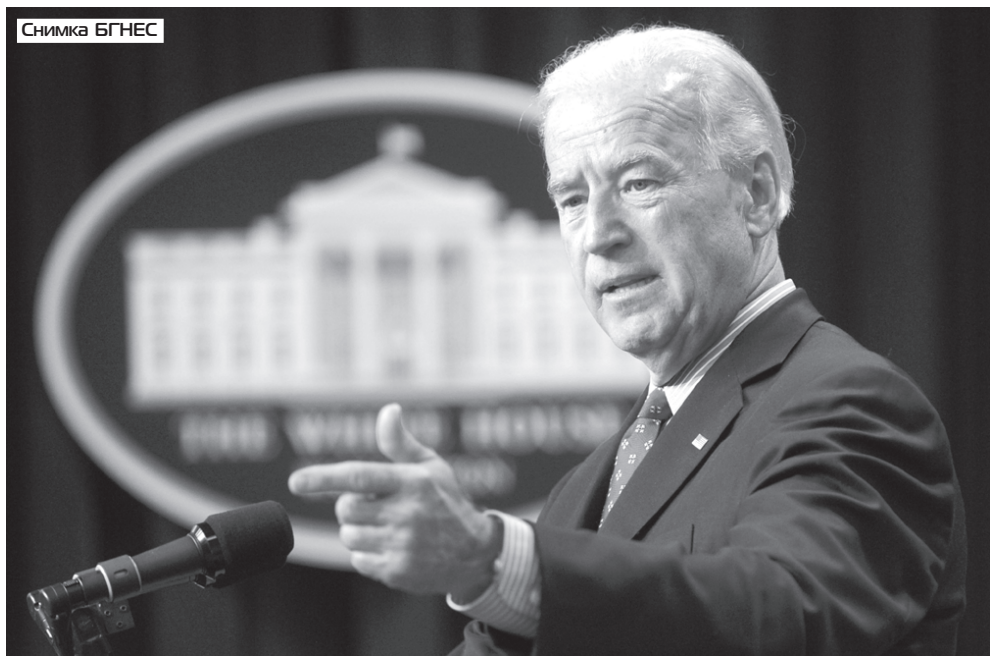
Щамът на холерата, поразила Хаити, е дошъл от Непал, заяви шведски дипломат. "За съжаление случаят е такъв. Доказано е, че холерата е дошла от Непал", заяви за в. "Свенска Дагбладет" шведският посланик в Хаити Клаес Хамар. Хамар уточни, че информацията идва от дипломатически източник и е 100 процента вярна. Хаити вече отхвърли обвиненията, че нейни миротворци са отговорни за избухването на холерата.

Управител на магазин за лекотоварни автомобили в САЩ откри начин да привлича повече клиенти. При покупка на пикап купувачът получава подарък автомат АК-47. Промоцията е в сила от 11 ноември, който в САЩ се отбелязва като Ден на ветераните. Директорът по продажбите в магазина Nations Trucks в Станфорд, Флорида, Ник Джинета заяви, че през първите 4 дни продажбите са се утроили

Байдън натиска Сената за СТАРТ

Вицепрезидентът на САЩ предупреждава, че ако договорът не бъде подписан до края на годината, сигурността на страната е застрашена

Снимка БГНЕС

Байдън предупреди, че ако Сенатът не одобри до края на годината новия договор за намаляване на ядрените оръжия, американската сигурност може да бъде застрашена

Вицепрезидентът на САЩ Джо Байдън предупреди, че ако Сенатът не одобри до края на годината новия американско-руски договор за намаляване на ядрените оръжия, това може да застраши американската сигурност, предадоха световните осведомителни агенции.

Декларацията на Байдън бе разпространена във вторник вечер от Белия дом, след като Джон Кайл, един от влиятелните сенатори републиканци заяви, че ратификацията на договора СТАРТ трябва да бъде отложена за догодина поради натовареността на Сената и многото неизяснени въпроси около новия договор. Според някои републиканци новият СТАРТ ще ограничи възможностите на САЩ да има ракетна отбрана, а няма да даде адекватен начин за проверка дали Русия спазва договора. Припомняме, че договорът предвижда съкращаване на ядрения арсенал на САЩ и Русия до 1550 стратегически бойни глави за всяка страна и установява нови процедури за двустранни проверки.

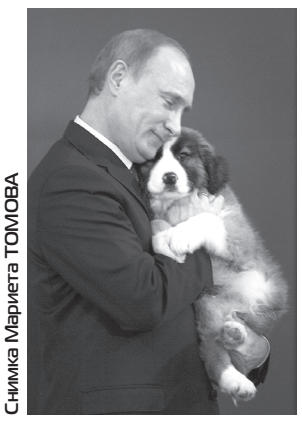
Още преди подписването на новия договор и в Америка, и в Русия бяха отправени остри критики към документа. В Москва твърдят, че едва ли не новото споразумение предвижда едностранното разоръжаване на Русия. На своя ред критиките във Вашингтон са от крайнодясното крило на политическата сцена, и са, че новото споразумение е колосална отстъпка пред Русия, тъй като предвижда твърде големи съкращения на американските стратегически ядрени сили.

Байдън заяви, че сега е времето да бъде ратифициран СТАРТ и подчерта, че Белият дом ще продължи да настоява Сенатът да го одобри до края на годината. Ако това не стане, ще бъде поставена под заплаха националната сигурност, тъй като без ратификацията американската страна няма да може да инспектира руските ядрени обекти, да следи за развитието на руския ядрен арсенал. "Новият договор е важна част от нашите отношения с Русия, която оказва жизнено важна помощ за снабдяване на нашите войски в Афганистан, както и по въпроса за санкциите срещу Иран", отбеляза вицепрезидентът. Той припомни, че администрацията на президента Обама е предложила да се отпуснат допълнително пари за развитие на американския ядрен потенциал, за да спечели подкрепата на републиканците за ратифициране на договора. "Ясно казахме, че имаме планове да отпуснем 80 милиарда долара за модернизиране на ядрения ни арсенал през следващите десет години и след консултации със сенатор Кайл смятаме да поискаме от Конгреса допълнително 4,1 милиарда долара за модернизиране на арсенала през следващите пет години", заяви Байдън.

Наблюдатели смятат, че имайки предвид съпротивата на Кайл срещу одобряването на договора до края на година, наистина е малко вероятно това да стане до края на 2010 г., както искат демократите.

Путин търси име на новия си питомец

Руският премиер Владимир Путин все още не е измислил име на кученцето, с което се сдоби по време на посещението си в София преди дни. Това съобщиха на официалния сайт (premier.gov.ru) на министър-председателя на Руската федерация. Руснаците могат да помогнат на Путин да избере име за каракачанската овчарка, подарена му от българския премиер Бойко Борисов. Всеки желаещ да участва с предложение може да представи своя вариант за "мъжко" име на сайта в раздел "Писма до премиера".

Снимка Маргита ТОМОВА

Путин пита руснаците за името на новия си любимец

Новият любимец на Путин премина кратка карантина и вече се чувства добре, напълно здрав, настанен в премиерската резиденция в Ново Огарьово. Кученцето все още не се е запознало с другия любимец на премиера - 11-годишната черна лабрадорка Кони.

НА ОСТРОВА: Ръст на икономиката заради кралската сватба

Венчавката на принц Уилям може да донесе 620 млн. паунда (985 млн. долара) на британската икономика, изчислиха от консултантската компания "Върдикт". Прогнозата дойде, след като втората най-голяма верига от супермаркети в страната вече продава чаша на стойност 5 паунда като спомен от годежа на наследника на британския трон с дългогодишната му приятелка. Очаква се продажбите само на подобни сувенири за годежа да достигне сумата от 12-18 млн. паунда, докато за сватбата очакваните приходи ще достигнат 26 млн. паунда.

Най-големият фактор обаче е това, че кралската сватба ще повиши настроението в страната, а потребителите в добро настроение харчат повече. Англичаните имат нужда от нещо такова, след като футболистите не можаха да им осигурят радост на Световното първенство, коментират от "Върдикт". Продажбите в сектора на храните и напитките може да се увеличат с 360 млн. паунда, а тези на туристическия сектор с 216 млн. паунда, се казва още в доклада на консултантската компания.

Бил Гейтс учи бедните да пестят

Американският милиардер Бил Гейтс обеща да даде 500 млн. долара, за да помогне на жителите на развиващите се страни да си отворят банкови сметки и да ги насърчава да спестяват пари.

Фондацията "Бил и Мелинда Гейтс" на създателя на "Майкрософт" обяви намерението си на първия световен форум за спестяването в Сиатъл. Целта е да се помогне на бедните да правят финансови планове за бъдеще и да пестят от най-различни неща - от торове до училищни такси и униформи. Част от парите ще бъдат предназначени за работа на фондацията в областта на небанковите плащания и управляването на парите чрез мобилен телефон.

Във форума, организиран от Фондацията "Гейтс" - най-голямата благотворителна организация в света, участваха около 200 банкери, държавни служители, телекомуникационни компании и представители на местни общности от 38 страни. Темата бе как да работят заедно в полза на бедните. През януари фондацията обеща, че ще похарчи над 10 млрд. долара през следващото десетилетие за разработка на ваксини за най-бедните страни в света.

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Да уцелиш астероид

Паднало в океана небесно тяло ще погуби озоновия слой

Наталия СЛАВИНА

Учените от Института по планетарни науки в Тусон (САЩ) създадоха компютърен модел на падане на астероид в океана. Както се разбра, това няма да предизвика цунами, въпреки че повечето специалисти смятаха именно така. За сметка на това обаче може да унищожи озоновия слой.

В частност компютърният модел продемонстрира: среден астероид с диаметър близо 800 м ще изхвърли в атмосферата около 46 млрд. тона вода и пара на територия, широка почти 1000 км и височина над 160 километра.

А след това събитията могат да се развият така: като попаднат в атмосферата, водата и съединенията на морска сол, съдържащи хлор и бром, бързо ще започнат да разрушават озона. Много по-бързо, отколкото в естествени условия. Над Земята ще започне да расте огромна озонова дупка, която ще покрие цялата планета, отваряйки я за мощен поток от ултравиолетово излъчване. Биосферата няма да успее да се справи с такава рязка промяна на условията и рискува на практика да загине напълно.

Доколко сериозна е тази опасност? Директорът на Института по астрономия към Руската академия на науките Борис Шустов, изказвайки се в Роскосмос на заседание на конференцията на Руската академия по космонавтика "Циолковски", съобщи, че Земята потенциално я заплашват 1000-1200 обекта. От тях приблизително 150 небесни тела са с размери от един километър и близо хиляда с размер от 100 метра до километър. Ученият отбеляза, че почти всички "километрови тела" са открити и постоянно се наблюдават.

Шумът около астероида Апофиз ту затихва, ту се разпалва отново. Астероидът бе открит през 2004 г. Сближаването му със Земята ще стане през 2013-а, 2021-а, 2029-а и 2036 г. При това според данните на оптичните средства за наблюдение вероятността от сблъсък се увеличава през 2036 г. Ако астероидът, който тежи 50 милиона тона и е с диаметър 320 метра, пресече орбитата на Луната и тръгне към Земята със скорост от 45 000 км в час, сблъсъкът му с планетата ни ще освободи енергия, еквивалентна на 65 хиляди хирошимски бомби!...

Учените разработват най-различни варианти за спасение от астероидите. Зад океана например предлагат следното: космически кораб да се блъсне в Апофиз и да промени центъра на тежестта му. След това спътници ще наблюдават постоянно промяната на орбитата на космическото тяло.

Има и други планове. Например да се изпратят на небесното тяло няколко малки станции, които да променят орбитата му, като "отчупват" от астероида късчета и ги изхвърлят в противоположна на движението посока. Сериозни решения предлагат руските учени и конструктори. Например да се използва универсалният космически апарат (той дори вече има име - КАПКАН (от руски КАПАН - бел. ред.), който може да разрушава или променя орбитата на опасен космически обект, а за изследване на структурата и характеристиките на материала му - космически апарат-разузнавач.

По думите на специалистите въпросът с доставките на астероида може да се реши с помощта на перспективните ракетоносители: "Союз-2" за доставката на ударния космически апарат на астероид с диаметър до 300 метра и "Рус-М" - на астероид с диаметър от 600 до 700 метра.

Според оценката на експертите вероятността от падане на Земята на опасни космически обекти с диаметър от 20 до 300 метра е 0,3535 годишно в продължение на 20 години. Ако притежаваме космически средства за осигуряване на астероидно-кометната безопасност, то вероятността от предотвратяване на сблъсък на астероиди със Земята ще намалее до 0,007.

Интервю

Валери Жаблянов:

Страдаме от дефицит на политическа отговорност

БСП залага на гражданската демокрация, а не на корпоративното бизнес управление, казва политологът

Интервю на Ина МИХАЙЛОВА

Страхува ли се БСП от проекта АБВ?

- БСП не може да се страхува от развитието на политическата система в България, тъй като тя е в постоянна динамика. Когато се употребява понятието "партия на прехода", трябва да се има предвид, че БСП не е от тях. И по тази причина тя спокойно може да наблюдава развитието на политическия процес и структурирането на нови политически субекти, да изслушва техните заявки за политика, да изчаква спокойно да оцени това, което те предлагат. Ако предложенията съвпадат с политическата й платформа, с програмата, с нейните виждания за развитието на политиката в България, взаимодействието е напълно възможно.

Кои са плюсовете и минусите за социалистическата партия от новата инициатива на президента Георги Първанов?

- Не може да има плюсове и минуси от неизвестност, от заявка на много начален етап. Неясно е политическото ситуиране на това движение, както и програмата му. От идейна гледна точка заявеното досега трудно може да бъде дефинирано. Най-малкото защото то не желае да се определи. Като организационно-политическа форма - така, както е заявено, като "ляво-дясно", "надпартийно, но не антипартийно", то не може да бъде ситуирано в модерната политическа система. Тази заявка ни връща към началото на прехода, към претенциите на СДС да бъде цялото политическо пространство от християндемократи до социалдемократи. Това са политически форми, изстрадани от българската демокрация, която след 20 години развитие има ясен партиен профил. Липсата на идейна физиономия на партиите е в основата на отдръпването на гражданите от тях, а не наличието или отсъствието на рационални управленски решения.

Възможен ли е компромис между лявото и дясното?

- Между лявото и дясното компромис не е възможен в рамките на капитализма. Не може да има исторически компромис в малка политическа система като българската. След като не е бил постигнат такъв компромис в европейското политическо пространство и виждаме ясно структурирани политически субекти върху идеологии, да твърдим, че ще бъдем изключение, е по-скоро балканска политическа екзотика, която ни води към времето на Освобождението.

Не е ли случващото се заявка, че е дошъл краят идеологиите?

- Краят на идеологиите кореспондира с амбицията за края на историята. Последният беше доказан като идейна несъстоятелност. Няма съмнение, че и краят на идеологиите е теоретична несъстоятелност. Докато има идейно развитие, докато човекът се стреми да усъвършенства обществото, в което живее, докато се стреми да постигне цели за себе си и околните, ще има идеологии.

По-скоро през последните години на промяната има господство на една идеология - на монетарния подход към политиката. И след като в АБВ не намираме критика срещу него, проектът се вмества напълно в тази идеология и няма амбицията да я напусне. А в момента политическите задачи пред обществото ни са да излезе от монетарния подход, да напусне икономическата институционална действителност, създадена с монетарните мерки от началото на прехода, и да поеме по друг път. АБВ по-скоро е ориентирано към началото на прехода - и идейно, и структурно, и персонално.

Това ли е алтернативата на днешното управление, от която се нуждае България?

- От първоначалната заявка не виждам алтернативно политическо поведение, нито загадка за алтернатива. Заявката на АБВ е, че "алтернативата не значи опозиционност". Ако е така, то това означава, че тя се разгръща в рамките на сегашното управление. АБВ желае това правителство да приключи мандата си, независимо от антикултурната, антиобразователната, антисоциалната му политика, независимо от антибългарската политика, независимо от хаоса, който създаде в управлението на държавата.

Тук има съществена разлика между това, което казва БСП, и заявката на АБВ. АБВ предлага да коригира курса на сегашното правителство, за да довърши "непопулярните мерки". "Непопулярните мерки" са понятие, въведено от монетарните икономисти - класически десен политически подход за т.нар. оздравяване на икономиката. БСП е против под прикритието на "непопуляни мерки" да се ликвидира социалната държава. Непопулярните мерки са елемент от монетаристкия подход към обществото и икономиката. БСП категорично не приема този подход и иска да изведе България от този коловоз на икономическо и политическо развитие.

Българската политика е персонифицирана и по тази причина избирателите поставят дадена политическа инициатива вляво, вдясно или в центъра. Но ако се съсредоточим върху идеите, които тя предлага, ще установим друго - съществено разминаване с първоначалната представа. Не са малко случаите, когато политици от една или друга партия са правили нова партия, втора, трета дори, но това не означава, че са запазвали идейните си позиции. Движението от ляво на дясно в политиката е добре описано, проследено и изследвано. Често пъти реториката е една, а политиката - друга, ГЕРБ е прекрасен пример в това отношение.

Какви са шансовете на този проект да донесе онова, което най-много ни липсва през последните десетилетия - единение?

- Единението не се решава от една партия или политическа инициатива. В случая става въпрос за политическо движение, което има претенцията да донесе национално единение. Националното единение се осъществява на базата на конституционния ред, а политическите дебати се водят в парламента. Научните дебати се водят в университетите и академиите, по страниците на научните издания. Експертните дебати се водят на експертни форуми.

Политическата инициатива АБВ се заражда като характерна извънпарламентарна политическа формация. За разлика от досегашните опити, сега говорим за политическо движение, създадено "отгоре", със средствата и инструментариума на властта. Това допълнително затруднява избистрянето на идейния профил на проекта. Идеологическа платформа, изградена върху политическите цели на българското национално възраждане, е невъзможна, тъй като възраждането има за основна цел постигането на националната независимост. В момента сме далеч от такава политическа цел. Затова гледам на възрожденската политическа платформа като на метафора.

До какво ще доведе проектът?

- Предлага се, първо, експертно управление, доколкото успяваме да разберем сложния замисъл на инициаторите. Второ, модел, при който решенията се вземат от широк кръг партии и граждански структури, каквото и да означава това - може би на площада, извън парламента? Какво означава неидеологизирана и надпартийна алтернатива в този контекст? Неидеологизираната алтернатива е невъзможна, защото алтернативата е сбор от идеи. Защото алтернативата не е физическото съществуване на един или друг политик и възможността той да говори пред гражданите, а сбор от идеи. И именно такива идеи като сбор, като виждане за развитието на България през следващите 10 години например, трудно могат да бъдат открити в изказванията на инициаторите на този форум. За съжаление.

Ако ни се предлага експертно управление, то и в момента имаме преди всичко експертно правителство, при това с експерти от най-висока проба - от СБ и МВФ. Резултатите от експертното управление се характеризират със своята политическа безотговорност. Безотговорност, чиито резултати днес наблюдаваме със закриването на БАН и финансовата репресия срещу Софийския университет. И тук е същностната разлика. БСП смята, че управлението на България, обществото ни като цяло, страда от дефицит на политическа отговорност, а не просто от дефицит на експертност.

Как ще се отрази инициативата АБВ на предстоящите избори и на ориентацията на БСП към вота?

- Най-новата ни политическа история показва, че местните избори дават широки възможности за коалиции. Кандидатите трябва да отговорят на конкретните потребности на конкретно населено място, а те не могат да се проектират на централно ниво. Затова свободата е възможна, разбира се, при ясно запазване на идейните и политическите позиции на БСП.

Раздвоен съм за оценката на условията, в които ще се провеждат изборите. АБВ желае "здрава държава". БСП е за правова държава с демократични принципи на управление. "Здрава държава" като политическа цел съм чувал от Иван Костов. Преди да се подходи към местните избори, трябва да сме наясно в какви условия ще се провеждат те - в условия на здрава или на правова държава. Ако искаме свободни избори, без да осъществим на практика демократичните условия за провеждането им, то няма смисъл от една или друга коалиция. Т.е. гражданите да могат да изявят собственото си виждане как да бъдат управлявани и от кого. Защото ако, както е казано в първоначалните постановки на проекта, здравата държава и качеството на управлението трябва да бъдат оценени от бизнеса преди всичко, то допирните точки не са много. БСП залага на гражданската демокрация, а не на корпоративното бизнес управление.

Каква е прогнозата ви за проекти като АБВ?

- Не мисля, че е по силите на когото и да е да даде прогноза - поне по начина, по който стартира проектът - мъгляво. Идеите и формите на политическото му съществуване представляват странна политическа еклектика. Издигането на политически цели и идеи, които не могат да бъдат реализирани, но които имат претенцията да се харесат на всички, имат точно название - популизъм. Популизмът завладява европейската политическа сцена и България не остана встрани. В момента сме свидетели на ожесточена конкуренция между ГЕРБ, "Атака" и РЗС на територията на популизма, на територията на дистанцирането от резултатите от прехода, в чието създаване участваха повечето от действащите политически фактори. Надявам се новият проект да не тръгне да се осъществява по този така опасен за демократичните институции път.

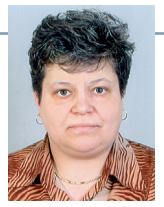
> **Свидетели сме на ожесточена конкуренция на територията на популизма**

Снимка Мариета ТОМОВА

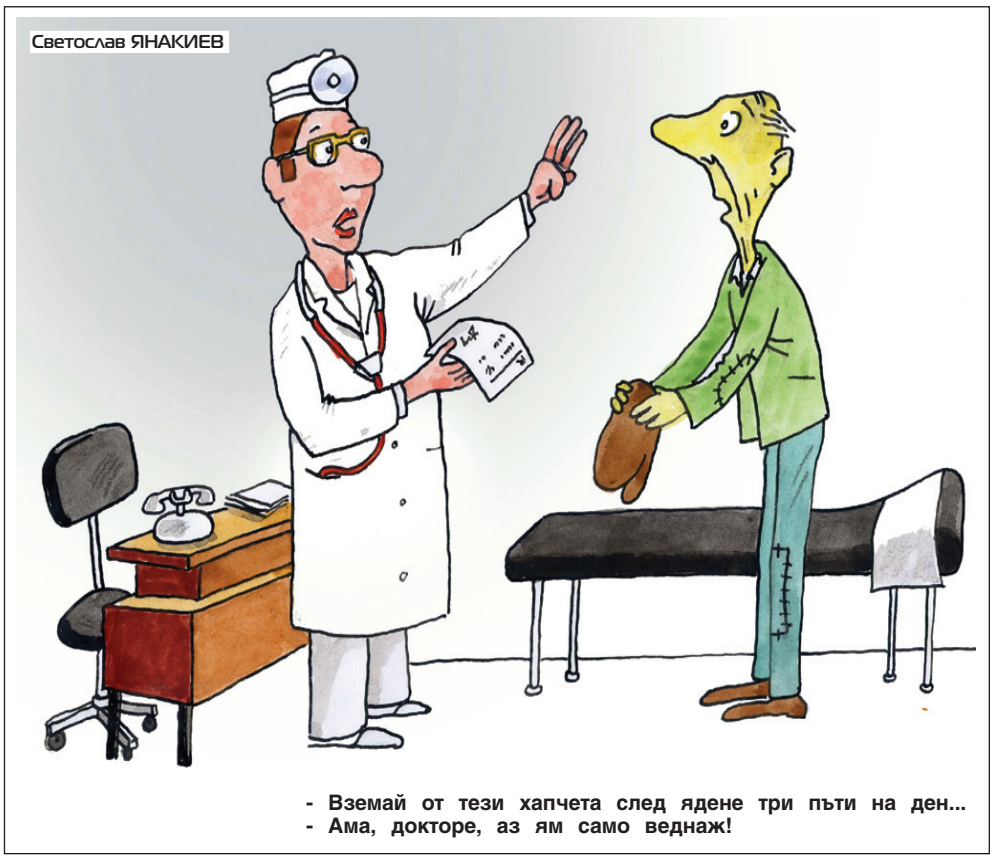
ВАЛЕРИ ЖАБЛЯНОВ е роден през 1965 г. Завършил е политология в СУ "Св. Климент Охридски". Специализирал е политически науки по програма "Фулбрайт" в САЩ. Преподава в катедра "Политология" на СУ. Член е на Националния съвет на БСП.

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Недоумение изпълва душите ни. Еврозоната била в криза на оцеляване, а съществуването на Европейския съюз - "на карта". Фиаското около преговорите с бюджета на общността за идната година парализирало властите в Брюксел. Как е възможно всичко това? Недопустимо е! Не можем дори да си го помислим! Не защото най-сетне е време да покажем и ние порция еврооптимизъм (стига сме били на опашката), а защото знаем какво предлагаме на Европа. Цял финансов министър, при това не кой да е, а "отличникът" на Световната банка.

- Вземай от тези хапчета след ядене три пъти на ден...
- Ама, докторе, аз ям само веднаж!

Дайте му шанс

Затова ние, българите, сме спокойни за бюджета на ЕС, след като Симеон Дянков ще работи върху него. И ако в Брюксел все още имат притеснения и опасения, нека все пак се доверят на финансовия Му министър. Нали от Европа подкрепяли Борисов и неговата политика? Нали не кой да е, а България, по думите на Дянков, завърши 2009-а с най-добрия фискален резултат в целия ЕС, а за 2010-а се очаква да бъде единствената държава, която покрива Маастрихтските критерии (каквото и да означава това)?

Господа от Брюксел, дайте шанс на Дянков да ви научи как да направите бюджета на ЕС за 2011 г.! Той вече има достатъчно опит. Натрупа го тук, в България. Първо, направи най-добрия бюджет в ЕС за 2010 г. - нашия. Ако в европейската столица не са много наясно какви са последиците от него, може да попитат всеки трети българин, който е беден. Или пенсионерите, които не видяха стотинка към пенсията си. А може би вдовиците, които очакват някой да си спомни какво им обеща преди малко повече от година.

За лупингите с бюджетния дефицит е излишно да споменаваме. Но затова пък "пица 2010" се трансформира в бюджет на стабилността 2011. В проекта за идната година всичко е повече от стабилно - стабилно са порязани парите за наука и образование, стабилно непоклатими остават пенсиите на нашите бащи и майки, баби и дядовци, стабилно се закотвя линията на бедност, стабилно изглеждат разчетите за доплащане в болниците, стабилизиращо звучат прогнозите и плановете на Дянков и сие за свиване, съкращаване, трансформиране, блокиране, замразяване и намаляване, стабилно закрепостени остават и заплатите ни.

Скъпи бюрократи от Брюксел, той знае какво и как да направи! И ще го стори подобаващо бюрократично - вместо недостиг на средства, ще реализира излишък. Може го, не се съмнявайте! Е, няма да има пари за здравеопазване, наука, образование, социална политика, но за образцов бюджет ще има. И прогнози няма да ви липсват: на всеки три месеца - актуален разчет за излизането от кризата. Сигурно в Брюксел ще приемете по европейски и мечтата на финансовия ни министър: в едно прекрасно утро да изчезне народът, а да остане само бюджетът.

Затова недоумяваме от притесненията и тръската, която тресе Брюксел. Чиновниците в ЕС могат да спят по-спокойно - Дянков знае и може. Дайте му шанс!

Има ли смисъл от първенство в България ?

МАРИН МИЛАШКИ

Първенството в България е доста под нивото на европейските, макар и да се стремим да се придържаме към страните от Запада. Живеем в държава на лъжите, която кара децата да се избиват на терена в едно корумпирано първенство. Така е било, така и ще бъде. Къде се решават мачовете, дали на терена или извън него? Отговорът е ясен, но няма кой да излезе и да каже истината.

Всяка година залаганията на "черно тото" у нас растат, като се очаква през 2010 г. оборотът да достигне до 1.5 млрд. лева. Пари, които някой контролира и разполага. Президентът на БФС Борислав Михайлов бе привикан от ГДБОП да дава обяснения кой и как ръководи тази империя. Няма обаче да има резултат от действията на държавата, защото липсват доказателства за уредени мачове. В България това няма да се случи, защото "черното тото" не позволява. Май тази добре организирана мафия си знае работата и не пуска кокала от ръцете си. Сигурното е, че тази "индустрия" погубва родния футбол. Първенството може да е слабо, но запалянковците си го харесват, защото всеки го боли за Левски, ЦСКА, Локо, Славия, Черно море... Как един обикновен зрител да изгледа някой мач, след като предварително се знае крайният резултат? Трудно. Но дали футболистите са виновни? Не, вината не е в тях. Те са просто фигури, които нямат право на избор. Винаги ще се намери било то президент на клуб, треньор или спортен директор, който да влезе в съблекалнята и да каже: "Момчета, днес трябва да загубим с такъв резултат. Вие ще си получите премиите като за победа, не се притеснявайте", и футболистите излизат и играят, "както трябва".

Купуването на мачове не може да бъде класифицирано като престъпление, защото няма текст в Наказателния кодекс, който да описва подобни действия. Президентът на УЕФА Мишел Платини е съсредоточил голяма част от вниманието си именно на предварително уговорените срещи. Французинът идва у нас и призна, че се разследват 8 мача, на които са заложени сериозни суми в чужбина. Да, но по тези дела се работи вече 3 години и няма никакъв резултат. Няма и да има, защото законът не го позволява. За нерегламентирана хазартна игра санкцията е от 100 до 300 лв. Смешни пари, които няма как да спрат процеса.

Тук трябва да обърнем внимание на Комисията за етика и феърплей при БФС. Тя бе сформирана, за да се бори с корупцията във футбола, но нейният шеф ген. Васил Василев само говори, а резултати няма. По-добре и нея да я няма, а и шефовете на БФС също, защото с действията си убиват футбола в България. Да си започнем като Ботев Пловдив - на чисто, от дъното, поне ще знаем, че няма да има корупция и договорки. Ще е добре и за изстрадалия запалянко, и за футболистите. Ако не, да загърбим футбола и това корумпирано първенство.

Дамата 18

www.duma.bg

1626 - ПАПА УРБАН VIII ОСВЕЖАВА КАТЕДРАЛАТА „СВЕТИ ПЕТЪР" ВЪВ ВАТИКАНА. Строителството й започва през 1452 г. върху полуразрушената базилика, издигната над могилата на апостол Петър, загинал на същото място на 29 юни 67 г. като мъченик на вярата си, разпънат по заповед на император Нерон. По строителството на катедралата през вековете работят Рафаело, Микеланджело, Брамант и др. До 1990 г., когато в столицата на Кот Д`Ивоар Ямосукро е построена черквата "Пресветата дева", 189-метровата ватиканска катедрала е най-големият християнски храм в света. Разположена е на площ от 23 000 кв. м, а капацитетът й е 60 000 души.

1876 - В БУКУРЕЩ СЕ ПРОВЕЖДА НАРОДЕН СЪБОР, СВИКАН ОТ БЪЛГАРСКОТО ЦЕНТРАЛНО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ОБЩЕСТВО. В него участват представители на централното ръководство и на регионалните структури във Влашко. Приета е програма за окончателно решаване на българския политически въпрос, подписана от 15 души - Владимир Йонин, Кирияк Цанков, Иван Вазов, Петър Енчев, Стефан Стамболов, Олимпи Панов, Георги Стойчев, Иван Кавалджиев и др. Обществото е политическа организация на българските емигранти в Румъния, основана на 10 юли 1876 г. в Букурещ като продължение на Българското человеколюбиво настоятелство, като за създаването му голяма роля изиграва Йонин, който е пратеник на славянските благотворителни комитети в Санкт Петербург и Москва, поели финансирането на организацията. Йонин е избран и за негов почетен председател, а в ръководството влизат К. Цанков, О. Панов, Ив. Вазов, Ст. Стамболов.

1885 - В ТРОЯН СЕ РАЖДА ДИМИТЪР КАРАДЖОВ (1885-1923), КОМПОЗИТОР, ОБЩЕСТВЕН ДЕЕЦ. Завършва гимназия в София. Следва история и философия в Лайпциг и Прага, като защитава докторат в Германия. От 1920 г. живее в София, където прави опит да организира построяването на нова сграда на Софийската народна опера. Преподава немски език в Първа софийска мъжка гимназия и сътрудничи на сп. "Златорог", "Българска реч", "Философски преглед", "Съдба", "Философия и социология", на в. "Хемус" (Троян), "Литературен глас", "Изгрев" и др. Автор е на оперите "Дъщерята на Пилат", "Младият крал", "На морския бряг" и "Милкана", на симфонична музика, камерни произведения и др. Умира на 21 януари 1923 г. в София.

1923 - ПРОВЕЖДАТ СЕ ИЗБОРИ ЗА XXI ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА БЪЛГАРИЯ, които са спечелени от управляващата коалиция на Демократическия сговор. 22 години по-късно на същата дата парламентарните избори за XXVI НС, бойкотирани от опозицията, са спечелени от Отечествения фронт - гласуват 85.60 на сто от гласоподавателите (3 853 097), а ОФ взима 88.18 процента от гласовете.

1992 - ПРОГРАМАТА НА ООН ЗА РАЗВИТИЕ (ПРООН) ОТКРИВА СВОЯ СЛУЖБА В СОФИЯ. ПРООН е глобалната мрежа на ООН за развитие, която се застъпва за промяна и осъществява контакти между държавите и източниците на знания, опит и ресурси. Представители на ПРООН има в над 166 държави, където се работи съвместно за разрешаване на глобалните и националните проблеми. Мрежата на ПРООН обединява и координира усилията в глобален и национален мащаб за постигане на поставените цели. Основните задачи на развитието, които си поставя ПРООН в България, са: намаляване на бедността, демократично управление, ИТ и комуникации, енергия и околна среда, ХИВ/СПИН.

2001 - ПРОВЕЖДА СЕ ВТОРИ ТУР НА ПРЕЗИДЕНТСКИТЕ ИЗБОРИ. Спечелени са от кандидата на Коалиция за България и лидер на БСП Георги Първанов с вицепрезидент о.з. ген. Ангел Марин. Те получават 54.13% от гласовете, докато за действащия президент Петър Стоянов и Нели Куцкова гласуват 45,87%. Първият тур на изборите за президент се провежда на 11 ноември 2001 г. Общият брой на избирателите по избирателни списъци възлиза на 6 847 422 души, от тях гласуват 2 850 297 души, което представлява 41.62% избирателна активност.

★ КАК КИТАЙ СПЕЧЕЛИ БИТКАТА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ МЕТАЛИ стр.4-5

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

18 ноември 2010, година 7, брой 11 (72) lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Социален изблик във Франция

Игнасио Рамоне

НЕ Е ИЗНЕНАДА. От два века протестът е записан в генетичния политически код на френското общество. Освен конституционни права, уличните манифестации и стачките са и естествен израз на гражданското поведение. Всяко ново поколение смята, че участието в цикличните изблици на социален гняв е ритуал, който води до демократичното пълнолетие.

Този път възпламенителят на кризата бе френският президент. Дискредитиран, затънал в калта на смърдящи скандали, заслепен от МВФ и оценъчните агенции, Никола Саркози е глух за оплакванията на народа и потъпква едно от най-важните достижения на обществото – правото за пенсиониране на 60 години.

Завоюван в продължение на десетилетни борби, този социален напредък се приема от колективното съзнание като непроменим тотем. Саркози, който през 2008 г. обеща да не го пипа, подцени привързаността на гражданите към това право. Като използва шока от кризата, той наложи една реформа, която увеличава законовата възраст за пенсиониране от 60 на 62 години, удължава периода за пенсионни вноски на 41,5 години и вдига възрастта, която позволява да се вземе пълна пенсия, от 65 на 67 години.

Някои смятат, че Саркози иска да разчупи обществения начин на пенсиониране чрез разпределение, основано на солидарността между поколенията, за да го замести с частен режим, който ще представлява един пазар между 40 и 100 милиарда евро. Посочват, че осигурителната компания, която най-много ще се възползва от това, е групата Malakoff Médéric, чийто главен съветник е… Гийом Саркози, братът на президента.

Реакцията на най-важните профсъюзи бе единодушна. Без да отхвърлят реформата напълно, те искат промени, като се аргументират с това, че главната ѝ тежест ще падне върху трудещите се, вече ударени от кризата, и че това ще увеличи неравенствата. Синдикатите организираха редица дни на протести преди лятото, но с присъщото си високомерие правителството отказа да преговаря.

Сериозна грешка. През септември се свикаха общи събрания в стотици предприятия и служби. Трудещите се потвърдиха, че са решени да не отстъпят нито крачка, убедени, че ако отстъпят за нещо толкова свещено като

JEAN DUBUFFET, 1975

пенсионирането на 60 години, ще попаднат под лавина от нови ограничения в социалната област, здравеопазването, образованието и обществените услуги.

Тези събрания показаха, че ръководствата на профсъюзите са много по-малко радикални от базата, вече извън себе си от непрестанните отстъпки в социалната област. Из цялата страна се организираха колективни акции. Милиони хора излязоха на улицата. Дългата народна стачка обърка транспорта, някои градове като Марсилия бяха парализирани… Нови социални категории се включваха в повтарящите се акции, които придобиваха все по-нови измерения.

НАЙ-оригиналното бе блокирането на рафинериите и складовете за гориво. Най-забележителното бе включването на учениците от гимназията. Някои хора си представяха това „Фейсбук поколение“ като затворено в себе си и побъркано от компютрите. Енергията, която то прояви в протестите, обаче показа неговото безпокойство пред опасността за сриване на бъдещето му. И страха, че за първи път от 1945 г. насам ще живее в по-лоши условия от родителите си. Новият неолиберален модел стъпка възможността за социално издигане…

Протестите кристализираха едно дълбоко социално негодуване и сбор от натрупани проблеми – безработица, несигурност в работата, бедност (8 милиона бедни във Франция), труден живот във всекидневието.

Вече не става въпрос само за пенсиите, а за битка за нов социален модел.

Най-отличителното е народната подкрепа – между 60 и 70% от французите подкрепят протестите. Никой не разбира защо през 1945 г. разорената от войната Франция можа да финансира една държава на благоденствието, а днес петата икономическа сила в света е неспособна да го направи. Никога не е имало толкова много богатство. Петте главни банки във Франция реализираха през 2009 г. печалба от 11 милиарда евро. А четиридесетте основни компании – 47 милиарда евро. Защо да не се обложат в полза на пенсиите тези огромни капитали? Европейската комисия е преценила, че една малка такса върху финансовите транзакции ще носи за държавите членки всяка година между 145 и 372 милиарда евро… Предостатъчно, за да се плати увеличението в пенсионните системи.

НЕОЛИБЕРАЛНАТА догма обаче изисква да се освободи капиталът и да се таксуват повече заплатите. На това се дължи сегашният изблик на недоволство във Франция. Всички имат чувството, че никой от двамата противници не иска да отстъпи. Профсъюзните организации, носени от едно течение на радикализация, бяха обединени в продължение на месеците офанзива. Отстъплението означава да се отвори вратата за ултралиберални шокови терапии, както в Англия по времето на Маргарет Тачър.

Никола Саркози разчита на подкрепата на Европейския съюз (1), на МВФ, на банките и на предприемачите в Европа (2), които се страхуват, че „френската искра“ може да подпали социалния сектор на континента. То ако се откаже от реформата, това ще го осъди на неуспех в изборите през 2012 г.

Френската социална история показва, че когато един протест е отишъл толкова далеч, никога не изгасва напълно.

(1) Европейският съвет на заседание през март 2002 г. в Барселона препоръча: *„Към 2010 г. трябва да се опита постепенно увеличаване с около пет години на средната възраст, при която хората в Европейския съюз да приключват работа“.*

(2) В Испания председателят на Испанската федерация на предприемаческите организации Херардо Диас Феран защищава като *„необходимо и препоръчително“* да се увеличи *„пенсионната възраст на 70 години“*. Той добавя, че *„хората на заплата трябва да работят повече и за съжаление да получават по-малко“*. Той отправя искане пенсията да се изчислява върху *„целия трудов стаж“* и гражданите да си правят *„частни пенсии“*. Европа Прес, 26 юли 2010.

Le Monde diplomatique
– испанско издание
Превод Венко Кънев

Американската десница става още по-дясна

Двегодишното боязливо управление, помирителните речи и недостатъчното икономическо възстановяване в крайна сметка обезсърчиха част от електората, който очакваше повече от Барак Обама. Липсата на дързост от страна на Белия дом обаче не неутрализира бясната дясна опозиция, която обяви, че каквото и да прави, президентът на САЩ си остава „социалист“ и съмнителен американец. Масовата безработица и спадът в жизнения стандарт са в подкрепа на тези крайни консерватори, които са най-решителните му противници.

Уолтър Бен Майкълс*

КОЙ е най-опасният враг на САЩ? Миналото лято този въпрос предизвика оживен спор между две от звездите на американската десница. Бил О'Райли, който води едно от най-гледаните предавания по „Фокс Нюз“, даде очаквания отговор: „Ал Кайда“. По времето на Буш възгледите за света на американските консерватори се определяха от сблъсъка на цивилизациите. Те неизменно разискваха теми като тази за нелегалната имиграция през призмата на страха си да не би помощниците на Бин Ладен да се промъкнат сред персонала, който паркира колите в чикагските хотели или сред опаковчиците на месо в Айова. Но Глен Бек, колега и противник на О'Райли по „Фокс Нюз“ (1), защитава по-необичайна гледна точка: не джихадистите *се опитват да унищожат страната ни*, твърди той, а *комунистите*. Според Бек, както и според десните активисти на движението „Чаено парти“, до което е близък, тероризмът не е толкова голяма заплаха, колкото социализмът.

(На стр.2-3)

* Преподавател по литература в университета в Илинойс, Чикаго, автор на *La Diversité contre l'égalité* (Разнообразието срещу равенството), Raisons d'agir, Париж, 2009.

(1) Ветеранът О'Райли е гледан от три милиона зрители, а новакът Бек – от два милиона.

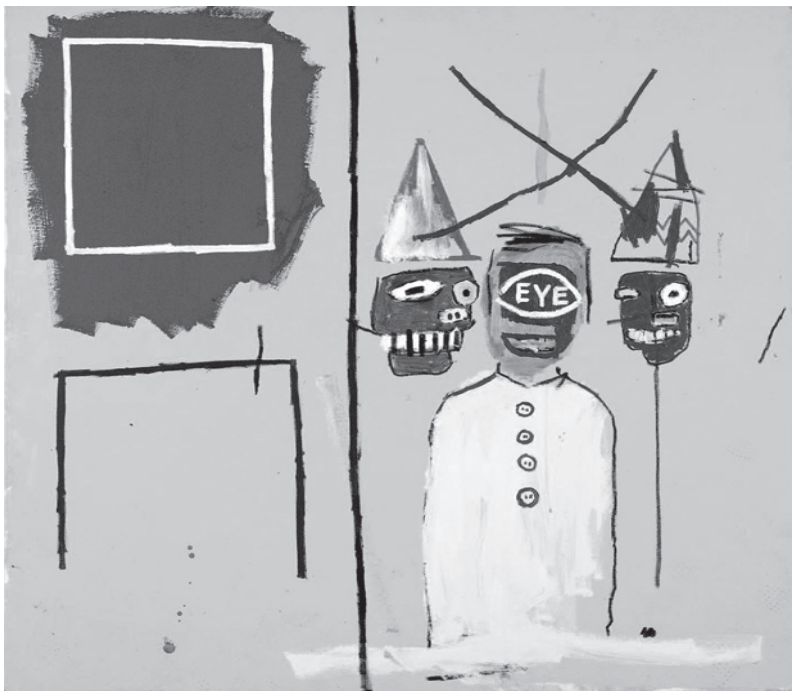
Американската десница

(От стр. 1)

Тезата за червената опасност напомня повече за периода на Студената война, отколкото за годините след 11 септември. Ето защо повторната ѝ поява е изненадваща, особено когато е защитавана от журналист от поколението на „бейби бум“. Бек още не е бил роден, когато през 1963 г. Езра Тафт Бенсън, министър на земеделието в правителството на Айзенхауер, коментирайки заканата на Никита Хрушчов да захрани Америка със социализъм, уверяваше, че един ден (т. е. днес според Бек, който често се позовава на това изказване) страната ще се събуди под игото на Кремъл. Съветският блок рухна, но последователите на „Чаеното парти“ продължават да търсят комунистическите шпиони, внедрили се в Демократическата партия. Сред предлаганите от Amazon бестселъри най-търсеното политическо есе е именно *Пътят към робството* на австрийския икономист и краен консерватор Фридрих Хайек. Дори известен радио водещ като Ръш Лимбау призовава за бдителност срещу *комунистическите* шпиони, които *работят за Владимир Путин* (2).

Но защо комунизмът? И защо точно сега? За разлика от ислямофобията, която използва като претекст хилядите американци, убити от джихадисти, сегашният антикомунизъм не се основава на никакви факти. Не само че на борда на самолетите, които ударихa Световния търговски център, нямаше нито един болшевик, но и на американска земя вече почти няма комунисти, дори в бившия СССР са останали само шепа. В действителност, ако има допирна точка между Владимир Путин и Барак Обама, тя е в споделения ентусиазъм от онова, което руският министър-председател нарече (в Давос!) *дух на свободното предприемачество*. Въпреки това, по модела на антисемитизма без евреи, днес антикомунизмът без комунисти играе решаваща политическа роля в лоното на десницата и особено сред т.нар. антинеолиберална десница.

Житейският път на Бек разкрива донякъде откъде и защо се появява този анахронизъм. Според биографите му, родителите му се развели заради стреса, причинен от рецесията в края на 70-те години на XX в. Започва работа в радиото, където се възползва от надпреварата за слушатели между радиостанциите в рамките на започната през 1982 г. дерегулация. Успехите и неуспехите му съвпадат с все по-голямото раздробяване на аудиовизуалните средства за информация, които стават и все по-зависими от изискванията на пазара. Преди да тръгне на първите си кръстоносни походи в политиката, Бек става известен с изтънчения си усет за маркетинг (3). Според критиците му

JEAN-MICHEL BASQUIAT, 1984

консервативните мнения, които днес прокламира, са лишени от смисъл и като че ли не са плод на дълбоко убеждение, а на най-обикновена алчност.

Но ако последните три десетилетия ни научиха на нещо, то това е, че сам по себе си маркетингът е политика. Бек е типичен изтърсак на неолиберализма, узрял с падането на комунизма. Изправен днес пред голямата рецесия, той преуспява, като вдъхва живот на един изчезнал призрак. За него, както и за милионите му симпатизанти, сегашните ни проблеми не се дължат на победилия капитализъм, а на завръщането на комунизма. И очевидно за тях именно *имигрантите и социалистите* (не саудитци в самолети, а мексиканци пеша) предизвикаха това завръщане.

Този начин на мислене се развива на *чаените партита*, по време на които духовете се гневят срещу „Обамакеър“ (здравната реформа, която американският президент наложи толкова трудно) и мнимата „социализация“ на медицината, като в същото време настояват за запазване на „Медикеър“ – медицинската закрила за възрастните хора, гарантирана от държавата. *Бях принуден учтиво да им обясня, че именно държавата поема здравното им осигуряване*, отбелязва парламентаристът Боб Инглис. *Но те не искаха и да чуят* (4). Подобна заслепеност се обяснява лесно – от една страна, последователите на *чаените партита* установяват, че „Медикеър“ и *social security* (държавната пенсионна система) са на път да се сринат; от друга страна, не осъзнават, че именно неусетната им приватизация и липсата на ресурси доведоха

(2) „Limbaugh: „Russian communist“ spies easily blend in with journalists, academics – „a communist is a communist“ (Лимбау: „Руски комунистически шпиони“ лесно се смесват с журналисти и университетски преподаватели – „комунистът си е комунист“), MMTV, Вашингтон, 8 юли 2010, http://mediamatters.org

(3) Глен Бек издава списание, продава продукти с образа си, преподава книги. Основава и „университет“, чрез който разпространява идеите си, и участва в платени публични дискусии (през юли 2010 г. цената на билета достигаше 147 долара). Годишната му заплата във „Фокс Нюз“, която е само малка част от приходите му, се равнява на 2,5 милиона долара (източник: *The New York Times Magazine*, 29 септември 2010).

Движението „Чаено парти“ налага

Робърт Зарецки*

В ТЕКСАС първата голяма вълна от емигранти пристига в края на XIX в. и началото на XX в. Тогава европейците масово дебаркират в пристанището на Галвестън. Днес този южен щат е една от основните дестинации за мигрантите от Мексико и Латинска Америка. Най-често влизат в него нелегално. Етническите, културните и езиковите сътресения, които причиняват, променят в дълбочина политическия му пейзаж.

Хюстън е най-големият град на Тексас и третият по големина в САЩ. Според социолога Стивън Клайнбърг делът на испаноговорящите му жители се е увеличил от 15% през 1980 г. на повече от 40% днес. Населението от англосаксонски произход застарява, а това, което произхожда от испаноговорящите имигранти, се подмладява и вече представлява близо половината от всички жители на възраст между 18 и 29 години. И дори ако утре държавата реши да отдели Мексико със стена, както иска десницата, към 2040 г. жителите, произхождащи от испаноговорящата имиграция, ще бъдат повече от англосаксонците и чернокожите.

Въпреки че е втори в страната по брой на децата, записани в училище, Тексас е едва на 49-то място от гледна точка на възнагражденията на учителите и на 44-то – от гледна точка на отпусканите средства на ученик. Тексаските републиканци и поддръжниците на движението „Чаено парти“ са единодушни, че всяка прищявка на Министерството на образованието за подобряване на обществената образователната система или пък, което е по-лошо според тях, идеята да се узакони положението на незаконните имигранти ще се превърнат в бич, от който те са твърдо решени да опазят щата.

Образование и имиграция – две теми, на които Деби Ридъл, избрана в Камарата на представителите от Тексас, дължи известността си. Преди няколко години тя коментира по следния начин произхода на твърдението, че Америка трябва да гарантира достъпа на всички до държавните училища: *Тази идея идва от Москва, от Русия. Идва от дълбините на Ада. Представят ни я като проява на щедрост, за да ни манипулират. Но това не е щедрост. Тя ще срине страната ни* (1). В началото на годината тя повдигна въпроса за *децата терористи с къси панталони*. Според нея терористи изпращат бременни жени през границата, за да раждат на американска земя. Когато пораснат, тези *спящи агенти* ще пристъпят към действие, за да потопят страната в хаос.

Луи Гомър, народен представител от Тексас в Камарата на представителите, също е притеснен от подобна заплаха. Терористични групи, разположени на юг от границата, се готвят да *изпратят бременни жени в САЩ, за да родят в страната безплатно*, и така новородените ще се сдобият с американско гражданство, обясни той пред Конгреса. *След това децата ще бъдат върнати в страната, от която произхождат, където ще бъдат „закърмени с тероризъм“. И някой ден, след двадесет-тридесет години, ще се върнат тук, за да участват в унищожаването на американския начин на живот* (2).

По време на първичните избори, организирани от републиканците преди изборите за губернатори, Деби Медина, кандидатката на движението „Чаено парти“, развя същия анализ. Преди тези избори политическият ѝ опит се свеждаше до оглавяване на структурите на Републиканската партия в окръг Уортън (четиридесет хиляди жители). Но вместо да ѝ навреди, липсата на опит се превърна в един от основните ѝ козове. Веруюто на Медина е ултралиберално – тя се възхищава на Роналд Пол, избраник от Тексас и смел кандидат (тъй като няма шанс да спечели) на първичните избори на Републиканската партия за президентската надпревара през 2008 г. Но тя изтъква на преден план и евангелистката си християнска вяра. Именно тази експлозивна комбинация се оказа основната движеща сила на забележителния ѝ политически възход.

В някои случаи поведението на Медина беше непоследователно. Тя например заяви, че държавата няма право нито да узаконява продажбата на огнестрелно оръжие, нито да облага с данъци недвижимата собственост, но в същото време е на мнение, че държавната власт трябва да забрани на хомосексуалистите да се женят и да осиновяват деца. Това обаче по никакъв начин не навреди на популярността ѝ сред членовете на „Чаеното парти“. Както писа журналистът от *Тексас Обзървър* Боб Моузър, Медина няма нужда да се обръща към членската маса, *защото тя и членската маса са едно цяло. Освен това не е осакатена от предишен политически опит и никога не ѝ се е налагало да гласува закон или да взема страна по сложен проблем* (3).

Кампанията на Медина обаче претърпя сериозен неуспех след интервю с Глен Бек, известния водещ по „Фокс Нюз“ (*вж. по-горе*). Медиите бяха разгласили, че тя споделя възгледите на „Истината за 11 септември“, неформална мрежа, чиито членове са убедени, че американското правителство е отговорно за атентатите срещу Пентагона и Световния търговски център. Когато Бек попита Медина по този въпрос, тя отговори: *Не съм имала възможност да се запозная с всички доказателства, Глен, затова не мога... не съм... публично не съм подлагала под съмнение официалната версия. Но смятам, че някои хора задават уместни въпроси на тази тема и че американците нямаха достъп до всички елементи, които биха им позволили да си съставят мнение. Ето защо се въздържам от мнение по въпроса* (4). Но този вид изказвания не се дължат на непохватност, а разкриват една от идеологическите основи на „Чаеното парти“ – убедеността, че федералната държава е източникът на всички беди на Америка.

И други звезди на движението изпитват същите трудности да разграничават личните си убеждения от фактите. Когато например журналист от CNN (Cable News Network) поиска от Гомър да му представи доказателства в подкрепа на твърденията си за бебетата терористи, последният, твърде пребледнял, повиши глас: *Нападате вестоносеца. Това е най-лесното! Но знам, че можете повече. Някога си вършехте по-добре работата* (5). Малко след излъчването на това предаване Том Фуентес, бивш високопоставен служител от Федералното бюро за разследване (ФБР), отговарял за международните операции, заяви, че не са открити *никакви следи, нито едно доказателство, което да ни навежда на мисълта, че някъде някой е възнамерявал да кара жени да раждат деца терористи на територията на САЩ*. Но този вид разсъждения нямат почти никаква стойност в един измислен свят, в който сме обградени от всякакви вътрешни и външни врагове, едни от други по-въображаеми.

СЛУЧВАЩОТО СЕ в Тексас не би изненадало Ричард Хофстадер, автор на книга от 1964 г. често цитирана днес – *Параноичният стил в американската политика*. Според анализа му Медина и Гомър не са побъркани, а напълно „нормални“ хора,

* Преподавател по история в „Онърс Колидж“, Хюстънски университет, Тексас, автор на *Albert Camus, éléments d'une vie* (Албер Камю, елементите на един живот), Gaussen, Марсилия, предстои да бъде публикувана.

става още по-дясна

тези органи почти до фалит. С други думи, искат едновременно да бъдат защитени и от неолиберализма (да се запази „Медикеър“), и от социализма (да се премахне „Обамакеър“).

Гранична полиция или бюро по труда?

РАЗБИРА СЕ, няма и капчица комунизъм във въведената от администрацията на Обама система за здравно осигуряване, още по-малко – в законодателството за имиграцията. Всъщност, противно на поддръжниците на „Чаеното парти“, които често ги хвалят, икономистите от Чикагската школа отъждествяват свободната търговия с отворените граници. Те са на мнение, че не самата имиграция, а *контролът на имиграцията* наподобява *форма на социалистическо планиране*. Освен това, от строго икономическа гледна точка либералите изтъкват, че нелегалната имиграция е много помалко съмнителна от комунизма, тъй като *отговаря на пазарните сили по-задоволително, отколкото легалната имиграция*, и *е полезна както за работниците без документи, които искат да работят в САЩ, така и за работодателите, които търсят гъвкава и евтина работна ръка* (5). В този смисъл, когато Бек прокламира един от любимите си лозунги на „Чаеното парти“ – *„Да“ на имиграцията, „Не“ на нелегалната имиграция*, той се противопоставя повече на неолиберализма в чистия му вид, отколкото на комунизма. Накратко, онова, което „Чаеното парти“ смята за най-голямата заплаха, дебнеща капитализма, не е нищо друго, освен самият капитализъм...

Разбира се, никой не смята да подкрепя нелегалната имиграция. А и подобно искане би било доста противоречиво – по-логично в случая е да се иска законно отваряне на границите. Но една принципно абсурдна позиция може да е съвсем смислена в политиката. Ето как администрациите на Буш и Обама водиха имиграционна политика, целяща да осигури на работодателите евтина работна ръка, като едновременно с това осъждаха тази работна ръка заради незаконния ѝ характер, който обаче обосновава ниската ѝ цена.

Масираното съсредоточаване на богатствата в ръцете на най-заможните е свързано с американския начин на управляване на нелегалната имиграция: говориш като граничен полицай, действаш като служител на бюро по труда. Там, където затварянето на границите ограничаваше задълбочаването на неравенствата, новата мобилност на капитала и труда има обратен ефект. Все повече скитащи работници, все повече капитали-номади, плюс дерегулация, която ускорява придвижването им – това са основните черти на този неолиберализъм, който, по думите на Дейвид Харви, превърна *нарастващото социално неравенство* в *основополагащ камък* на собствения си *проект* (6).

Ето защо не е изненада, че тревожните настроения в САЩ нарастват, поне сред онези категории трудещи се, които имат все по-ограничен достъп до националните богатства. В началото на управлението на Рейгън бедните и средните класи, които представляват 80% от населението, получаваха 48% от националните доходи; днес получават само 39%.

Възмущението на Бек и на „Чаеното парти“ обаче е твърде странно. Те принадлежат често към онези 20% заможни американци, за които неолиберализмът не беше нещо лошо (7). А нелегалната имиграция е един от двигателите на благоденствието им. Свикнали сме с идеята, че бедните се противопоставят едни на други, но рядко виждаме богатите да протестират – и то на улицата! – срещу политиката, на която дължат добруването си.

Подобно явление е несъвместимо само на пръв поглед. Разбира се, делът от националното богатство, отреден за най-заможните 20% непрекъснато се увеличава през последните три десетилетия, което би трябвало да е добра новина за политическа сила, която възхвалява неравенството в името на предприемчивостта и срещу подмолния социализъм. Лошата новина обаче е, че от това увеличение се възползва преди всичко най-висшата социална прослойка. През 1982 г. 1% от най-богатите американци прибраха 12,8% от националното богатство; през 2006 г. те вече погълнаха 21,3%, тоест почти двойно. В същото време парчето от баницата, което се пада на най-преуспяващите 20%, се увеличи „само“ от 39,1% на 40,1%. Като възприема имиграцията като заплаха, „Чаеното парти“ не греши напълно. Привържениците му смутено установяват, че структурните неравенства, на които се основава начинът им на живот, достигнаха такова ниво, че вече не обслужват интересите им. Капитализмът ги нареди сред печелившите, а сега заплашва да ги направи губещи.

Това положение доведе до привиден антиелитизъм, още по-объркващ от онова, към което ни е привикнала американската политика. По принцип милионерите от Републиканската партия правят така, че да изглеждат по-близки до народа от милионерите от Демократическата партия, като нахлузват каубойски ботуши, осъждат абортите и непрекъснато говорят за Исус (8). Тази година обаче, както показаха и първичните избори, състояли се в Ню Йорк, Делауеър и Аляска, Исус вече не е достатъчен. Така например кандидатката на „Чаеното парти“ Кристин О’Донъл победи опонента си републиканец в щата Делауеър не само благодарение на силната си християнска вяра, въпреки че действително разполагаше с няколко коза в това отношение (била е директорка на Алианса на Спасителя за разкриване на истината, евангелистка секта, проповядваща сексуално въздържание и осъждаща мастурбацията). Онова, което ѝ донесе победата, бяха пламенните ѝ речи срещу *управляващата класа*. *Елитите не ни разбират, взимат ни за глупаци. Но ние сме народът*!, заяви тя неотдавна на митинг под бурните ръкопляскания на хората. После, нападайки богатите демократи наравно с богатите републиканци, тя се сравни с бившия кандидат за президентския пост Джон Кери, обвинен, че е искал да укрие данъци за чисто новата си яхта за 7 милиона долара: *Никога не съм имала изключително високоплатена работа, нито служебен автомобил. Никога не съм се чудела къде да скрия яхтата си, за да не плащам данъци. И съм сигурна, че повечето от вас са като мен*.

„Популизъм“, финансиран от милиардери

РАЗБИРА СЕ, фактът, че г-жа О’Донъл привлича вниманието на избирателите, като осмива богатите политици, съвсем не означава, че би се справила по-добре на тяхно място, ако бъде избрана (което не е вероятно). „Чаеното парти“ вече се финансира от милиардери като Дейвид Кох, който неотдавна допринесе за интересите на „ние, народа“, като уволни сто и осемнайсет работници в Северна Каролина. Все пак, въпреки че изявленията на „Чаеното парти“ срещу богатите може да изглеждат странни и макар да не споделяме неприязънта им към имиграцията, това не пречи озлоблението, на което се основава успехът им, да е политически по-интересно от припяванията на партийните върхушки на републиканци и демократи.

Наскоро Федералната служба за преброяване на населението обяви, че четиридесет и четири милиона американци живеят под прага на бедността, а 1% от населението контролира половината от произведените в страната блага. Една партия, която да оспори привилегиите на богатите, без да укорява бедните за бедността им – ето какво би отворило нова страница в американската политическа история.

Уолтър Бен Майкълс

LE MONDE DIPLOMATIQUE

Превод Марта Иванова

стила си в Тексас

които просто използват *паранoични изразни средства*, характеризиращи се с *разпалени преувеличения, повсеместно подозрение и с теории на конспирацията*. А когато бъдат изключени от политическата игра, те виждат в това поредното потвърждение на тревогите и подозренията си. *Възприемат единствено последствията от властта, и то по деформиран начин. Ето защо не могат да проумеят как точно функционира*.

Медийният цирк около Медина, Ридъл, Гомър и привържениците им доведе до нещо, което доскоро се смяташе за невъзможно – губернаторът Ричард Пери (наследил Джордж У. Буш на поста и стремящ се към трети мандат) започна да изглежда като уравновесен човек. През февруари, докато Медина разсъждаваше върху атентатите от 11 септември, Пери правеше джогинга си в Остин, столицата на Тексас, и уби преминаващ наблизо койот. Губернаторът рядко тича без пистолета си с лазерен мерник, за всеки случай (6)...

Пери все пак разкритикува законите срещу имиграцията с расистки оттенък, които Аризона се опита да гласува. Също така се разграничи от словесната невъздържаност на губернаторката на този щат, Джанис Брюър, която без никакво доказателство твърди, че мексикански банди отвеждат хора в пустинята и ги обезглавяват. На Пери не му е нужно да се включва в подобна надпревара. Без да сменя позицията си в дясната част на политическата шахматна дъска, благодарение на нарастващата лудост на крайната десница той успява да мине за умерен. И знае добре, че загубата на испаноговорящите избиратели може да се окаже опасна в Тексас. Нали и самият Буш се постара да ги спечели на своя страна, докато беше губернатор на щата (1995 - 2000).

ВЪПРЕКИ ЧЕ според слуховете Пери има апетити към президентския пост, той рядко пропуска удобен случай да оплюе Вашингтон. По въпроса за имиграцията предпочита границите да бъдат *обезопасени*, преди федералното правителство да се заеме с въпроса за статута на нелегалните, които вече са на американска територия. Благодарение на това изискване всеки сериозен размисъл по проблема може да бъде отложен. Относно реформата на здравната система, подкрепяна от демократите, той твърди, че *тексасците нямат желание бюрократите на две хиляди и петстотин километра да бърникат в здравната ни система* (7). И в този случай Пери залага на предразсъдъците на тексасците и особено на поддръжниците на „Чаеното парти“. Вместо да възприема държавата като водач на нацията, той я оприличава на чужд самодържец. И представя закона, принуждаващ застрахователните компании да осигуряват всички граждани, независимо от възможностите и здравословното им състояние, като съмнително *бърникане*.

Колкото до реформата на образователната система (8), Пери чисто и просто отказа да участва в националната програма, по която значителни субсидии се отпускат на щатите, чиито образователни проекти бъдат одобрени от Министерството на образованието. Тексас можеше да получи 700 милиона долара, но губернаторът заяви, че единствено тексасците могат да решат как да се учат децата им.

През 2006 г. Кинки Фридман, известен певец и комик, участва в първичните избори на демократите за губернаторския пост. Благодарение на лозунги от рода: *Защо да не бъда аз?* или *Не може да е чак толкова трудно!* по време на кампанията му, той спечели 16% от гласовете. А този месец ще гласува за също толкова ексцентричен кандидат – за едно куче, тъй като смята, че няма друг избор: *Колко са политиците, които искрено уважавате и на които се възхищавате? Броих, броих, но няма такива* (9).

Робърт Зарецки

(1) *El Paso Times*, 3 март 2003.

(2) *The Texas Tribune*, Остин, 28 юни 2010.

(3) *The Texas Observer*, Остин, 8 февруари 2010.

(4) *The Houston Chronicle*, 11 февруари 2010.

(5) *The Huffington Post*, 13 август 2010. Както интервюто на Гомър, така и сюрреалистичното интервю с Ридъл са гледани от милиони хора в интернет.

(6) *The Seattle Times*, 27 април 2010.

(7) *The Texas Observer*, 19 април 2010.

(8) Вж. по този въпрос Даян Равич, „Защо една американска министърка промени мнението си“, *Монд дипломатик - Дума*, 21 октомври 2010.

(9) *Santa Cruz Sentinel*, 29 юли 2010.

LE MONDE DIPLOMATIQUE

Превод Марта Иванова

(4) Philip Ricker, „S.C. Senator is a voice of reform opposition“ (Сенатор от Южна Каролина е гласът на опозицията срещу реформата), *The Washington Post*, 28 юли 2009.

(5) Richard N. Haass, председател на Съвета по международни отношения (Council on Foreign Relations), автор на въведението към *The Economic Logic of Illegal Immigration* (Икономическата логика на нелегалната имиграция) от Gordon H. Hanson, Council of Foreign Relations Press, Ню Йорк, 2007.

(6) David Harvey, *A Brief History of Neoliberalism* (Кратка история на неолиберализма), Oxford University Press, Ню Йорк, 2007.

(7) Само 35% от членовете на „Чаеното парти“ обявяват годишен доход по-нисък от средното ниво от 50 000 долара. 20% от тях заявяват, че печелят повече от 100 000 долара годишно.

(8) Вж. Tom Frank, „Cette Amérique qui vote George W. Bush“ (Тази Америка, която гласува за Джордж У. Буш), и Serge Halimi, „Le petit peuple de George W. Bush“ (Обикновените хорица, подкрепящи Джордж У. Буш), *Le Monde diplomatique*, февруари и октомври 2004.

Абонирайте се !

И през 2011 г. „Монд дипломатик“ ще продължи да излиза като приложение на вестник „Дума“ два пъти в месеца – всеки първи и трети четвъртък. Така ще го получават и всички абонати на „Дума“.

Отделен абонамент само за броевете с „Монд дипломатик“ можете да направите на цена 36 лева

- ***в „Български пощи“*** – каталожен номер 467
- ***По банков път*** – като преведете сумата по сметката на „Монд дипломатик“ IBAN: BG17 CECB 9790 1092 4196 00, BIC: CECBBGSF (В този случай е необходимо да изпратите до редакцията копие от платежното нареждане и адрес за доставка)
- ***чрез ePay.bg*** - на адрес: http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php

УНИЖЕНИЕ ЗА КЪСОГЛЕДАТА

Как Китай спечели битката

Световното производство на т.нар. редки метали, необходими за високотехнологичните устройства, е доминирано от Китай, който обаче ограничава износа им. Започва голяма геополитическа „игра“. С цел да установи контрол над тези стратегически изкопаеми, Китай предприе онова, което западният капитализъм отхвърля – дългосрочна индустриална политика.

Оливие Зажек*

ОЧАКВАХМЕ това да се случи по-скоро на обектите за добив под открито небе във Вътрешна Монголия или в дълбоките мини сред австралийските поля. Но именно сред мъглите в Източнокитайско море темата за „редките земни елементи“, тези метали с висока технологична добавена стойност, отново стана актуална. На 7 септември 2010 г. китайски риболовен кораб, хвърлил мрежите си в японски териториални води, е обграден от бреговата охрана. Когато се опитва да избяга, се блъска в японски военен кораб. Екипажът е задържан. Инцидентът се развива недалеч от архипелага Сенкаку (Дяоюй за китайците). Тези осем почти необитаеми острова, разпръснати на сто и седемдесет километра североизточно от Тайван, принадлежат на Токио, но от 70-те години на XX век Пекин претендира, че са негови. Някога тези искания бяха изразявани спокойно, но сега вече се поставят по-остро. И това отразява промяната в съотношението на силите между възходящия Китай, който се чувства натясно в плитките си териториални води, и Япония, заела отбранителна позиция (1).

Сблъсъкът от 7 септември и дипломатическото напрежение, което той предизвика, разкриват мащабните средства за натиск, с които Китай разполага за защита на една зона от първостепенно стратегическо значение. Задържането на капитана на китайския кораб, удължено с решение на японски съд от 19 септември, накара министъра на външните работи да отправи заплаха. *Ако Япония продължава с това непредпазливо поведение, ще вкуси собствените си горчиви плодове*. От Пекин до Шанхай се надигат все повече организирани или спонтанни „патриотични“ протести и зачестяват случаите на изгорени японски знамена. В крайна сметка около 20 септември стана ясно какви са *горчивите плодове* – прекъсване на износа на китайски редки суровини за японските пристанища. Няма нищо официално, но от Хонконг до Токио и също така в Лондон брокерите на суровини потвърждават, че товаренето е забавено и дори блокирано (2). Ефектът е впечатляващ.

Пренасяйки схватката в сферата на енергийните запаси, Пекин разкрива една непреодолима слабост на Япония и на други сили, стремящи се към тези ценни руди.

Стратегия на задушаване

РЕДКИТЕ земни елементи са група от седемнайсет метала с уникални свойства (3), използвани все по-масово във високотехнологичната индустрия за нововъведения. Съдържат се в лазерите, мобилните телефони, екраните с течни кристали. Новите възможности на последните поколения устройства за масова комуникация – от iPhone до таблетите със сензорен екран – се основават отчасти на свойствата на тези елементи. Новите „зелени“ индустрии – батериите за хибридни превозни средства, слънчевите панели, енергоспестяващите електрически крушки и турбините за ветрогенератори, зависят от „захранващите“ метали неодим, лутеций, диспросий, европий и тербий, които са обещаващи и в областта на катализата за рафиниране на нефт. Оръжейната индустрия също използва редките земни елементи за системи от решаващо значение, като крилатите ракети, боеприпасите с прецизно насочване, радарите и динамичните блиндажи.

Световното търсене на редки метали се увеличава с повече от 10% годишно. За едно десетилетие е нараснало от 40 хиляди на 120 хиляди тона годишно. Американската, японската и европейската индустрия вече не могат без тях, както обобщава анализаторът Синди Хърст в неотдавнашно проучване за Министерството на отбраната на САЩ: *Без редките полезни изкопаеми голяма част от съвременните технологии щяха да са съвсем различни и много приложения дори нямаше да са възможни. Например нямаше да познаваме предимството на умалените телефони и преносимите компютри* (4). Общо взето, колкото повече нововъведения се използват в даден индустриален модел (устойчив, лек, умален, щадящ околната среда), толкова по-голяма е зависимостта му от редките земни елементи. Япония е отличен пример в това отношение – сами по себе си батериите на хибридните автомобили „Тойота Приус“ изискват 10 хиляди тона редки земни елементи годишно (5). Възходът на „зелената“ индустрия може като цяло да повиши световното търсене на 200 хиляди тона годишно – еднаединствена голяма турбина на ветрогенератор съдържа няколкостотин килограма редки земни елементи.

Макар и наречени „редки“, тези елементи не са такива в тесния смисъл на думата. Според Американската служба за геоложки проучвания (USGS) Пекин притежава едва 40-50% от световните запаси. Доказано е наличието им в много страни – САЩ, Канада, Казахстан, Виетнам, Австралия... При това положение защо е толкова чувствителна тази тема в Япония и в други държави? Защото през 2010 г. 97% от 125-те хиляди тона окиси от редки руди, добивани годишно по света, са китайски. Почти пълен монопол, наложен неотдавна.

Между 1927 г., когато откриват огромните си залежи на редки суровини в Баян Обо, и 60-те години на XX век китайците не се интересуват особено от конкурентното предимство, което притежават. Тогава доминираща роля в производството са играли САЩ. Едва при управлението на Дън Сяопин с „Програма 863“ (6) от 1986 г. Китай избира дългосрочна стратегия, целяща трайно овладяване на експлоатацията на редки суровини – от добива, отделянето и преобразуването на изходните материали до изработването на полуготови продукти.

Дейността на проф. Сюй Гуансян (7), „бащата на китайските редки суровини“, ще се окаже от решаващо значение. През 1987 г. той създава първата китайска лаборатория, занимаваща се специално с приложната химия на редките земни елементи, която подпомага дейността на реномирания изследователски институт в Баотоу, създаден през 1963 г. Между 1978 г. и 1989 г. китайското производство нараства с 40% годишно (8) и от този момент надминава американското, което постепенно запада. Разчитайки на своите достъпни и изобилни запаси във Вътрешна Монголия, китайците в продължение на години продават редките си земни елементи на ниски цени. Така постепенно задушават останалите производители, които от своя страна предпочитат да приложат закона за сравнителните предимства, като изоставят производството си, изтеглят инвестициите си и се пренасят в Китай.

Изчезването през последните двадесет години на чуждестранните конкуренти се обяснява и с трудоемкия характер на производството – процесите по отделяне и обогатяване на тези съставки гълтат много капитали и вредят на околната среда. Отделянето на редките земни елементи действително налага употребата на изключително замърсяващи химически вещества и оставя след себе си радиоактивни отпадъци. Единствено Китай, жертвайки здравето на работниците от мините в Баотоу и околната среда в района, доброволно е избрал да развива масово производство въпреки „негативните външни последици“. Отпадъците от мините на „Баотоу Стийл“ по Хуанхъ (Жълтата река) вече са огромен проблем. Процентът на болните от рак сред работниците е необичайно висок. Кристиан Окар, икономист в Бюрото за минно-геоложки изследвания и признат специалист по темата, изтъква, че има *известен парадокс между използването на редки земни елементи за възобновяеми енергийни източници и добиването им чрез замърсяващи методи* (9).

Въпреки това Китай не се отказва от производството. Благодарение на седемнадесетте метала, които Дън Сяопин прозорливо определи още през 70-те години като бъдещия *петрол на Китай*, Пекин установява отношения от позиция на силата с американски, японски и европейски клиенти, които зависят от много кратки производствени цикли за нововъведения, основани на редките метали. Неусетно това превъзходство на доставчика над потребителя започва да се използва като политическо средство за влияние, както показа инцидентът край островите Сенкаку (Дяоюй).

Някои смятат, че Китай може да преориентира политиката си в областта на редките метали и да премине от стратегия на зависимост към стратегия на задушаване. При такъв развой на нещата Пекин постепенно ще намали обема на износа си, преследвайки две цели. От една страна, да вдигне цените и така да направи още по-доходоносен фактическия си монопол (неодимът достигна 32 000 долара за тон през август 2010 г., увеличение с 60% за една година). От друга страна, да съхрани запасите си от редки земни елементи за развитие на местното индустриално производство. Докато добиваше необработени редки елементи и произвеждаше полуготови продукти, Китай си осигури монопола в областта. Сега страната има амбицията да произвежда крайни продукти с висока добавена стойност, като целта е да поеме пълния производствен цикъл. В съчетание с почти пълното спиране на износа на тези полезни изкопаеми страната ще се сдобие с важен стратегически коз. Така жертвите по отношение на околната среда, които Китай не приема лекомислено, противно на някои установени схващания, биха намерили оправдание в дългосрочен план. Ако допуснем, че подобно бедствие може да бъде оправдано по икономически причини.

Противно на някои доклади, изтъкващи индустриалния макиавелизъм на Пекин, тази тенденция не е изцяло ръководена от висшестоящите в Централния комитет. Стратегията за въвеждане на висококачествено производство се съчетава с бум на китайския ръст и на потреблението. Това ускорява процеса и задължава страната по-бързо, отколкото е желала, да отговаря на търсенето най-напред на собствените си индустриалци. Така че и по редица други причини, едновременно желани (стратегия за политическо влияние, индустриални амбиции) и наложени от обстоятелствата (нарастване на потреблението на вътрешния пазар), Китай понижи износа на редки суровини. През последните седем години той намаля с 40%, а през юли бе обявено, че ще намалее отново с повече от 70% през второто полугодие на 2010 г. – на 8 хиляди тона срещу около 28 хиляди за същия период на миналата година (10). Дори да искаха, китайците трудно биха могли да увеличат добива в съответствие с темпа на глобалното търсене. На това се дължи спирането на доставките за чуждестранните клиенти, което поставя Пекин в деликатно положение по отношение на правилата на Световната търговска организация и води до официални протести и теории за световни конспирации.

Но безпокойството на японските, европейските и американските индустриалци се основава и на обективни причини. От август 2010 г. китайското производство в тази област се реорганизира около няколко големи държавни компании. „Баотоу Стийл“ например, която вече представлява 75% от националното производство, пое контрола над минните предприятия в Южен Китай като компанията за добив на редки руди „Синфън Синли“. Целта е да се контролират по-добре екологичните проблеми и най-вече да се спре контрабандата на редки метали. Според някои оценки тя възлиза на близо една трета от общото количество, изнасяно годишно от Китай. Допълнително предимство е, че монополът ще премахне една сериозна пречка пред пълното налагане на пазара. Поради липса на друга възможност чуждестранните производители на висококачествени продукти ще трябва да делокализират производствата си в Китай, за да си осигурят траен достъп до основните съставни елементи. Много от тях вече го сториха. Според някои анализатори е възможен и по-лош развой на нещата. С цел да продължи на всяка цена монопола си, Пекин може да насърчи индустриалците си да поемат контрола над капитала на няколкото чуждестранни компании, имащи достъп до производството на редки руди, бил той пряк (австралийски компании за добив, канадски металургични предприятия) или косвен (европейски преработвателни компании).

През 2009 г. Китайската инвестиционна корпорация придоби 17% от „Тек Рисорсис“, голямо минно предприятие в Канада. В Австралия китайската агресивност при опита за поемане на контрола над „Линас Корпорейшън“ разгневи Канбера в края на 2009 г. Което не попречи същата година друго китайско предприятие да придобие 25% от местен производител на редки руди –

* Научен сътрудник в Европейската компания за стратегическо разузнаване (CEIS), Париж.

(1) Вж. Barthélémy Courmont, *Géopolitique du Japon* (Геополитика на Япония), Artège, Perpignan, 2010. Вж. също „Китай утвърждава морските си амбиции“, *Монд дипломатик*, септември 2008.

(2) Keith Bradsher, „Amid tensions, China blocks vital exports for Japan“ (Напрежение – Китай блокира жизненоважен износ за Япония), *The New York Times*, 23 септември 2010.

(3) Групата на редките метали включва петнадесетте елемента, наречени лантаниди, от лантан (La, 57) до лутеций (Lu, 71), към които се прибавят сходните итрий и скандий.

(4) Cindy Hurst, „China's rare Earth Elements Industry: What can the West learn?“ (Китайската индустрия на редки земни елементи – какво може да научи Западът?) , Institute for the Analysis of Global Security (IAGS), март 2010.

(5) Makiko Kitamura, Jason Scott, „Toyota forms task force on rare earth metals amid China export ban reports“ („Тойота“ сформира работна група по редките метали след съобщенията за забрана на китайския износ), 29 септември 2010, www.bloomberg.com.

(6) Наречена „Програма за изследване и развитие на националните високи технологии“.

(7) Следвал в американския Колумбийски университет между 1946 и 1951 г., Сюй е смятан за национален герой. През януари 2009 г. получи Висшата държавна награда за наука и технологии, връчена му лично от президента Ху Цзинтао.

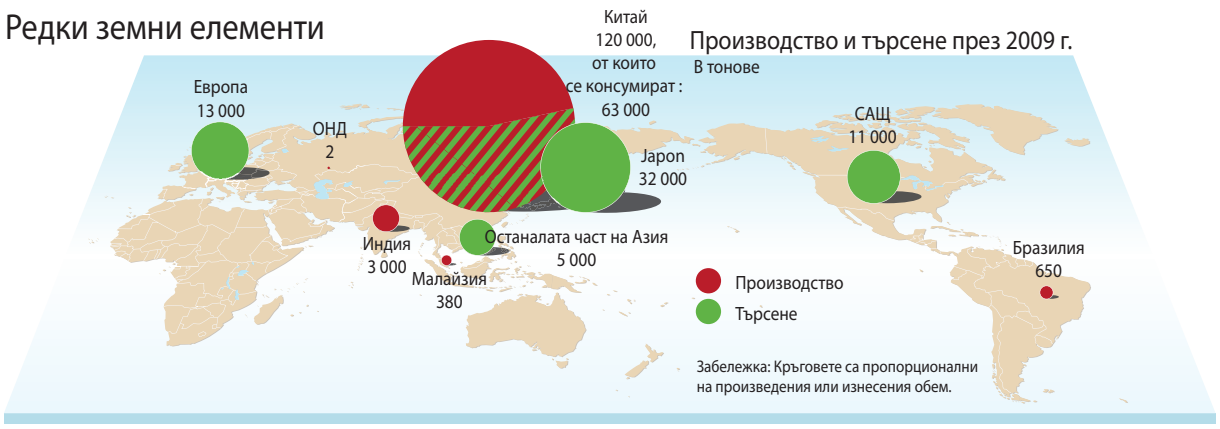
(8) Cindy Hurst, *цит. съч.*

(9) Разговор с Кристиан Окар, публикуван на сайта Actu-Environnement.com, 2 юни 2010.

(10) Китайско министерство на търговията (www.mofcom.gov.cn) и Bloomberg News, „China cuts rare earth export quota 72 %, may spark trade dispute with US“ (След като Китай ограничи износа на редки земни елементи със 72%, може да възникне търговски спор със САЩ), 9 юли 2010.

ИКОНОМИЧЕСКА ЛОГИКА

за стратегическите метали

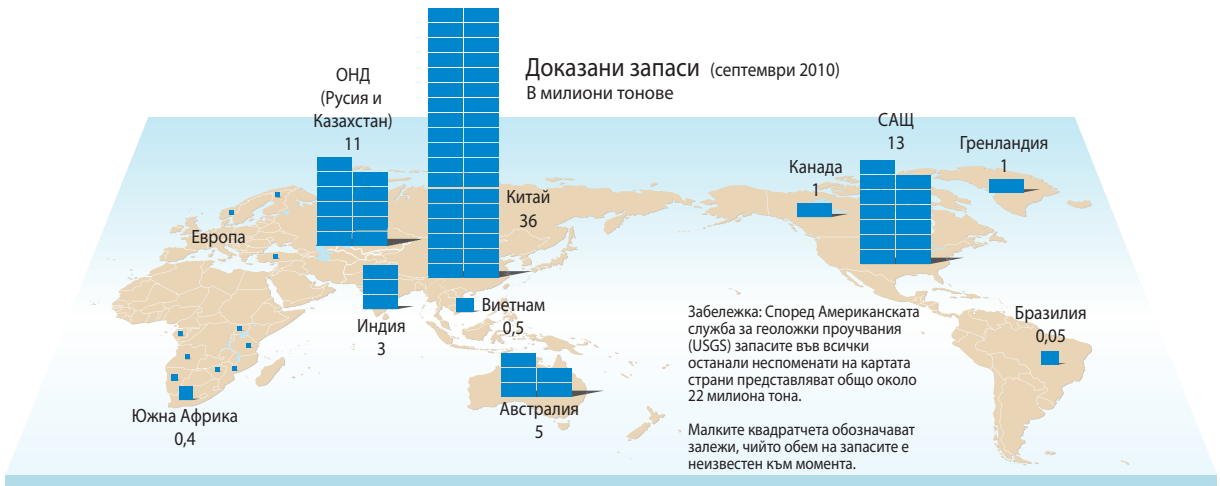

Световно производство (2009)	124 000 т
Световно потребление извън Китай (2009)	61 000 т
Потребление в Китай (2009)	63 000 т
Световни запаси (2009)	99 000 000 т

Световно търсене, предвидено за 2014 : 180 000 т предназначени за следните производства :

Магнити	28 %
Сплави за батерии	16 %
Полиращи прахове	15 %
Катализатори при рафиниране	14 %
Специални метали	7 %
Автомобилни катализатори	7 %
Фосфори	6 %
Допълнителни съставки за стъкло, керамични съдове и други	7 %

Източници : USGS 2010 ; Lynas Corporation Ltd, 2010 ; SRI Consulting ; Bloomberg ; Kaiser Bottom-Fish.

„Арафура Рисорсис“ (11). Дори Маунтин Пас, основният американски „спящ“ залеж на редки руди, за малко не премина под китайски контрол. През 2005 г., малко след затварянето на калифорнийската мина, Китайската национална офшорна петролна корпорация (CNOOC) предложи да купи американската петролна компания „Унокал“. Това като че ли нямаше пряка връзка. Ако изключим факта, че „Унокал“ чрез предприятието „Моликорп“, придобито през 1978 г., беше фактическият собственик на Маунтин Пас. В крайна сметка, поради недоволството на Конгреса и общественото мнение по въпроса за петролната самостоятелност на САЩ, „Унокал“ остана американски. Няколко наблюдатели обаче отбелязаха тогава, че с тази оферта Китай е бил много близо до „двоен удар“ (петрол и редки руди).

В по-общ план Пекин от няколко години показва желание и способност умело да изгражда глобална стратегия, основаваща се на дейността му на своеобразен стимул на пазарите, на богатите му запаси от полезни изкопаеми, на ударната сила на капиталите му и на оригиналните решения на изпълнителната власт. Но основният му коз, освен тези предимства, може да се окаже чисто и просто липсата на координация в политиката за енергийна самостоятелност на западните държави.

Пробуждането на „индустриализираните страни“ (един поостарял израз) е още по-горчиво поради факта, че наподобява иронична притча, илюстрираща пълната антитеза между късогледата капиталистическа логика и дългосрочната стратегия. Американският пример е поразителен: между 1965 и 1985 г. САЩ владеят цялата верига за производство на редки елементи. Долната част от веригата (калифорнийският обект Маунтин Пас) осигурява доставките за горната част (например фирмата „Магнекуенч“ в Индиана, филиал на „Дженерал Мотърс“ за производство на магнити на базата на неодим, желязо и бор, необходими днес за всеки съвременен автомобил). После идват годините на китайския възход и натискът му върху цените.

През 1995 г., когато този дъмпинг в крайна сметка разклаща рентабилността на обекта Маунтин Пас, който впрочем е изправен пред екологични проблеми, две китайски фирми, обединили се в случая с американски инвеститор, правят оферта на „Магнекуенч“. Правителството на САЩ в крайна сметка дава съгласието си, при положение че китайците се съгласят да запазят фирмата на американска територия в продължение на пет години. След изтичането на този срок служителите са уволнени, а предприятието е буквално демонтирано и преместено в Тянцзин в Китай (12). Тогава и други производители, от Германия и Япония например, затварят заводите си в САЩ и се отправят в същата посока. Днес на практика не е останало нищо от този бранш на американска територия.

През 2010 г. историята с „Магнекуенч“ заема централно място в тревожните доклади на американските „мозъчни тръстове“ по въпроса за редките руди. В тях се припомня, че това предприятие е било финансирано частично от публични фондове и че именно то е доставяло магнити, позволяващи на бомбата с прецизно насочване (Joint Direct Attack Munition) на „Боинг“ да функционира. Като изключим няколко синдикалисти и народни избраници обаче, малцина си зададоха навремето въпроса за пазарната „логика“, доведела до тази стратегическа грешка.

Днес в САЩ вече се говори само за редки метали, защото от 1995 г. уравнението прие и друго измерение – военния възход на Китай. Във Вашингтон се появиха редица проучвания и анализи, посветени на редките метали (*rare earths*). От около година насам, преди дори да се случи инцидентът край островите Сенкаку, се наблюдава отчетливо увеличаване на честотата и сериозността на тревожните сигнали. Пентагонът е особено загрижен и предприема прогнозни проучвания, целящи да привлекат вниманието на парламентаристите и изпълнителната власт на САЩ. Законът за определяне на бюджета на отбраната (National Defense Authorization Act) за фискалната 2010 г. в раздел 843 нарежда на американската Сметна палата (Government Accountability Office) да проучи мястото на редките метали във веригата за доставки на Министерството на отбраната.

Списъкът е дълъг (13) – боеприпаси с прецизно насочване, лазери, комуникационни, радарни и авиационни системи, оборудване за нощно виждане и сателити. И предстои да се разраства, понеже методите и материалите, които се разработват в индустриалните лаборатории за отбрана (14), почти винаги съдържат редки метали. Министерството на отбраната установи, че някои съставни части на базата на редки земни елементи (по-специално лантан, церий, европий и гадолиний) са липсвали през последните години и това е довело до забавяне в някои американски военни програми. Военновъздушните сили, които участват активно в секретните програми и в разработването на подривни технологии (комуникация, неуловимост) (15), изразиха във вътрешен доклад още през 2003 г. безпокойство от зависимостта си от мощните магнити на базата на неодим. Индустриалният колеж на военновъздушните сили проучи в доклада си „Индустриално проучване“ от 2009 г. употребата на редките елементи в областта на корабостроенето, производството на оръжия (16) и въздухоплаването. Изследователският център на сухопътните войски в областта на въоръжаването и Военноморският център проведоха проучвания върху тази зависимост и средствата за премахването ѝ. В един момент американският флот дори мислел да финансира подновяването на съоръженията в мината Маунтин Пас.

Изгубени умения

ОБЗОРЕН преглед на американската зависимост от редки елементи, ръководен от Министерството на отбраната и разглеждащ двадесет и четири основни оръжейни системи на Пентагона, трябваше да бъде завършен в края на септември или началото на октомври 2010 г. Прегледът обаче е закъснял. Имаме пълно основание да предположим, че Китай също може да е предприел подобен „преглед“, с цел да прецени с какви средства за дискретен натиск разполага в настоящия момент за прекъсване на доставките на един или друг основен елемент за подривните технологии, на които се основава американският военен напредък. А това би било същинска война според принципите на Сун Дзъ.

За ръководителите, взимащи решенията в Капитолия, *желанието на Китай да ограничи износа си ще създаде проблем на САЩ по отношение на конкурентоспособността. От една страна, трябва да осигурим доставките си, а от друга – да позволим развитието на мините за редки метали на наша територия. САЩ не могат повече да са 100% зависими от китайския внос*. През март представителят от Колорадо, републиканецът Майкъл Кофман, представи проектозакон, настояващ за възстановяване на целия американски производствен процес за експлоатация на редки земни елементи и натрупване на стратегически запаси.

Инициативата се превърна в проектозакон за възстановяване на добива на редки метали – Rare Earths and Critical Materials Revitalization Act, който в момента се разглежда от Конгреса.

Но въпреки неотдавнашната треска за анализи по темата в САЩ и въпреки дискусиите за стратегическите запаси и рециклирането, зависимостта ще продължи в близките години. Смята се, че възстановяването на американското производство на редки земни елементи ще отнеме петнадесет години и ще зависи от осигуряването на големи инвестиции за продължителен период от време.

Индустриалното умение и култура се губят за няколко години, а за тяхното възобновяване са нужни десетилетия, тъй като често човешкият потенциал в областта вече го няма. Вярно е, че Америка в крайна сметка ще отвори отново мината Маунтин Пас през 2011 г. Вярно е, че „Тойота“ в момента купува необходимите редки земни елементи от Виетнам и други страни чрез дългосрочни партньорства, докато Министерството на промишлеността на Япония инвестира в мините в Казахстан и Канада. Вярно е, че френската компания „Родия“ развива връзките си с Австралия, която играе все повече ролята на заместващ доставчик в условията на китайски монопол. Но ще трябва икономическата криза да даде възможност на тези страни и частни предприятия да поддържат дългосрочни инвестиции. Това обаче съвсем не е сигурно. Освен ако не се покаже силна стратегическа воля, откъсната от пазарните закони. Действителността е, че американските, европейските и японските индустриалци ще зависят все повече от тези вещества и следователно от вездесъщите китайските базови елементи.

А Европа? На 17 юни 2010 г. доклад на Европейската комисия изрази безпокойство от състоянието на доставките на четиринадесет суровини със стратегическо значение за икономиката ѝ. Редките елементи заемат централно място в нея. Как да се избегнат грешките от миналото, да се осигури относителна самостоятелност на доставките в Европа и да се избегне опасността от загуба на умения в тези стратегически сектори? Мнението по въпроса на бившите работници в „Магнекуенч“ в сърцето на Индиана, далеч от островите Сенкаку (Дяоюй), несъмнено е интересно.

---

(11) Според „Линас“ китайското предприятие е китайската минна компания за цветни метали. В случая с „Арафура“ става дума за Източнокитайската инвестиционна компания за цветни метали в Цзянсу. Вж. информационния сайт www.australianrareearths.com

(12) Jeffrey St. Clair, „The saga of Magnequench“ (Сагата „Магнекуенч“), *The Bloomington Alternative*, 23 април 2006. Вж. също www.magnequench.com за изявленията и актуалните продукти на фирмата.

(13) „Rare earth materials in the defense supply chain“ (Редките земни елементи в доставките за отбрана), 14 април 2010, www.gao.gov

(14) Доклад на Службата за запасите на националната отбрана за 2009 г., споменат в цитираното проучване на Сметната палата на САЩ.

(15) Нововъведения, които вместо да подобряват съществуващите технологични постижения въвеждат подривни технологии, които налагат обновяване на саботираните технологии.

(16) www.ndu.edu/icaf./programs/academic/industry/reports/2009.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Павлина Колева

Дипломатически упадък в Кайро

Къде изчезна Египет?

Египетските парламентарни избори през есента на 2010 г. са обречени да приличат на предходните – с масовите измами и с избора на едно удобното мнозинство на Националната демократическа партия (НДП) на президента Хосни Мубарак те няма да утвърдят легитимността на властта. За да постигне това, Мубарак възнамерява да изтъкне отново мястото на Кайро на регионалната сцена.

Софи Помие*

СЕПТЕМВРИ 2010 г. Ден след срещата на върха в Шарм ел Шейх – втория етап от подновяването на преките преговори между израелци и палестинци, близкият до властта египетски всекидневник *Ал Ахрам* публикува снимка, на която президентът Хосни Мубарак върви най-отпред, следван от Барак Обама, палестинския ръководител Махмуд Абас, израелския министър-председател Бенямин Нетаняху и краля на Йордания Абдула. Няколко часа по-късно интернет потребители забелязват, че снимката е била манипулирана. Когато я сравняват с оригинала, установяват, че египетският държавен глава и йорданският му колега стоят скромно встрани зад лидерите на Израел и Палестина, предвождани от американския президент.

Случката може да породи усмивка, но не е анекдотична. Тя издава загрижеността на Кайро да се представи като фактор с решаваща роля в региона и така да укрепи легитимността на режима. Защото, макар че наследството на президента Гамал Абдел Насър (1952-1970) беше критикувано в много аспекти (по-конкретно в икономически план, арабският социализъм беше изоставен още през 70-те години на XX век и беше предпочетена либералната ориентация), един от стълбовете на неговото държавническо кредо – водещата дипломатическа роля на Египет, не помръква.

Славата на много активната египетска дипломация продължава да се носи благодарение на няколко големи имена. Египет даде на Организацията на обединените нации един от нейните генерални секретари – Бутрос Бутрос-Гали (1992-1996), който след това ръководи Международната организация на франкофонията (1998-2002). Популярният Амр Муса е начело на Арабската лига от 2001 г., а настоящият министър на инвестициите Махмуд Мохиелдин неотдавна бе назначен за административен директор на Световната банка. Въпреки това, без дори да споменаваме провала през септември 2009 г. на египетския кандидат за ръководител на ЮНЕСКО, престижът на Кайро на международната и на регионалната сцена беше подложен на сериозно изпитание през последните години.

Като фактор, който подпомага израелско-арабския мирен процес в двойното си качество на първата страна, подписала мирен договор с Израел (1979), и на маяк на арабския национализъм (по принцип няма особено основание да бъде подозиран, че иска да продаде евтино интересите на палестинците), Египет е бил домакин на много преговори, както и на подписването на част от документите, известни като споразуменията от Осло. Но изпадането на преговорите в безизходица и развитието на конкретната обстановка намалиха влиянието му. С относителното уталожване на напрежението и по-специално след прекратяването на атентатите в Израел този конфликт вече не занимава толкова много САЩ и съюзниците им, ангажирани по на изток – в Ирак, Иран, Афганистан и дори в Пакистан – там, където възможностите на Кайро за намеса са по-ограничени.

В Палестина вътрешните крамоли пречат на посредничеството на Египет, ясно ангажиран на страната на палестинската автономна власт срещу „Хамас“, представляващ палестинският клон на движението „Мюсюлмански братя“, което от своя страна е главната опозиционна сила на режима на президента Мубарак (1). Трудното управление на границата с Газа поставя властите в конфузно положение – те трябва едновременно да демонстрират солидарност с палестинците и да удовлетворяват израелските изисквания, като в същото време гарантират сигурността на египетската територия. Повели, които не намират разбиране сред общественото мнение, което отказва да участва в блокадата на Газа.

Кайро трябва да убеждава в своята ефикасност не само САЩ, а и самите египтяни. Гласът на избирателите почти не се чува. Изборите, бойкотирани от населението и опорочавани от нередности, служат главно за мерило на силите във висшите сфери. Ала в държава с почти осемдесет милиона население властта не може да мине без поне минимална народна подкрепа. Поради липса на обществени свободи и политическо пространство чувството за национална гордост служи за сплотяване на хората около властта, но противоречията между елитите и населението все повече ерозират тази сплотеност.

В правителството бизнесмените смениха военните, които също често се насочват към доходоносни дейности. Шефовете на компании не само не се мръщят при срещи с израелските си събеседници, но и не са далеч от мисълта да приемат Израел като модел за модерност. От своя страна общественото мнение, в търсене на нов шампион на арабската кауза, подкрепи „Хизбула“ по време на войната в Ливан (2) през лятото на 2006 г. и би могло да се изкуши – каква ирония! – да признае две неарабски личности – иранския президент Махмуд Ахмадинеджад и турския министър-председател Реджеп Тайип Ердоган, за най-добрите знаменосци на палестинската кауза и на съпротивата срещу Запада, смятан за предан на Израел. Този втори план обяснява настървените антишиитски изявления на египетските власти. Още от 8 април 2006 г. президентът Мубарак започна да говори по финансираната от Саудитска Арабия телевизия „Ал Арабия“, че шиитските общности, които живеят в различни арабски държави, са лоялни към Техеран и че той ги използва за свои цели.

Митът за арабското единство, олицетворяван навремето от Кайро, се разпадна. Отношенията със Сирия, която е солиден съюзник на Иран повече от тридесет години, са хладни; тези с Рияд не са много по-топли. Кайро се гневи и на склонността на крал Абдула да се самопоканва за участие в преговори по палестинския въпрос. През март 2002 г. в Бейрут той представи проект за глобален мир, а пет години по-късно влезе в ролята на посредник между „Хамас“ и „Фатах“ (споразуменията от Мека). Кайро се дразни и от факта, че трябва да се съобразява с малката държава Катар, чието влияние нарасна след появата през 1996 г. на телевизия „Ал Джазира“ и която поема ролята на посредник почти навсякъде – от Йемен и Ливан до Судан. По времето на Насър благодарение на радио „Sawt Al-Arab“ (Гласът на арабите) Египет беше рупорът на арабския свят. Сега обаче не разполага с подобно панарабско информационно средство. Желанието му да бъде в центъра на регионалната политика прави медийната му продукция „непродаваема“ в чужбина.

Дълго време големият университет „Ал Ажар“ беше интелектуален и религиозен център, но реномето му пострада от близостта на неговия велик имам с властта. Назначен пряко от президента на републиката, шейх Мохамед Тантауи (починал на 10 март 2010 г.) често ставаше проводник на официалните позиции, като призоваваше да се гласува или оправдаваше изграждането на подземна метална преграда на границата с Газа. Локалната ограниченост на функциите му намали духовния ореол на този висш сановник, конкуриран от други проповедници, използващи новите информационни технологии. За да е в крак с времето и по-специално за да противодейства на радикалното салафистко течение, което вече разполага с няколко телевизионни канала в Египет, през 2009 г. „Ал Ажар“ си направи собствена телевизия. Програмите на „Ажари ТВ“ се излъчват не само на родните езици на мюсюлманските общности в Близкия изток и в Азия (арабски, урду и пущунски), но и на английски и френски. Проповедите поднасят толерантна и открита представа за исляма. Новият имам Ахмед Ал Тайеб е известен със солидните си познания по теология. Получил е образованието си в Сорбоната и е франкофон, убеден привърженик на диалога между религиите. Той илюстрира много добре стратегията и амбицията на Египет да стане бастион на умерения ислям. Тази тенденция за упражняване на влияние включва и подготовката на чуждестранни имами, обучавани на място или чрез изпращане на университетски проповедници в над осемдесет страни. Западните държави със силна мюсюлманска общност като Франция, водени от грижата да възпират разпространението на радикалния ислям, се стремят да насърчават сътрудничеството с прочутия египетски университет. Но за да увеличи престижа си, „Ал Ажар“ ще трябва да разшири позициите си, които все още са твърде египтоцентристки, да развие уменията – най-вече езиковите – на своите преподаватели и да усвои модерните методи за комуникация, чиито инструменти все още ползва неумело.

Отстъпление от сферата на влияние в Африка

ПО ПРИНЦИП, за да печели авторитет, Кайро взима участие в редица международни проекти. Това обяснява защо Хосни Мубарак се включи енергично още от самото начало в Съюза за Средиземно море. Идеята за неговото създаване беше лансирана през юли 2007 г. от френския президент Никола Саркози, но засега резултатите са скромни... Египетските фирми, с изключение на строителните и на тези за телефонни услуги, нямат особено присъствие зад граница. В замяна на това страната успя да привлече през последните години много чуждестранни капитали (общият им обем през 2008 г. се изчислява на 59,9 милиарда долара), особено от страните от Персийския залив. Това са окуражаващи резултати, върху които финансовата криза едва ли ще повлияе сериозно. В ход е стратегия за разнообразяване на партньорствата, опираща се на желанието на страни като Китай, Индия и Русия да засилят позициите си в Близкия изток. Развиват се и контактите с региони, които доскоро бяха повече или по-малко забравени – Източна Европа, Азия и Латинска Америка.

Кайро обаче губи влияние в Африка. След като активно подкрепяше единството на Судан, сега, пред перспективата на насрочения за януари 2011 г. референдум за самоопределение, Египет трябва да се готви за появата на ново действащо лице – Южен Судан. А проблемът за подялбата на водните ресурси на Нил трови отношенията му с крайречните държави. През май 2010 г. Етиопия, Руанда, Танзания и Уганда засегнаха честолюбието му, като сключиха отделен договор, оспорващ подялбата на водите от 1959 г., която запазваше за Египет (както и за Судан) лъвския пай.

Като получава неизменно втората по големина американска помощ (след тази за Израел) – 1,3 милиарда долара военна субсидия и 250 милиона за гражданския сектор, Кайро остава за Вашингтон важен съюзник на регионалната сцена. Ръководителят на египетското разузнаване Омар Сулейман е редовен събеседник по ключови въпроси като Палестина или Ирак. След напрежението по времето на Джордж У. Буш, усилено още повече от агресивната политика на Вашингтон в Близкия изток и от упражнявания натиск за демократизация, сега настъпва период на разведряване. Помирителната политика на президента Обама по отношение на мюсюлманските държави, свидетелство за която стана речта му в Кайро на 4 юни 2009 г., има голямо значение. Същия ефект има и желанието на новата администрация да не подкопава устоите на египетския режим с изисквания за добро управление и демократизация. Пробивът на „Мюсюлмански братя“ на парламентарните избори през 2005 г. в комбинация с изборната победа на „Хамас“ в Палестина през януари 2006 г. предизвика размисъл... Изправени пред несигурността на периода, който ще настъпи след Мубарак, САЩ проявяват предпазливост, като се въздържат да напътстват дори скришом предполагаемия наследник на президента – Гамал Мубарак. Като член на делегацията, която придружаваше баща му във Вашингтон по време на подновяването на мирните преговори в началото на септември, той положи усилия да придобие международен авторитет. В началото на новото хилядолетие редица негови пътувания в чужбина предизвикаха лавина от критики от страна на средите, които се противопоставят на династичното наследяване.

Във всеки случай целенасочената дипломатическа активност запазва приоритета си за гарантирането на легитимността на режима. Свидетелство за това е времето, което президентът Мубарак посвещава на посещенията и на дипломатическия обмен, а те със сигурност са изтощителни за човек, прехвърлил 80-те. Способността на неговия наследник да поеме тази част от функциите на президента и да възстанови позициите на Египет на регионалната сцена ще бъде важен фактор за успеха на задаващия се преход.

---

* Автор на *Egypte, l'envers du décor* (Египет зад кулисите), La Découverte, Париж, 2008.

(1) Husam Tammam, „Révisions douloureuses pour les Frères musulmans d'Egypte“ (Мъчително преразглеждане за египетските „Мюсюлмански братя“), *Le Monde diplomatique*, септември 2005.

(2) Вж. Бернар Ружие, „Разновидностите на сунитския ислямизъм и „Хизбула“, *Монд дипломатик*, януари 2007.

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

Неудържимият възход на една авиокомпания

„Емирейтс“ иска да накара Дубай да литне отново

На 1 септември „Емирейтс“ откри пряка линия между Дубай и Дакар. И Сенегал стана деветнадесетата африканска дестинация на авиокомпанията, която вече обслужва над шестдесет страни. В момент, когато емирство Дубай преживява тежка финансова криза, ще се окаже ли „Емирейтс“ чудотворното лекарство, което ще изведе страната от нея?

Жан-Пиер Серени*

КОЯ е тази толкова процъфтяваща авиокомпания, която може да си позволи лукса в рамките на месец да заяви покупката на 62 самолета за далечни полети и за пренос на големи товари на обща стойност 20 милиарда долара? Не търсете отговора нито в Америка, нито в Европа, а в малкото емирство (с два милиона жители) в района на Персийския залив – Дубай.

На 9 юни на авиоизложение в Берлин националната авиокомпания „Емирейтс“ закупи 32 самолета „A-380“ (последния модел „Еърбъс“) и с този удар стана най-големият клиент на групата. Месец след това, на 18 юли, по време на авиоизложението във Фарнбъроу тя поръча 30 „Боинг 777-300ER“ (новата модернизирана версия на самолет, влязъл в експлоатация в началото на века), или десет самолета повече от предвидените.

От създаването ѝ през 1985 г. (*вж. каретo*) компанията се ръководи от едно трио. Президент–генерален директор е не кой да е, а шейх Ахмед бен Сайед ал Мактум – племенникът на емира. На 27-годишна възраст той се дипломира по специалността политически науки на университета в Колорадо. Няма никакъв опит в сферата на въздушния транспорт. Негова характерна черта е вкусът му към лукса, който пренася в компанията си. Фини чаршафи, индивидуални легла и душове. „Емирейтс“ се хвали, че предлага на пасажерите си като „premium“ най-големите удобства, които човек може да си представи на девет хиляди метра височина.

Другите двама членове на ръководното трио са британци, разбиращи от занаята за трима – генералният директор Морис Фланаган, бивш служител на кралските ВВС и на „Бритиш еъруейз“, и Тим Кларк, ръководител на търговската дейност. Една единствена област е запазена за шейха, който е собственик на „Дубай Аероспейс Ентърпрайз“ – компанията, в чиито компетенции са наемането и покупко-продажбата на самолети. Тази дейност е едновременно доходна, но и рискова – поради силната спекулативност на пазара на употребявани самолети, зависещ (подобно на финансовите пазари) от конюнктурата, тъй като трябва да предугажда повишенията и понижения на трафика. През 2008-2009 г. авиокомпанията закупи на кредит самолети за над 2 милиарда долара. Общо поръчките за самолети са на стойност 68,6 милиарда долара (1). Бързото развитие на компанията се дължи преди всичко на особената ѝ симбиоза с икономиката на емирството.

За разлика от ръководителите на другите емирства от Персийския залив фамилията Ал Мактум, която управлява страната, откри твърде рано у себе си търговска жилка. През XIX век създателите на династията съумяват да привлекат персийски и индийски търговци, които превръщат едно тясно заливче на входа на Ормузкия проток в много активно пристанище по-специално за добив на перли, за които така силно мечтаят богатите елегантни дами от стара Европа. Кризата от 1929 г. и замърсяването на околната среда от заражданата се петролна индустрия слагат край на тази дейност.

Убийствено слънце и търговски центрове

ПРЕЗ 50-те години на миналия век в стремежа си да търси нова сфера на дейност Дубай се впуска в контрабанда на злато за Индия и Пакистан, които отскоро са независими. Страната, която все още е под британски контрол, става третият купувач на ценния метал в света. Но през 1971 г., в разгара на международна валутна криза, американският президент Ричард Никсън слага край на автоматичното конвертиране на зелените пари в злато при курс 37 долара за унция. Жълтият метал поскъпва толкова много, че става недостъпен за купувачите на бижутерия от Бомбай и от Лахор. И тъй като Дубай е доста скромен производител на петрол, му се налага отново да преоткрие себе си.

Спира се на туризма – залог, който априори е безразсъден. Страната има твърде малко за показване: много пясък, убийствено слънце в продължение на шест месеца от годината, никакъв впечатляващ пейзаж и още по-малко исторически паметници. Но Дубай намира решение – пазаруването.

От края на 80-те години на миналия век търговските изложбени зали се множат и предлагат най-неочаквани атракции: лотарии, в които могат да се спечелят милиони, злато на кюлчета или луксозни лимузини, фойерверки и ски писти, покрити с изкуствен сняг.

Първите посетители са руснаци. Привличат ги преди всичко стоките, които могат да препродадат по-скъпо, когато се завърнат у дома. Във връзка с това те стават и първите клиенти на „Емирейтс“. Много бързо авиокомпанията схваща каква манна ѝ се предлага. Това прозрение е отразено в рекламния ѝ девиз от онова време: *Fly buy Dubaï* (Летете, купувайте в Дубай). И така започва развитието на сектора.

Дубай започва да привлича толкова туристи, колкото Мароко и Тунис, взети заедно. Мнозина пристигат от Саудитска Арабия и Индийския подконтинент, един милион са англичаните, голям брой пенсионери, съблазнени от вихрения бум на търговията с недвижими имоти. От 2002 г. чужденците могат да купуват апартаменти и вили в новите комплекси, построени в права линия по брековата ивица, която доста напомня Маями. В страната се настаняват и мултинационални компании – пет свободни зони им предлагат да не плащат никакви данъци. „Халибъртън“, американски гигант в сферата на петролния бизнес и обществено строителство, премества главната си квартира в емирството. За ръководителите на авиокомпанията изводът е само един: колкото повече туристи и бизнесмени идват, толкова повече полети... и толкова по-добре за компанията.

Важен коз е и географското положение на Дубай. По средата между Запада и Изтока емирството съперничи на Сингапур като връзка на Европа с Азия и пазарите ѝ. Международното летище на Дубай се управлява от Асоциацията за въздушен транспорт на Дубай, компания посестрима на „Емирейтс“. Това превръща летището в гигантска свободна търговска зона (*duty free shop*) и трети разпределителен център на въздушния трафик в света. Използвано от сто двадесет и шест компании, по брой на приеманите пътници летището се приближава до лондонското „Хийтроу“ и до Хонконг и изпреварва „Шарл дьо Гол“ в Париж.

На правителството на шейх Мохамед бен Рашид ал Мактум му се иска да вярва, че тандемът „Емирейтс“– летище (8% от брутния вътрешен продукт на Дубай) ще даде тласък на икономиката на страната, силно разтърсена от кризата на финансите и недвижимите имоти. И затова инвестира.

Огромният терминал 3, завършен съвсем наскоро, може да приема тридесет милиона пътници годишно. Толкова приема и откритият почти по същото време терминал 5 на „Хийтроу“ в Лондон. Второ, още по-грамадно летище – „Ал Мактум Интернешънъл“, бе открито през юли 2010 г. То ще приема първоначално четиридесет милиона пътници на година, а през 2020 г. (2) – сто и шейсет милиона. В Дубай квадратният метър е евтин и нищо не пречи на изграждането на съоръжения – нито липсата на пространство, нито еколозите или съседите.

Друг коз е *kafala*, системата на покровителство, популярна в целия регион на Персийския залив. Близо 90% от населението на Дубай (един милион и осемстотин хиляди души) са чужденци. И затова всеки работник имигрант трябва да има покровител – или работодателят му, или някой гражданин на емирството. Само при това условие може да получи право на престой (за три години). Ако загуби работата си, ако я напусне или бъде уволнен, губи правото си на престой и трябва да напусне страната. Поради това не е препоръчително да има искания. „Емирейтс“, както и другите работодатели в емирството, извличат полза от *kafala*-та, в персонала на авиокомпанията са представени петдесет националности, но не е разрешен никакъв синдикат (3)...

Погледнат от Европа, възходът на „Емирейтс“ предизвиква нещо повече от раздразнение. *Тези резултати през 2009-2010 г. са малко чудо*, споделя шефът на „Луфтханза“ Волфганг Майрхубер (4). Други заявяват в частни разговори, че „Емирейтс“ злоупотребява с положението си на национален превозвач на страна производителка на петрол, защото плаща горивото на една трета от цената за другите компании. Трети пък говорят за тайни дотации. Всички са единодушни в обвинението за *нелоялна конкуренция*. „Еър Франс“, „Луфтханза“ и „Еър Канада“ са категорично против да ѝ се предоставят нови слотове за кацане и излитане на летищата в Европа и Северна Америка.

От своя страна държавите не са склонни да отблъскват такъв добър клиент на самолетната си индустрия. *Обичам еднакво всичките си клиенти*, заяви на 13 юни Луи Галоа, президент и генерален директор на EADS (Европейската аерокосмическа и отбранителна компания – собственик на „Еърбъс“), обвиняван, че облагодетелства авиокомпанията на емирството в ущърб на европейските ѝ конкуренти (5).

Успехите на „Емирейтс“ и на Международното летище на Дубай са стимул за появата на съперници в региона на Персийския залив. Сега осем регионални авиокомпании се стремят да отнемат пътници и товари на „Емирейтс“, като си служат с нейните прийоми и не жалят средства. Всички са държавни и са в дефицит. Най-агресивните – „Катар Еъруейз“ и „Итихад“ (Абу Даби), предлагат качествено обслужване и бързо разрастваща се мрежа от световни маршрути. Те притискат конструкторите да им доставят по-бързо поръчаните самолети и да разработват нови модели. Изграждат нови летища с амбицията рано или късно да станат разпределителни центрове за въздушен трафик като Дубай.

Може ли регионалният пазар да поеме предлагане с такова вихрено развитие? Всички искат да вярват, че може. Предвижданията на Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) за 2010 г. сочат, че търсенето на този пазар ще нарасне с близо 20%, т.е. двойно, в сравнение с предишната година и ще бъде по-голямо от нарастването на възможностите, регистрирано през 2009 г. (+15,9%). Това означава, че постъпленията от пътник/километър (барометърът, в който професионалистите от бранша са приковали очи) трябва да растат. И с тях резултатите.

Колкото до чудото, то би могло да се окаже мираж, като горчивия опит, който Дубай набра с краха на търговията на недвижими имоти през 2009 г., довел икономиката на емирството до ръба на пропастта. Тогава емирството бе принудено да измоли 10 милиарда долара от Абу Даби (богатия съсед и съперник във федерацията Обединени арабски емирства), за да спасява холдинга „Дубай Уърлд“, разорен от филиалите си за недвижими имоти, затрупани с хиляди отчайващо празни вили, апартаменти и търговски обекти (6)... Дали след краха на строителството (белязано за много години напред със зловещата сянка на изоставените в пустинята хиляди работници) няма и въздушният транспорт, носещ бремето на тежка задължнялост, да стане на свой ред жертва на криза на свръхвъзможностите в региона на Персийския залив?

(1) *MEED. Middle East Economic Digest*, Лондон, 6-12 август 2010 г.

(2) Nathalie Gillet, „Dans les sables de Dubaï s'érige le plus grand aéroport du monde“ (В пясъците на Дубай се издига най-голямото летище в света), *Les Echos*, Париж, 17 август 2010.

(3) Syed Ali, *Dubai: Gilded Cage* (Дубай: Позлатен затвор),Yale University Press, Ню Хейвън, 2010 г.

(4) *Aviation Week & Space Technology*, Вашингтон,14 юни 2010.

(5) „Le Grand Jury“ (Върховният съдник), LCI - *Le Figaro* -RTL, 18 юни 2010.

(6) Вж. Ибрахим Вард, „Дубай, хроника на един предизвестен срив“, *Монд дипломатик - Дума*, 18 март 2010.

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

*„Журналист

Портрет на една компания

На 26 юни 1985 г. декрет на емира на Дубай шейх Мохамед бен Рашид ал Мактум, разрешаващ създаването на „Емирейтс Еъруейз“, остава незабелязън. Началният ѝ капитал е скромен – едва 10 милиона долара – и оттогава нито веднъж не е увеличаван. През октомври 1985 г. е открита линията Дубай-Карачи. По този повод пакистанският диктатор Зиа Ул Хак предоставя два самолета, които да обслужват столицата на провинция Синд два пъти на ден. Година по-късно в списъка на дестинациите вече фигурират Бомбай и Делхи. Първите полети от подконтинента за Дубай се запълват от хилядите имигранти, които търсят късмета си...

В края на 1980 г. авиокомпанията получава правото да каца в Хонконг, Сингапур, Германия и Обединеното кралство. През 1994 г. *Емирейтс* лети вече към тридесет и три дестинации, които стават четиридесет и пет в края на миналия век, а днес са вече над шестдесет. От момента на създаването си компанията, която е невероятно рентабилна, само веднъж завършва с годишен дефицит! И успява да запази независимостта си спрямо големите трансатлантически конгломерати, като „Стар Алайънс“ („Юнайтед“, „Континентал“, „Еър Канада“, „Луфтханза“...) или „Скай Тийм“ („Делта“, „Еър Франс-КЛМ“, „Таром“...).

Ж.-П. С.

LE MONDE diplomatique
българско издание

Игнасио Рамоне:

Нещата се променят само когато обществото каже „Стига!“

Игнасио Рамоне, един от най-влиятелните леви журналисти в света, получи в Барселона наградата „Антонио Асенсио“ за журналистика. Тя е учредена от групата „Зета“ в чест на основателя ѝ и бе връчена за осми път. Журито оцени най-високо борбата на Игнасио Рамоне за един свят, в който свободата се основава на справедливостта като форма за съжителство в света.

Игнасио Рамоне по време на посещението си в София по повод представянето на книгата му „Сто часа с Фидел“ (28 септември 2010)

– Наградата „Антонио Асенсио“ ви бе присъдена за работата ви като интелектуалец, но и за стремежа ви да промените света, за социалната ви ангажираност. Какво представлява това признание за вас?

–То е голяма чест, защото признава цялата ми работа и дейността ми на активист.

– Какво е за вас журналистиката?

– Мисля, че журналистът не бива да се задоволява само с това да отразява, той трябва да прави и предложения. Като интелектуалец да очертава насоки към решенията. Така мислех, когато създавах Attac (Асоциацията за облагане на финансовите транзакции в полза на гражданите – *бел. ред.*) и Световния социален форум.

– Много сте критичен към медиите. Каква е тяхната роля в епохата на интернет?

– Неслучайно Супермен, Спайдърмен и Тинтин са журналисти. Но днес журналистът вече не е герой. За мнозинството журналисти условията за труд са влошени, а интернет предизвика криза на индентичността им. Преобладаващите медии са социалните мрежи. Днес някои твърдят, че всички са журналисти.

– Какъв ефект имат тези превъплащения върху обществото?

– Интернет предизвиква едно явление, което аз наричам информационна несигурност. Пълен е с лъжливи информации и слухове, които с възпроизвеждането им в някое средство за масова информация се превръщат в истини, както стана със слуха за брака на Саркози. Освен това сме затънали в една надпревара за светкавична информация, която не е синоним на качество. Има нови проблеми, но аз мисля, че никога не е имало златен век на журналистиката, винаги е било трудно да се упражнява тази професия.

– Дали не сме жертви на свръхдоза информация?

– Днес ние попадаме в това, което наричам демократична цензура. Задушени сме от информация, получаваме толкова много, че не знаем коя ни липсва. Тоест, нямаме време дори да се запитаме коя информация не са ни предоставили. Преди време между информацията и общественото мнение стоеше бариерата на властта. Днес се издигна нова бариера и парадоксално това е самата информация. Има една стена от информация, която не допуска преминаването на информацията.

– В последната си книга „Перфектният крах“ казвате, че финансовата криза ни предоставя възможност да променим системата, ако не поемем отново по досегашния път. Не ви ли се струва, че точно това става днес?

– Когато се случи финансовият крах, много наблюдатели казаха, че след подобен срив не може да се продължи с този капитализъм, в който пазарите действат без никакъв закон. Но за изненада на самите ръководители, които обявиха публично, че трябва да се промени системата, днес сме пак със същия капитализъм.

– Държавите не могат ли да направят нищо?

– Разбира се, че могат. Европа обаче залага преди всичко на политиката на затягане на коланите, за да защити крепостта Евро. САЩ предпочитат една неокейнсианска политика, като дават предимство на публичните инвестиции, с цел да създадат работни места. Парадокс е, че Европа е по-неолиберална от САЩ.

– В Европа, изглежда, че единственото решение на икономическата криза са социалните ограничения.

– Вижте какво става във Франция. Не за първи път обществото се бунтува, това е исторически специалитет на Франция. Примерът на французите може да стимулира обществената съпротива. Кризата има различни фази – банкова, промишлена и социална. Тя ще бъде дълга и мъчителна.

– А как виждате положението в Испания?

– Различно е от това във Франция. Има двойно повече безработни – 20%, но в същото време има повече семейна солидарност и повече сива икономика. Социалният срив е огромен и голяма част от гражданите са шокирани от промяната в политиката на правителството. От днес за утре се промени политиката за обществените помощи, която се подчини на немско-френската ос, наложена в действителност от Германия. Много хора са объркани и се страхувам, че това ще доведе до по-голямо неучастие в изборите и до повече омраза към чужденците, както става в много европейски страни. Общо взето големите кризи издигат на власт авторитарни, антидемократични личности, „спасители“, от каквито не се нуждаем. Кризите предизвикват желание за прости решения в един сложен свят, но прости решения няма.

– Какъв може да бъде изходът от капитализма при сегашното положение на световната икономика?

– Капитализмът винаги е фунционирал въз основа на взаимодействието между пазар и държава. През 1980 г. надделя схващането, че пазарът не се нуждае от държавата. В края на всеки цикъл се търсеше едно разумно, кейнсианско решение, но отново се попадаше под съблазънта на дивия пазар и спукването на всеки надут балон беше по-тежко от предишното. Няма никакво основание да се мисли, че един разюздан пазар няма да ни доведе до още по-голяма катастрофа.

– Никога не си взимаме поука?

– Системата не може да скача от балон на балон. На всеки десет евро девет се създават от финансовата система и само едно – от производствената сфера. Ние сме като състезателна кола, която препуска с пълна скорост, без спирачки и управление. Надеждата е хората да кажат „Стига!“. Досега реагират безкрайно безучастно и примирено. Това, което се случва във Франция, може да послужи като възпламенител за другите, да предизвика революция. Ще променим нещата само ако обществото се разбунтува и каже „Стига!“.

– Как обяснявате гнева на французите? Само на пенсионната реформа ли се дължи?

– Тази реформа бе само капката, която препълни чашата на недоволството от влошаването на живота. В увеличаването на пенсионната възраст хората виждат още едно затягане на гайката по отношение на несигурността на работата. Извън недоволството, свързано с последиците от кризата, изкристализира и едно нарастващо раздразнение от политиката на Никола Саркози. И не толкова от дясната му политика, колкото от едно възгордяло се и пренебрежително отношение, наречено Духът на „Фукетс“, (т.е. на луксозния ресторант на „Шан-з-Елизе“, където Саркози отпразнува изборната си победа с шепа богати и известни приятели). Този дух се илюстрира най-добре със случая „Бетанкур“ (наследницата на „Л’Ореал“, най-богатата жена на Франция, обвинена в укриване на данъци и незаконно финансиране на изборната кампания на Саркози).

– В сравнение с други френски президенти Саркози е непреклонен пред „натиска на улицата“. Какви могат да са последиците от това?

– Отношението му е безотговорно. Пътят се раздвоява, но и двете посоки са лоши. Единият е Саркози да успее да прекърши гръбнака на профсъюзите, като Тачър в Англия, а другият води към засилване на социалното движение, което може да парализира системата. Положението може да се изплъзне от ръцете на социалните фактори и да доведе до голямо насилие.

– В книгата си пишете, че настъпва краят на хегемонията на САЩ и че геополитическата ос се премества в Азия. Какви последствия за човешките права може да има това?

– Икономическата система в Китай е най-див капитализъм. Няма да е добре, ако такъв какъвто е, той стане модел за света. Ще преминем от един лош свят към един още по-лош свят. Китай не може да продължава така, не може да поддържа две противоречиви насоки. Не може да поддържа непроменена политическата структура и динамичното развитие на обществото. Неизбежно някое звено на веригата ще се скъса и това вероятно ще се случи скоро.

– Може ли някъде да се открие революционно ядро?

– Не е задължително да има спонтанна революция. Светът не иска да се установи ново пространство на хаос. Китай може да еволюира, като преобрази институциите си.

– С цел да се намалят разликите между богатите и бедните страни, вие предложихте таксата „Тобин“. Смятате ли, че това предложение продължава да е валидно?

– Убеден съм напълно. Това, което най-много се продава и купува в света, не са петролът или житото, а парите. Голяма част от финансовата дейност се дължи на валутния пазар. Джеймс Тобин предложи всяка държава да начислява 0,1% върху всяка транзакция, с цел да се спрат спекулациите. Въз основа на този принцип предлагам известен процент да отива във фонд под контрола на ООН за развитие на страните от Юга. Изчислява се, че ако тази такса се удържа само от валутния пазар, този фонд ще получава всяка година 30 милиарда евро. А по изчисления на ООН 12 милиарда ще са достатъчни.

– Но по време на криза не е ли по-трудно да се прилага такава мярка?

– Когато се създаде данъкът общ доход, всички казваха, че това е катастрофа, същото казваха и когато се установи ДДС. Щом днес основното богатство го създават финансите, е необходимо да съществува данък върху принадената стойност. Ако той се установи за валутния пазар, сумата ще е толкова висока, че държавите ще могат да отделят една част за социалната политика, например за финансиране на пенсиите.

– След големите манифестации в началото на десетилетието имам впечатлението, че алтерглобалисткото движение е в застой?

– Влязохме в друга фаза. Думата *алтерглобализъм* тръгна от лозунга на Световния социален форум *Един друг свят е възможен*. Някои предложения, които изглеждаха много революционни, като таксата „Тобин“, узряха. Още не се прилагат, но днес дори Саркози защищава тази мярка.

Интервю на Елиан Рос
за вестник *El periódico de Cataluña*
(Каталунски вестник)

Превод от испански
Венко Кънев

„Монд дипломатик“ ООД
Венко Кънев
Георги Ненков

„Дума 2008“ ЕООД
Николай Малинов
Павел Бебов

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Maurice LEMOINE
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори : François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)

тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на „Монд дипломатик“ на 2 декември 2010 г.

Големите достойнства на едно малко руско градче

Две стиснати ръце, два града, две букви „Л” плюс трета

Лилия ТОМОВА
Васил ПОПОВ

В северно и северозападно направление от руската столица Москва шосето води към Прибалтика, към Рига. Така се стига до Рижкото шосе.

А когато достигнете Волоколамското шосе, няма как да не си спомните за подвига на 28-те панфиловци, които точно тук спряха немските танкове през 1941 г...

Днес само мемориалът напомня за страховитите сражения. Всичко останало е спокойствие - гората е безмълвна, пътят е прекрасен, асфалтиран, движението е нормално. И след около 3 часа пътуване от Москва влизате в градчето Лотошино. Още две думи за улиците на Москва и пътищата, излизащи от нея. Прах, кал и дупки

ще видите вече само в старите съветски филми

Асфалтът е гладък и чист като в Холандия, няма дори една кръпка да ни напомни за “нещо родно”.

Този около 200-километров път го изминахме за около 3 часа с една лимузина - волга, която прилича на мерцедес. Такъв модел у нас не се продава. Вози като ладия. Шофьорът Николай през целия път отговаря на нашите въпроси за града, в който отиваме, за околността, за него самия и за семейството му. И за всичко, което го питаме. И за което не го питаме...

Така неусетно влизаме в 18-хилядния град, който има 2 светофара, един завод и невероятен спортен комплекс. Този спортен комплекс сякаш е най-голямата гордост на всички жители, особено на децата. А най-вече - на кмета, който го е създал. И всички те има с какво да се гордеят.

Време е да поясним за кои два града става дума. Българският се казва Ловеч, руският - Лотошино. Това са двете “Л”, а с третото “Л” започва фамилията на кмета - Лютенко Анатолий Анатолиевич. За едно малко българско селце с 20-30 жители е нормално всички да познават кмета си и той да познава всички. Този град е 18-хиляден и не само че всички познават кмета си, а и той познава повечето от жителите. Особено - децата.

Тук наричат кмета глава на общинската администрация. Като образование и трудов път той е историк, педагог и доктор по икономика. Семеен човек - съпруга, три деца и вече две внучета. Към семейството си е обичлив, нежен, грижовен. Такъв е и към всички жители на града. Познава всички, които работят в биозавода, както познава всичките 610 официално регистрирани безработни.

Основната спортна зала е за волейбол, баскетбол, хандбал, футбол на малки вратички и има 800 седящи места. Тя е пригодена и за концертна зала. От трите страни се спускат завеси, поставя се подиум и - заповядайте, пейте, танцувайте!

Около покрития плувен басейн винаги е оживено. Едни си тръгват, други прииждат. И сега, докато разглеждаме тази градска гордост, нахлува група деца на 7-8-годишна възраст. Как е, пита Лютенко. Нормално, звънко отговаря групата. Градоначалникът се ръкува с всяко дете поотделно и те се втурват към басейна.

В съседната зала виждаме друг басейн с различни размери и форма. Той е специално оборудван за

майки с малки деца и за бременни жени

Така бъдещите майки приобщават към водата своите младенци още от утробата си, пояснява Анатолий Анатолиевич.

Главата на града сякаш мисли за всичко. Може би е излишно, но ще отбележим, че всичко тук се ползва от цялото население безплатно. Естествено, питаме колко струва изграждането на комплекса. Без да се замисли, Лютенко отговаря - 20 млн. долара. А как се осигуряват такива средства? Пари винаги може да се намерят, отсича кметът. И въпросът е изчерпан.

Николай Малинов и кметът на Лотошино Анатолий Лютенко се покланят пред паметника на българо-руската дружба

От следващия разговор си обясняваме огромното значение на тази инвестиция. В града няма криминална престъпност и наркомания. Всички около 4000 деца и подрастващи са заети със спортуване, както и много от техните родители. По някое време са се появили четирима наркодилъри, но били хванати с половин кило опиум и бързо тикнати зад решетките за срокове от 5 до 10 години. В този план градът разчита на 160 милиционери и 40 омоновци (ОМОН - милиционерски отряд с особено назначение). Но очевидно тук не става дума само за силово противодействие срещу престъпността, а за превантивна работа сред населението.

Медии, учени, учители - заедно по проблемите на образованието

Основно значение има ролята на културата, казва Лютенко. Очевидно има предвид не само общуването с

литературата, изкуствата

и всички проявления на духовността, а и проявите на културното общуване, на вежливите обноски. На някой това може да се стори маловажно, но за лотошинците не е така. Силно е развито създаването на клубове по интереси. Всички местни жители имат особено отношение към чистотата, по улиците няма хартийки, фасове, смачкани пластмасови чашки. Ярко се проявява уважението към възрастните хора, точно както и към паметниците. На този фон не е чудно, че при среща всички жители се поздравяват, а колите спират, за да пропуснат пешеходеца.

Висок около 2 метра, строен, добре сложен, Анатолий често се усмихва и прави впечатление на човек с благ характер, който лесно се съгласява. Това обаче не е точно така, когато се налага, Лютенко може да бъде непреклонен. Такъв е например по въпроса за продажбата на общински земи на частни лица. Той не е съгласен красивите природни дадености в околността като гори, езера, брегове на реки да се разпродават. Той смята, че всичко това трябва да бъде достояние на цялото гражданство. Подобно е отношението на кмета към истината. Анатолий дава за пример баща си, отец Питирим, своите учители, академик Дмитрий Лихачов, академик Лвов. Те всички говореха истината, казва Лютенко, който догодина ще празнува своята юбилейна 50-годишнина.

Любопитно е що е да си кмет - призвание, работа, грижи, радост или какво още? Лютенко отсича: “Съдба и хоби!” Той цитира Сергей Витте заради неговите тези за интелигенцията и образованието. Днес е актуално интелигентни и образовани хора да се върнат тук, казва Анатолий. Уважава Платон заради хармонията, както и Кант. Според него е интересно какъв си бил в предишния си живот. Живея по Фройд, казва Лютенко и подчертава, че умее да отделя съзнанието от подсъзнанието.

Той призовава да обичаме Русия

защото само руснакът може безрезервно да се притече на помощ и да подаде ръка.

Градоначалникът на Лотошино бе посетен от председателя на българското Национално движение “Русофили” Николай Малинов. Гостът връчи на кмета българския юбилеен медал “65 години от победата над фашизма”. Двамата поднесоха цветя на паметника, изобразяващ две стиснати ръце. Лютенко с удоволствие пояснява, че това е първият и единствен засега монумент на българо-руската дружба, построен през последните 20 години. На неговото откриване миналата година са присъствали кметът на Ловеч Минчо Казанджиев и ло-

Николай Малинов разказва на лотошинци за дейността на Движение “Русофили” в България

вешкият митрополит Гавриил. Анатолий отбелязва не само прекрасния руски език на българския владика, но и неговата очевидна духовна извисеност.

В деня на посещението ни в една от залите на спортния комплекс се провежда кръгла маса за съвременните проблеми на образованието.

Присъстват изтъкнати руски учени, академици, професори, а аудиторията е съставена от студенти и ученици от горните класове. След оживената дискусия Анатолий Лютенко обърна внимание на учените какво възхищение е предизвикала у него срещата му с г-н Малинов, като подчерта особено

апостолската роля на русофилите

и техния принос за развитието на народната дипломация. Там, където не става по официален път, ще го постигнем с връзките и обичта на народите ни, заключи кметът.

Обратно към Москва пътуваме вече по тъмно, обменяме впечатленията си и с учудване коментираме откъде произлиза името на града, който посетихме. В стари времена той е бил селище на търговци. Те са носели пред гърдите си табличка, закрепена за врата с ремък. На нея са поставяли стоката и обикаляли всички улици, за да я предлагат на купувачи. Тази табличка на руски се нарича “лоток” и оттам идва Лотошино.

Така неусетно пристигаме в Москва и за кой ли път се удивляваме на реда и чистотата, на ярко осветените улици и бляскави витрини. Който има време да влезе в магазин и да потърси сувенир за близките си, веднага ще разбере защо статистиката нарежда руската столица сред най-скъпите градове в света, на трето място след Токио и Осло. Ето защо градската администрация е определила на всички пенсионери парични надбавки почти колкото самата им пенсия. Така и по-бедната част от населението се справя със скъпотията.

Наясно сме, че на следващия ден ни чакат нови срещи и разговори с различни хора, тичане из мегаполиса...

Но колкото и да са интересни новите срещи, те няма да заличат впечатленията ни от Лотошино и неговите хора. Които ще останат в сърцата ни. Наистина - завинаги.

Лотошино-Москва-София

Изхвърлените от влака

С 200 лв. на месец не може, с 200 хиляди сигурно животът е песен

Лиляна НЕДЯЛКОВА
По повод на статията в ДУМА "Частни случаи" (30.10.2010 г.) от Юрий Борисов

Съжалявам за родителите Ви. Това ни чака повечето пенсионери.

Според Независим съвет за пенсионна реформа броят на пенсионерите през 2010 г. е около 2.2 милиона, докато според заложеното в реформата от 2000 г. те трябва да са 1.67 милиона. Т.е. с над 500 хиляди повече, отколкото е заложено. 500 хиляди не сме планирани и имаме наглостта да сме още живи.

От жалката ми пенсия 279 лева започнаха да ми удържат 25% за покриване на дълг към "Топлофикация". А прибраха ли си милионите, които им дължи Народното събрание и другите четири министерства? Съмнявам се.

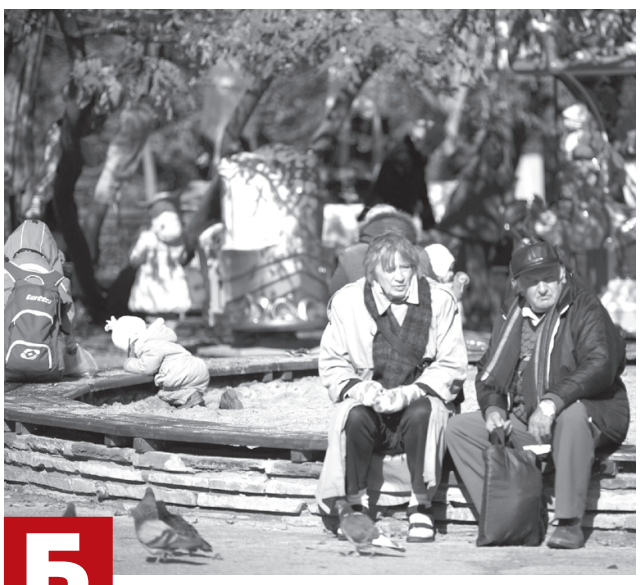
Хората започнаха масово да не си плащат задълженията от 1995 г., когато драстично се увеличи цената на топлинната услуга. Тогава енергиен министър беше Стоян Овчаров. Ако още тогава беше инсталирана програма за частично разплащане на задълженията, нямаше да се стигне до този огромен дълг на дружеството. Защо не разрешаваха да си изключваме радиаторите? По-точно разрешаваха, но ако си платиш натрупания дълг. Логика! Ако можех да платя цялото задължение, няма да си изключвам радиаторите. Четири пъти съм им предлагала да го изплатя на части, но компютърната им програма не можеше да ги приеме. През 2000 г. дойдоха да ми пломбират радиаторите. Защо тогава не инсталираха програма за изплащане на части? Направиха го през юли 2007 г. Някои имаха интерес дружеството да се доведе до фалит с цел приватизация. И понеже тя се отлага в необозримото бъдеще, решили да си приберат няколко хилядарки от пенсионерите. Тези 69 лева, които НОИ ще превежда на "Топлофикация" всеки месец, ще стигнат ли за оздравяване на дружеството или ще потънат в джобовете на новоназначените директори? Те ще направят приватизацията! По коя сметка ще се привеждат тези суми? Тези 69 лева няма да ми позволят да плащам текущите задължения през отоплителния период, което ще доведе до натрупването на нов дълг или до спиране на топлата вода. След окончателния отказ от услугите на "Топлофикация" вероятно ще продължат да ми начисляват такси, които няма да плащам.

Левон Хампарцумян може да живее с 200 хиляди лева на месец, но аз с 210 лева умирам.

Богатите може да са локомотивът на живота, но 500 хиляди пенсионери сме изхвърлени от този влак.

Снимка Мариета ТОМОВА

Безнадеждност...

Ние гледаме децата, остава утехата, че и те ще догледат нас...

Трябва да има справедливост

За всички ли е закон Хипократовата клетва

Светлана ГЕРШОН

Безхаберието и липсата на всякакъв морал са двете лица на управляващите. Където и да почукаме, все е кухо. Пиша тези думи заради родното здравеопазване.

На 10 ноември 2010 г. майка ми бе приета с исхемичен мозъчен инсулт в интензивно отделение по неврология при Втора градска болница.

От 8.20 ч. сутринта до 18.10 ч. вечерта аз се борих за живота й. Към 8.20 ч. отидохме при личния й лекар - д-р Алашка в седми ДКЦ, тъй като майка ми не се чувстваше добре. Описахме от какво се оплаква, добронамерената д-р Алашка й премери кръвното налягане, което се оказа с доста високи стойности - 190/100, но вместо да й бие инжекция за по-бързото му сваляне, вместо да ни даде направление за хоспитализация, тя ни даде... направления за очен лекар, за кръвни изследвания, записах й час и при кардиолог.

След "велико" чакане пред кабинетите, довело до изтощаване на 83-годишната ми майка, в 12.10 ч. вече се прибрахме вкъщи с куп нови лекарства.

Състоянието на майка ми се влошаваше още. Мерех й кръвното непрекъснато, изпи още една таблетка за понижаването му, искаше да полегне. Стойностите не намаляваха - напротив, вариряха на всеки половин час - 204/100, 200/100, 197/110... Обадих се към 13.30 ч. на личната й лекарка по телефона, уведомих я какво се случва, а тя ме посъветва да й дам половинка фурантрил за обезводняване. Направих и това, но отново без резултат.

На майка ми започна да й се схваща устата от лявата страна, както и скулата на лицето отляво, изтръпнаха й пръстите на лявата ръка. Започнах да я разтривам, но кръвното не спадаше. Към 13.55 ч. се принудих да позвъня на "Бърза помощ".

Първият въпрос, който ми зададоха, беше: "На колко години е майка ви?". Отговорих, а след това ме записаха и казаха да чакаме. Чудесно! Не разбрах какво да чакаме - да дойдат или да се случи нещо по-сериозно, както и стана.

През това време се върна и по-малкият ми син от училище. 13-годишното дете започна да ми помага да се справя с кризите на майка. Състоянието й продължаваше да се влошава. Обадих се втори път на "Бърза помощ". Плачех и ги молех да дойдат незабавно, но ми обясниха, че няма линейки и екипи в наличност, посъветваха ме да дам на майка да сдъвче 1 бр. хлофазолин, за да свали кръвното налягане. Дадох и това. Но майка ми направо умираше в ръцете ми, без да мога да й помогна. Започна да й се схваща цялата лява ръка и левият крак. Разтривах ги упорито, те се поотпуснаха. Молеше ме да й помогна, а аз бях безсилна.

Последва трето обаждане до "Бърза помощ". Отново позната фраза "Чакайте!". След многократните микроинсулти, които изкара майка ми в продължение на 4 часа и половина, в 18.10 ч. "Бърза помощ" дойде. Майка ми бе откарана в интензивното отделение по неврология към Втора градска болница.

Сега цял екип се бори за живота й, без да е ясен крайният резултат. Още не се знае какви са увреждания на ръцете и краката, не е ясно дали ще "прескочи" критичните дни.

Семейството ми няма да я изостави...

Но тази история трябва да излезе на бял свят и трябва да има най-накрая справедливост. С 4-часовото чакане, на което ни обрече, "Бърза помощ" наруши не само нашето законодателство, но и човешките ни права, за което има цяла конвенция. Случилото се е опит за убийство, защото с бездействието си през тези 4 часа поражения са видни. Няма да оставя тази история без последствия, ще пиша до европейските институции, до съда в Страсбург, защото никой няма право да отнема човешки живот!...

Искам с това писмо да изкажа своята благодарност към екипа на Втора градска болница начело с д-р Савов, който прие майка ми на 10 ноември към 20.15 ч. Благодаря от сърце не само на него, но и на тези всеотдайни хора, които положиха грижи за нея - д-р Първанова и медицинските сестри, санитарките от интензивния сектор, д-р Калканджиева - завеждащ неврологично отделение, д-р Рафаелов.

За тези хора Хипократовата клетва наистина е закон!

Какво е тя за онези, които останаха бездушни?

Кому са нужни такива интервюта?

Не ги красим с Дума!

Иван ИВАНОВ

Генералският син Александър Каракачанов винаги е бил умен и оригинален не само в съжденията, но и в убежденията си. И в омразата си. Не зная по какви причини той мрази партията, която възпита и издигна бащата, партизанина Каракачанов. Още преди 10 ноември 1989 г. к.ф.н. от средите на лекторите на Градския съвет на Дружеството за разпространение на научни знания "Георги Кирков" в столицата беше възприеман като млад, надежден, умен и талантлив, завършил не къде да е, а в братска Москва. И особеното му мнение по редица въпроси, особено след като се появи Горбачовата "перестройка", се приемаше много добре. И никой, или по-скоро - малцина, негодуваха от противоречивите му коментари за политиката на БКП. Това дисидентство го направи и един от създателите на СДС. Но особеното му мнение за БКП се изроди в седесерска омраза към БСП и всичко, свързано с нея.

Ето че и талантливата ни Лили Томова в посоченото интервю с него не успя да го "извади" или поне отклони от антибесепарските му убеждения и позиции.

Тогава кому е нужно такова интервю, изпълнено със злъчни оценки и обвинения едва ли не за всичко отрицателно, случило се в последните двадесетина години? Ако става реч за ругаене на партията, това става от самия 10 ноември непрекъснато с повод и без повод. Стари и нови политолози, социолози и дори родени след тази дата се занимават с тази недотам чистоплътна работа. Само философът Каракачанов ни липсваше! Или може би няма трибуна, за да клевети БСП, и за това му се дава във вестника, който божем някои считат дори за орган на партията?

Вярно е и това е доказано, че ДУМА е свободна трибуна за различни мнения, но не бива да се прекалява с ругаенето със или без причина, както се получи с това интервю на бившия кмет на София.

8 ДУМА ПОНЕДЕЛНИК 8 НОЕМВРИ 2010
Интервю
www.duma.bg
Александър Каракачанов:
Ляв човек съм - в лявото е справедливостта
От ликвидационните съвети започна най-безумният и срамен процес в икономическата история на страната ни, казва лидерът на Зелената партия в България
Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА
Интервю на Лилия ТОМОВА
Бележка на редактора:
Г-н Иванов, защото сте редовен читател на вестника, даже се обръщам към Вас с "Другарю Иванов"!
Наистина сме, или поне се стараем да бъдем, свободна трибуна и протегната към всички честни хора ръка. И нали и аз, и Вие знаем, че не Александър Каракачанов е врагът на БСП?
И още - нали няма в XXI век да се делим на "свои" и "чужди", когато трябва заедно да работим за България? Особено пък, когато набедените за "чужди" съвсем, ама съвсем не са такива...

Позиция

www.duma.bg

Колят науката с тъп нож

Правителството: Като не се ликвидирате сами, ние ще ви ликвидираме

Велиана ХРИСТОВА

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Стотици учени от БАН излязоха във вторник със семействата си на протестно бдение със свещи срещу погрома над науката

Вече е трудно да се разбере как точно правителството смята да ликвидира БАН. Всеки ден из медиите пълзят някакви идеи на премиера, на министри, на ГЕРБерски депутати - всеки приказва, каквото му скимне, за неща, от които очевидно не разбира. Класическа гербериянска ситуация - казват мисли, лишени от всякакво разбиране, преди да разберат какво ТРЯБВА да мислят. Подходът е еднакъв, независимо дали става дума за БАН, или за арестуване на мутри без доказателства.

Симеон Дянков е ясен - той дойде в България преди година и половина с категоричната цел да ликвидира БАН. И си я преследва. Завчера той пак повтори нелепицата, че науката по света се прави в университетите. Нелепица е, понеже в цял свят науката се прави преди всичко в национални центрове от типа на БАН и в научни центрове на големите индустриални корпорации, на вузовете се падат до 25% от научните изследвания. Но Дянков добре е усвоил уроците на Гьобелс, министъра на пропагандата на Хитлер:

когато една лъжа се повтори сто пъти

тя става истина.

Всъщност Дянков е реалният министър на науката. И на всичко. Игнатов ходи формално подир него да смазва секирата с вазелин, та да не изглежда така зловеща. Но явно двамата не са се разбрали какво точно трябва да се говори: единият вика в БАН ще останат само национално значими институти, Игнатов пък ту праща тъкмо тези институти към министерствата, те щяло да ги финансира неговото МОМН.

Най-абсурдното в тази ситуация е отношението към учените на България - като към престъпници, които трябва да бъдат "неутрализирани" със светкавична акция. Чудно как Цветанов още не е пратил ГДБОП срещу световноизвестни български учени, които се ценят високо и струват много скъпо по всички континенти. Но Игнатов (известен с две статии в международни научни издания, цитирани нула пъти) отдавна каза: "Само няколко души знаем "ноу-хауто" как да организираме науката". Студентите от Софийския университет на протеста преди ден, нали са умни деца, осъзнаха добре ситуацията и викнаха: "Колят науката с тъп нож".

Не се допуска никакво обсъждане

на никакво равнище, с никоя общност на въпрос, който е от национално значение. Защото съществуването на национален център за наука във всяка държава е въпрос за степента на нейната цивилизованост. Научният център е комплекс от научни школи и академична среда, изграждаща мислещи и творящи изследователи. Факт, който подчертават на първо място всички наши учени, работещи по света, но подготвени и изградени в БАН. Унищожаването на националния център на една държава е въпрос на нейното опростачване. Циничното в скандала е изреченото от Сергей Игнатов предишната вечер по БНТ: реформата в БАН не е успешна и парите не се разпределят добре, щом учените от институтите са в неплатен отпуск. Неизвестно как може

да се разпределя нещо, което го няма

Субсидията, дадена от държавата на БАН тази година (същата и за 2011 г.), покрива само 70% от заплатите в академията. Останалите липсват. Единствен вариант е да се съкратят 30% от учените, за да получат останалите пълни заплати. Не сте се ликвидирали сами, затова ние ще ви ликвидираме - това всъщност каза Игнатов. Това е и една от целите в "реформата" на ГЕРБ - да не се дават пари за наука. Това, че институти щели да се прехвърлят към министерства и вузове е камуфлаж, прикриващ идеята те да бъдат закрити, да се спестят пари, а имотите им държавата да вземе от БАН (да ги национализира), за да се трансформират бързо те в молове и богаташки кампуси. Кой, освен Игнатов, си представя, че чиновници из министерствата могат да управляват науката вместо сегашния безспорен български лидер в изследванията БАН и да назначават директори на институтите? "Не може Общото събрание на академията чрез гласуване да решава как да се развива науката", изръси Игнатов в поредно поръчково интервю вчера из медиите. Очевидно, според министъра учените ни не могат да казват как да се развива науката, това може да прави единствено самият той.

И още екзотика: според Игнатов институтите в БАН сега не можели да правят международни проекти, понеже са третостепенни разпоредители с бюджета, процедурата се затруднява и те не могат да усвояват парите. Като минат към МОМН, ще са второстепенни разпоредители и ще бъдат активни в европейските проекти. Тези движения на министерския мозък направо са за ожалване заради личната му неосведоменост. Единственият проблем пред международните проекти, които учените от БАН печелят поголовно и най-мощно в България, е, че Дянков не им превежда пристигналите от Европа пари, понеже ги вкарва в т.нар. месечен лимит по единната сметка. Така че "затрудненията" пред проектите идват единствено от правителството, в частност от финансовото министерство. И защо точно МОМН трябва да е първостепенен разпоредител на институтите, а не БАН? Нали лично Бойко Борисов, Дянков и Игнатов обещаха в късната пролет т.г. БАН да стане първостепенен разпоредител с бюджета си? И като щели били да дадат допълнително пари за някои важни институти, защо не ги дадоха досега, ами обрекоха учените на гладна мизерия? Защото БАН е лоша - дала 6000 кв.м под наем за 100 евро, отговаря Игнатов. И народът трябва да прокълне тия нефелни учени, понеже няма как да си даде сметка, че всъщност наемът на държавна пустееща земеделска земя върви на пазара по 10 лв. на декар. Значи БАН ги е дала доста по-скъпо. И още помалко знае народът, че тия 6 дка, на които поради липса на пари драстично недофинансираната БАН не може да прави експерименти с насаждения, са дадени под наем на човек, който 6 месеца в годината коси тревата на терена за своите животни. Иначе Гьобелс повтаря за кой ли път: "Не управляват добре имотите си!"

Депутати от мнозинството, които и хабер нямат що е наука, подеха директивата от "политическия връх" и като онази баба, дето хвърлила пет съчки в кладата под Ян Хус, обясняват как вузовете ще наддават кой какъв институт да си отръфа от тялото на БАН. Звучи като: "Лъвът е повален, чакалите да го разкъсат!" Как само звучи: "институт по философия се дава на търг!?" Пълна глупост, защото вузовете сами едва оживяват с намалени субсидии. Кой ще плаща заплати на институтите, когато минат към вузовете? Май замисълът е масовото съкращаване и изхвърляне на учени на улицата да се извърши от ректорите, не от правителството?

Ректорите ще ликвидират институти, не ГЕРБ

Така или иначе, постига се полезно за намеренията на властта противопоставяне на академичните общности, каквото историята на България не познава. Правенето на наука обаче няма как да се присади силово. В цял свят има един начин за съвместна дейност между научните организации и вузовете - общи научни проекти, от които и двете страни имат интерес. У нас впрочем това също вече е практика. Иначе иновациите били бъдещето на българската икономика, както рече Трайчо Трайков. Как точно се раждат иновации без наука?

Ръководството на БАН направи първите си срещи с парламентарни групи в НС, търсейки помощ от тях. Левицата заяви категоричното си намерение да се бори с всички средства срещу ликвидирането на БАН. "Атака" отказва да одобри "американския модел на преструктуриране". БАН е един от жалоните на българската духовност, "Атака" е против закриването на академията, категорично заяви Волен Сидеров. Статутът на БАН може да се обсъжда само ако преди това чуем основателни критики за несвършена работа и неизпълнени задачи, възложени от правителството на академията, а самоволни експерименти с академичната наука аз няма да подкрепя", добави Огнян Стоичков, който е и председател на парламентарната комися по образование и наука. Според него не може да се говори за какъвто и да било закон за БАН, преди да се обсъди широко с научните общности и да се приеме стратегия за развитие на науката в България. Опитите да се унищожи научната структура на България е против политиката на ЕС, БАН е в сакралното пространство на българската нация, подчерта депутатът от "Атака" проф. Станислав Станилов. Така се присъедини към думите на проф. Боян Биолчев при протеста на Алма матер: "От двете страни на парламента са двете крила на българската духовност - СУ и БАН. Без тях Народното събрание ще се тътри в историята без път и посока".

Тъжно и срамно е това, което се прави с учените от БАН - същите, които всеки ден си работят проектите, бидейки в неплатен отпуск. Работят, но не им плащат. На луди ни направиха, коментираха вчера в академията. Не просим милост, те трябва да молят прошка за щетите, които нанасят на българската наука и на България, казват учените. Очаква се днес Общото събрание на БАН да вземе решение за протести на национално равнище.

Брюкселски безсъници

Сметки без кръчмар

Георги ГОТЕВ

Евросъюзът не успя да приеме бюджет за 2011 г. Институциите не можаха да се разберат, а и по принцип все по-трудно става да се решава каквото и да било, свързано с пари, в един съюз, който много се промени, и в който съжителстват относително богати и много бедни. При това по време на криза.

Решение не можа да бъде взето, защото Холандия и Великобритания се опънаха на Европарламента, който вече има равни права при вземането на решения за бюджета с Комисията и страните членки. Парламентът впрочем беше доста сговорчив и се беше съгласил на съвсем минималното увеличение на бюджета с 2.91%, изоставяйки първоначалното си искане за увеличение с 6.2%.

По принцип, при подобни схватки, Европарламентът е често с позиции, близки до тези на България, доколкото страната ни има такива. Все по-често в противниковия лагер са две или три богати страни в ЕС. Другите богати страни не бързат да се афишират, но можем да отгатнем какво си мислят. Освен ако се случи Коледно чудо, ЕС няма да има нов бюджет. Подобен блокаж за последен път е имало през далечната 1988 г., когато България още нямаше дипломатически отношения с Европейските общности.

В такива случаи, вместо нов бюджет, Евросъюзът ще приеме този за изтеклата година, но не накуп, а отпускан на месечни траншове от една дванадесета част. Това на пръв поглед изглежда като добро спасително решение. Обаче миналата година Евросъюзът прие Лисабонския договор и се обзаведе с Европейска служба за външна дейност, създаде агенции, които да предпазват ЕС от бъдещи кризи, подобни на тази, която разтърси света след краха на кредитния пазар в САЩ. С една дума, парите са същите, но разходите станаха повече. Освен това Хага и Лондон настояват за промяна на досегашната практика за използване на резервите от бюджета. Досега средства за различни дейности се заделяха от резервите по облекчена процедура, с гласуване с квалифицирано мнозинство. Сега тези две страни настояват решенията да се вземат с единодушие, което е всъщност крачка назад в развитието на Евросъюза. По този механизъм годишно се финансират дейности за 4 милиарда евро. На този механизъм разчитахме, за да вземем малко пари за справяне с последиците от закриването на ядрените мощности в "Козлодуй" под натиск на ЕС. Преди повече от година Еврокомисията беше одобрила отпускането на допълнителни 300 млн. евро за справяне с последиците от затваряне на реактори 3 и 4 на атомната централа "Козлодуй". По този начин беше поправена една несправедливост, защото Литва и Словакия, които също бяха заставени да закрият ядрени мощности, своевременно бяха договорили подобри условия за извеждането им от експлоатация.

Точно преди година на заседанието, на което бе приет бюджетът за 2010 г., беше постигнато съгласие между Европейския парламент, Европейския съвет и Европейската комисия тези пари да ни бъдат отпускани на траншове от 75 милиона евро през 2010, 2011, 2012 и 2013 година. Тези средства, които не са планирани в бюджета на ЕС, идваха от бюджетните излишъци, точно тези, чието използване занапред се очертава да бъде много трудно, ако не невъзможно.

Сега обаче отпускането на каквито и да било пари за "Козлодуй" изглежда илюзорно. В условията на всеобща криза и драстични съкращения на националните бюджетни разходи в страните членки загубената кауза на "Козлодуй" едва ли ще трогне някого в Евросъюза. По-скоро всеки ще каже на своя език нещо, което може да се преведе като "битият е бит".

Но отпускането на бюджета на равни траншове ще създаде напрежения при много плащания, като например в областта на Общата селскостопанска политика, където големи суми се отпускат в началото на годината. Възможно е да се увеличат траншовете в началото на годината за сметка на други периоди, но и тук отново е необходима процедура на вземане на решение, с предложение на Комисията и съгласуване със Съвета и Парламента. Вероятно същото положение ще се повтори и за структурните и кохезионни фондове. И изобщо за всички области, за които страната ни разчита на европейско финансиране. И най-общо казано, ако сме се надявали на пари от ЕС, сметките ни рискуват да се окажат без кръчмар.

Какво може да се случи, че след обяда с тънката пица на Дянков да не получим за десерт дупката от геврека от ЕС?

Известни надежди би трябвало да ни дава предколедната среща на върха на 16 и 17 декември в Брюксел. На нея евентуално държавните и правителствените ръководители биха могли да намерят някакъв компромис по темите, които се оказаха непреодолими за техните финансови министри. Ден преди срещата на върха в Брюксел новата група Спинели в Европейския парламент, която обединява федералистите начело с бившия белгийски премиер Ги Верхофстад, ще организира паралелна среща на върха в Страсбург, в която ще вземе позиции по същите въпроси, само че от гледна точка на интересите на европейските граждани. Това е форма на натиск към някои страни да изоставят националистическите си позиции.

Лично съм оптимист, че компромис ще се намери, защото новината, че ЕС не може да приеме бюджет, е много лоша от гледна точка на световните борси, на еврото и изобщо за имиджа на Евросъюза в света. Но трябва да имаме едно наум и в никакъв случай да не вярваме на политици, когато ни обещават решаването на проблемите ни с европейски пари.

Култура

очаквайте

Канадската звезда Майкъл Бубле разкри тайната на своя успех сред публиката

Голямо отличие за Надежда Кутева

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Надежда Кутева и статуетката "Пазител на традициите 2010"

Известната художничка получава днес наградата за запазване на родния фолклор

Дъщерята на създателя на най-големия български фолклорен ансамбъл "Филип Кутев" - Надежда Кутева, е една от носителките на приза в престижната национална инициатива "Пазител на традициите 2010". Кутева, която е художничка и от десетилетия изследва богатото фолклорно наследство на България, събра най-много гласове в анкетата за хора, подпомагащи и популяризиращи традиционните български изкуства, занаяти, бит и обичаи, научи ДУМА от Катя Михайлова.

Инициативата за определяне на българите, които са допринесли през годините за запазване на културното ни наследство, е първата по рода си, а идеята на организаторите от Асоциацията за развитие на изкуствата и занаятите - "А.Р.И.З.-7", е тя да стане постоянна. Тази година събитието е под патронажа на кмета на София Йорданка Фандъкова, а церемонията ще се състои днес в "Скай плаза" в НДК.

Онлайн гласуването в "Пазител на традициите" започна на 15 юли, а номинираните бяха разпределени в три категории - занаятчии, фолклор и художници, като във всяка бяха номинирани по четирима прочути българи. Победители в категориите "Занаятчии" и "Фолклор" станаха съответно Петър Лазаров и Ангел Добрев, а в гласуването участваха над 5700 човека.

Петър Лазаров от няколко години живее и работи в Златоград в Родопите. Родом е от Шабла, бил е гимнастик, по-късно се влюбва в дърворезбата, а след това - и в гайдите. Той е един от най-харизматичните майстори на Стария Добрич.

Ангел Добрев е преподавател във Факултета по начална и предучилищна педагогика при СУ "Св. Климент Охридски", преподава гъдулка, съпровод, камерна музика и дирижира представителния студентски фолклорен оркестър, ръководи фолклорната специалност. В момента работи и върху докторската си работа, озаглавена "Народният оркестър - съвременни аспекти на развитие". Съставител и издател на сборници с народни песни от родния край и сборници с пиеси за различни състави. Автор е на три диска с авторска музика.

Надежда Кутева - дъщеря на Филип Кутев, е добре позната художничка със солидна творческа биография. Работи в областта на камерната живопис - натюрморт, пейзаж, фигурална композиция, от няколко десетилетия изследва - по своему - нашето фолклорно наследство и създава поредица от цикли, пресъздаващи българските обичаи, обреди и др. Носителка е на наградите "Златю Бояджиев" (1985), "Владимир Димитров-Майстора" (1990), Награда за участие в I международно квардинале "Митовете и легендите на моя народ (2004) и др.

Другите номинирани бяха: занаятчии - Иван Нешев Дългнев, Христо Топчиев, Минчо Минчев, за фолклор - Светла Караджова, Ради Радев, Иван Тодоров, художници - Даниела Данова, Сули Сефер, Любен Пашкулски.

Българските евреи си спомниха за прародината с любов

Веселка ВЕНКОВА

"О, Сефарад, ти беше мащеха към нас, но ние те съхранихме в сърцата си!" С този стих започна Сефарадската вечер, организирана в Деня на толерантността от Софийската организация на евреите "Шалом" и посолството на Кралство Испания у нас. Емоционалната сбирка бе в рамките на изложбата "Визи за свободата. Испанските дипломати и Холокостът", подготвена от дипломатическата мисия на Испания и "Каса Сефарад-Израел" и подредена в арт-галерията на НДК. В програмата взеха участие вокален октет "Алегро", в който участват най-възрастните членове на организацията "Шалом" в София, пресъздаващи сефарадската култура, с ръководител Рафаел Бераха. Певческите формации на

Снимка Мариета ТОМОВА

Лика Ешкенази "Дулсе канто" и детската вокална група "Хаверим" и танцовият състав "Кедар мансева" с ръководителка Мати Самуилова предизвикаха бурни аплодисменти. Арт групата "Манос бендичос" се прояви с колекция от автентични сефарадски ръчни плетива и бродерии, свързани с еврейската култура и традиции. Две от участничките в тържеството бяха с традиционни бродирани рокли, наречени биндали (хиляда клона), взети за случая от Еврейския исторически музей в София. Биндали е рокля, която всеки евреин подарявал на жена си при раждането на първородния му син. Специалната дреха се поръчвала в Истанбул и съпругът пътувал, за да украси с уникалната рокля жената, дарила го с първороден син. Участниците и гостите похапнаха и традиционни еврейски дребни сладки, приготвени от белени и настъргани бадеми - масапан.

Кукленици показват в Хасково „Как се лекува лъвски страх"

Драматично-куклениятеатър "Иван Димов" -Хасково, представя спектакъла за деца "Как се лекува лъвски страх" по едноименната приказка на Мая Дългъчева. Драматизация - Мая Дългъчева и Янко Митев. Режисьор е Съби Събев. Музика - доц. Веселин Койчев. Сценография - Емелияна Тотева. Пиесата е в изпълнение на актьорите Силвия Предова и Петър Митев.

"Ала веднъж нашир и надлъж се разнесе такъв крясък, че настръхна на Сахара ленивият пясък! Папагалът, известният глашатай, кръстосваше Африка от край до край и разнасяше най-новата новина в цялата страна:

- Видях - лъвът е болен от страх! Царят лежи премалял и съвсем, ама съвсем пожълтял! В джунглата хаос царува - всеки прави бели и лудува! Маймуните скачат, крещят и замерят с кокосови орехи, когото намерят... Изобщо, като няма кой да управлява, ей така става!"

А как се лекува такъв голям страх? Със зелени хапченца грах или има и друг начин - това ще узнаят малчуганите и техните родители днес от 18 ч. в Драматично-кукленияатър "Иван Димов".

кратки

Мартин Пантелеев свири и дирижира

Софийската филхармония представя изключителен концерт от абонаментния цикъл "А" днес от 19 ч. в зала "България". Диригент и солист е Мартин Пантелеев. Ще прозвучат увертюра "Франческа да Римини" от П. Чайковски, "Циганка" от М. Равел, "Чиракът магьосник" от П. Дюка, "Адажио" от С. Барбър и "Танц на огъня" от М. де Фая. Концертът се осъществява със съдействието на Френския културен институт.

Георги Спасов с моноспектакъл в „Ателие 313"

Куклениятспектакъл за възрастни "Мечтата на пътуващия актьор" - театрален експеримент от Съни Сънински, ще изпълни Георги Спасов утре от 19.30 ч. в "Ателие 313" (София, кв. "Красна поляна", ул. "В. Д. Стоянов", до бл. 7), научи ДУМА от Петър Пашов. Както казва героят на спектакъла: "Това е една мечта, описана с думи... и с гуми". Да, най-обикновени велосипедни гуми, които обаче могат да се превръщат в най-необикновени неща - от грахови зърна до пламтящи от любов сърца. С тях, под тях, около тях, над тях Пътуващият актьор вае своята много смешна и малко тъжна история - мечта, а зрителите се забавляват от сърце. Спектакълът, удостоен с множество престижни награди у нас и в чужбина, е гостувал на фестивали в Хърватска, Словения, Германия, Австрия и др. Цена на билета - 4 лв.

Вечер за Йордан Йовков в НДК

Съюзът на българските писатели организира тържествено честване на 130 години от рождението на Йордан Йовков днес от 18 ч. в зала 7 на НДК, научи ДУМА от СБП.

Шарам миксира утре в „Ялта"

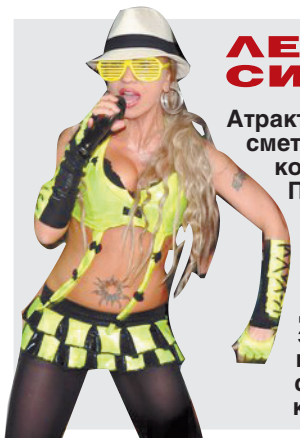

Едно любимо на българските клъбри име - Шарам, утре вечер ще гостува в столичния клуб "Ялта", научи ДУМА от Яворка Петрова. Шарам е диджеят, който ремиксира Мадона, "Ролинг стоунс" и "Депеш мод". Той продуцира хит след хит, надпреварвайки се с времето и издавайки подкасти почти всяка седмица. Носителят на "Грами" и на куп още награди отново се завръща в "Ялта".

www.duma.bg

С изложба на котки празнуват 15 години фелинология у нас

ЛЕЙДИ БИ ПРОВОКИРА СЪС СИЛИКОНОВО-СМЕТАНОВО ПАРТИ

Атрактивната Лейди Би участва в силиконово-сметаново парти, инициирано от музикалната компания на рапърите Румънеца и Енчев. Провокативното шоу разбива всякакви табута и за участие в него скандалната певица търси хора без задръжки. С предимство са мъжете, но и по-разкрепостените дами също могат да се включат в забавлението. Всичко започва с изпълнения на гласовитата палавница, която в разгара на купона сменя микрофона със спрей сметана, който размазва върху гърдите си. Щастливци, определени от самата нея, имат удоволствието да оближат сладкото изкушение и да бъдат почерпени с шотове направо от устата й. Следват еротични танци с гостите на клуба, като най-смелият от тях има шанса да седне на "златния" стол на сцената и да получи персонален еротичен танц от Лейди Би, ако се съгласи на условието да бъде с вързани ръце по време на шоуто. Партито е част от стратегията на компания "Селект мюзик медиа" за нови клубни партита, насочени към хората, които оставят задръжките зад себе си и се отдават единствено на забавлението.

Свикват конференция за Деня на тоалетните

40% от населението на Земята няма достъп до елементарни санитарно-хигиенни условия

Трета национална конференция "Toilets.bg" ще бъде проведена в София по повод 19 ноември - Международния ден на тоалетните. Форумът има за цел да събере институции, представители на централната и местната власт, на органи, отговарящи за обществената хигиена и здраве, бизнес организации, експерти и всички заинтересовани страни в тази област с цел популяризиране и предизвикване на обществен дебат по темата.

Според официалната статистика 2.6 млрд. души (около 40% от населението) по света нямат достъп до елементарни санитарно-хигиенни условия, а това е един от възловите за развитието на човечеството проблеми, свързан с разпространението на зарази и причиняване на висока смъртност. Констатацията е на Световната здравна организация и на Световната тоалетна асоциация, която е създадена преди 9 години. Именно през 2001 г. 19 ноември е избран за Международен ден на тоалетната.

По време на конференцията в София, която ще се проведе в Центъра за образование и култура "Илиев", ще бъдат разисквани редица актуални въпроси. Като официални гости на събитието са поканени министър-председателят на България Бойко Борисов, министърът на здравеопазването д-р Стефан Константинов, министърът на образованието, младежда и науката проф. д-р Сергей Игнатов, Владимир Стратиев от МОСВ, кметицата на столицата Йорданка Фандъкова, кметът на Пловдив Славчо Атанасов, член на УС на НСОРБ Дора Янкова и изп. директор на НСОРБ Гинка Чавдарова.

Вицц

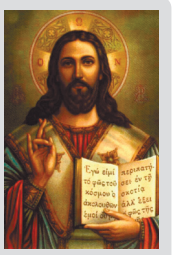
- С какво се занимавате?
- Предприемач съм!
- И какво предприемате?
- Как какво? Предприемам опити да живея, да оцелея в България...

АСТОР, илюзионист
АТАНАС СВИЛЕНОВ, литературен и кинокритик
ДИМИТЪР /ДЖИМИ/ НАЙДЕНОВ, PR и медиен експерт
ЙОРДАН БЪРЗАКОВ, бизнесмен
Проф. КРЪСТЬО ПЕТКОВ, политик
Проф. НИКОЛАЙ ЕВРОВ, пианист
Епископ СИОНИЙ, бивш ректор на Софийската духовна семинария „Св. Иван Рилски"
СВЕТЛА ДАСКАЛОВА, общественичка
Доц. д-р ТОМА ТОМОВ, национален консултант по психиатрия

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

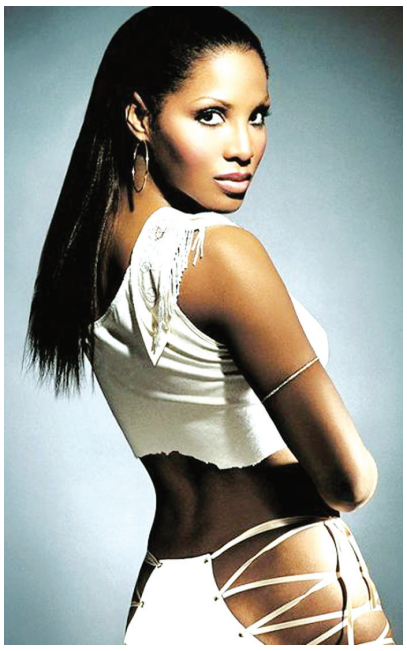
18

Св. мъченик Платон († 266). Св. мъченици Роман и Варул

Св. Платон се родил в гр. Анкара (Мала Азия) от благочестиви родители, които го възпитали в християнския закон. Брат му Антиох умрял като мъченик, а скоро след това и младият Платон бил повикан на съд за вярата. Управителят на страната се старал да го склони да се отрече. Заповядал да отведат Платон в тъмница. Св. Платон започнал да моли Господа Бога да му помогне да изтърпи докрай мъченията за вярата и да яви на неверниците Своята слава. Господ чул и изпълнил молитвата на мъченика. Когато след една седмица го извели за разследване и управителят го подложил на най-ужасни изтезания, всичко се оказало безсилно. След това дълго го мъчили чрез глад в тъмницата и най-после, като се убедили, че нищо няма да го преклони да се отрече от вярата си, осъдили го на смърт. Платон с молитва приел смъртния удар. Бил посечен с меч в 266 година.

Тони Брекстън с единствен концерт в руската столица

Христо СЪБЕВ, Москва

Единствения си концерт в руската столица ще изнесе на 14 декември в Кремълския дворец Тони Брекстън. Певицата е родена в семейството на английски свещеник и получава пуританско възпитание. Тони даже не е мислила, че някога може да пее на голямата сцена. Било й разрешено да се изявява само в църковния хор. Въпреки това тя тайно от родителите си гледа телевизионни предавания с участието на естрадни звезди. След завършване на училището Тони решава да стане учителка по музика, но скоро създава със сестрите си група "The Braxtons". Първият сингъл - "The Good Live" - се появява през 1990 г. Публиката по достойнство посреща Тони и с нетърпение очаква соловия албум на сестрите. Дебютът се оказва удивителен: някои песни от тавата веднага оглавяват поп-чартовете.

Тони Брекстън получава "Грами" за най-добър дебют и като най-добра арендби певица. Излезлият година по-късно албум "Secrets" става хит и за него Тони получава през 1997 г. две номинации "Грами".

222 ЛЮБОВНИ ЛЕКАРСКИ ИСТОРИИ СЛУША СМОЛЯН

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

Вечер, посветена на д-р Тотко Найденов и неговата нова книга "222 любовни лекарски истории", ще се състои днес от 18 ч. в Клуба на дейците на културата - Смолян. Гостуването на медика в родопския град е по покана на кмета на общината Дора Янкова, а КДК, клуб "Родопско здраве" и национален алианс "Живот за България" организират срещата.

Найденов е автор на 16 книги и всички са посветени на българския лекар. Самият той е доктор, работил години наред в различни болници, познава отвътре същността на професията. Тотко Найденов е баща на 4 деца - три момчета и едно момиче. Изключително активен общественик, организатор на редица прояви, посветени на медицината и нейните най-ярки представители, издава вестник "Български лекар". На д-р Найденов принадлежи идеята родното село на проф. Константин Чилов и на още 75 лекари - Славейно - да бъде обявено за "Свещено място за българската медицина".

Снимка на кукумявка с приз от фотоконкурс

Снимка на изключително рядката врабчова кукумявка спечели голямата награда от фотоконкурса "Дивият свят на България". Авторът Николай Стайков по неповторим начин е запечатал нежното миниатюрно създание, което достига едва 16 см дължина. То е сред най-застрашените видове у нас.

Конкурсът имаше за цел да представи пред любителите на дивата природа автентични и интересни снимки на най-различни животни от България. В него се включиха над 540 участници, изпратили повече от 2345 кадъра за категориите "Диви животни", "Пътици" и "Макрофотография". Най-добрите снимки от конкурса ще бъдат изложени на пешеходния мост на НДК до 30 ноември.

Неродено бебе пее хип-хоп

Медицински служители в родилното отделение на болница в американския град Чикаго останали като втрещени, когато чули ритми от хип-хоп музиката да излизат от корема на бъдеща майка. Необичайният феномен станал, докато пациентката била подложена на преглед с ехограф, позволяващ на жената да чуе ударите на сърцето на нейното бебе. Родителите - Донован и Джамила - твърдят, че това е истинско чудо, а всичко се дължи на страстта им към хип-хоп музиката, изпълнявана от Джей Зи и Бионсе. "От момента, в който започнахме да пускаме хип-хоп ритми в цялата къща, беше нормално и детето ни да наследи любовта към този жанр", заявиха младите родители.

БОГДАНА РЕАЛИЗИРА ГОЛЯМАТА СИ МЕЧТА

Победителката от първия сезон на "България търси талант" Богдана реализира голямата си мечта - да изпее песен, написана специално за нея. 17-годишното момиче подписа договор с "Вирджиния рекърдс", като компанията пуска дебютния сингъл на младата певица, наречен "Всеки от нас". Песента е чувствено арендби парче с много лично послание и разкрива изцяло красотата и силата на гласа на Богдана. Към младата певица се присъединява и Майк от фънк формацията "Tri-O-Five", който реди рими на английски във "Всеки от нас". Майк признава, че с удоволствие е приел поканата за съвместна работа и е впечатлен от таланта и гласа на Богдана. Музиката на песента е написана от Теди Кацарова. А текстът на "Всеки от нас" е дело на Гери Турийска. Съвсем скоро ще е готово и видеото към песента, създадено от екипа на "Глобал филмс". Клипът е специалният подарък към Богдана от Маги Халваджиян под режисурата на Кирил Киров-Кико и операторите Силвестър Йорданов и Кирил Ханджиев. Стайлингът е на Кремена Халваджиян.

Култура

Да живее фламенкото!

От вчера културният испански фолклорен музикален жанр вече официално е част от световното културно наследство

Фламенкото официално бе обявено от вчера за част от световното нематериално културно наследство на ЮНЕСКО. Организацията на обединените нации за образование, наука и култура изтъква и зачита културната ценност на този традиционен жанр, родил се в Андалусия, и го прославя, според думите на министъра на културата на Испания Анхелес Гонсалес-Синде, "в интернационален фокус". Кандидатурата на фламенко като част от нематериалното културно наследство бе приета в Найроби, Кения. Естествено онези, които заслужават най-искрени и сърдечни поздравления са фламенко артистите - те отдавна са превърнали фламенкото в универсална ценност, както заяви на пресконференция в Севиля именитият режисьор Карлос Саура. Неговият нов филм "Фламенко, фламенко", посветен на това изкуство, ще бъде представен в зала 1 на НДК на 26 ноември от великия фламенко китарист Хосе Фернандес Торес "Томатито". Виртуозният китарист, който тези дни получи четвъртата си награда латино "Грами" - за авторската си творба "Sonata Suite", и неговият секстет ще ни потопят в красотата на фламенко изкуството на 27 ноември в зала 1 на НДК, припомни Маргарита Борисова. И както казва певецът Хосе Мерсе: "Да живее фламенкото и голяма прегръдка на целия свят!"

Снимка Ален ЖАК/ДЖАZZ+

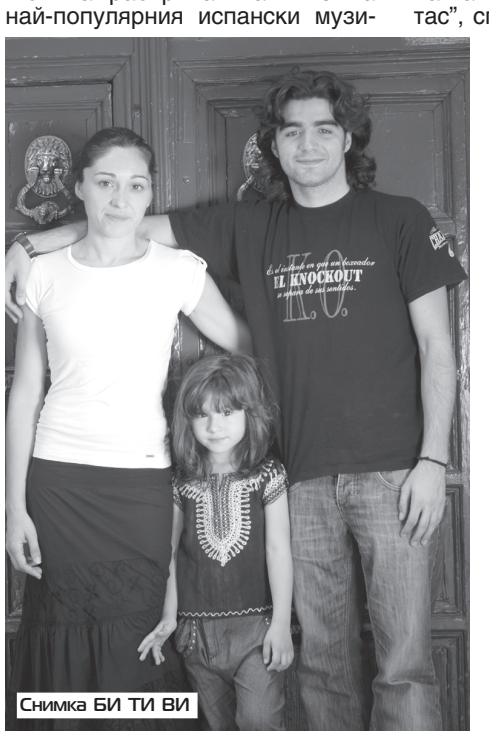
Броени дни остават до концерта на Томатито в зала 1 на НДК

Снимка "КИНОМАНИЯ"

"Фламенко, фламенко" на Карлос Саура е подарък за родните кино- и меломани

Филмът "Фламенко: черно и червено" на журналиста Георги Тошев, режисьорката Ема Константинова и оператора Калоян Божилов е първият български филм, който разказва за света на фламенкото. Той ни среща с две от звездите на фламенко сцената - испанците Пол и Моника.

Тя е от Барселона, а той - от Кордоба. Двамата се срещат още като съвсем млади танцьори в трупата на Каналес. Любовта им се случва през дългите часове на репетиции и пътувания. Заедно са вече 14 години. И двамата са отдадени на фламенкото. Пол Вакуеро и Моника разкриват тайните на най-популярния испански музикален и танцов стил. Водят екипа на "НепознатиТЕ" в "Каса патас", специално място в сърцето на Мадрид. Там всеки може да усети живия дух на фламенкото. Отварят дома си, благодарение на тях камерата улавя мигове от хитовия спектакъл "Каетана су пасион" в театър "Лопе де Вега" и репетиции в "Каса патас".

Снимка БИ ТИ ВИ

Пол и Моника

Филмът води зрителя из лабиринта на фламенко сцената, представя различните видове фламенко като сегуйрияс или солеарес. Всеки от тях има собствена мелодия, ритъм и хармонична структура, както и характерно настроение.

Пред камерата на "НепознатиТЕ" застава и легендата на фламенко танца Сесилия Гомес, позната от филмите на Карлос Саура. Тя разказва за страстта към музиката, какво е дуендето и как музиката и танцът могат да се превърнат в начин на живот.

120 ГОДИНИ БЪЛГАРСКО ОПЕРНО ИЗКУСТВО ЧЕСТВАТ В КЮСТЕНДИЛ

Николая ИВАНОВА

С голям концерт музикалното сдружение "Марин Големинов" в Кюстендил ще отбележи 120 години българско оперно изкуство и ще представи новите лица в българското музикално творчество. Концертът е предвиден за 24 ноември в залата на художествената галерия "Владимир Димитров-Майстора". В програмата са включени изпълнения на Лилия Здравкова - сопран, Юлиана Катинова - сопран, Илия Илиев - бас, а клавирният съпровод е на Нели Станишева. Ще бъдат представени творби на Перголези, Хайдн, Моцарт, Доницети и Големинов.

Почитат народния певец Веселин Джигов в с. Кутела

Светозар КАЗАНДЖИЕВ

Седемдесетгодишнината от рождението на великолепния мъжки глас на родопската песен - Веселин Джигов, ще бъде отпразнувана на 20 ноември в смолянското село Кутела. Стотици негови съселяни, приятели и почитатели ще се поклонят пред неповторимия му талант и ще запеят в мислите си най-хубавите песни на планината. Организатори на тържеството са инициативен комитет, община Смолян и Народно читалище "Зора". В началото на тържеството ще бъде открит барелеф на певеца и многоструйна чешма в центъра на Кутела. В памет на най-красивия мъжки глас от Родопите ще пеят Росица Пейчева и Николай Славеев, Здравко Мандаджиев и Севда Симеонова, Росен Орлов и Златина Узунова. Ще свирят народните оркестри "Тракийско настроение", "Асеница", "Пампорово" и др.

Справочник

абонамент 2011
ДУМА

1 месец 20 лв.
2 месеца 40 лв.
3 месеца 60 лв.
6 месеца 120 лв.
12 месеца 240 лв.

краен срок за годишен абонамент - 15.12.2010 г.

За повече информация тел. 02 /970 52 08, 970 52 03

Общинският съвет на БСП - Кула

Кани всички свои земляци, членове, симпатизанти и съратници на БСП да участват в тържественото честване на 115-годишнината на Кулската организация на БСП. Мероприятието ще се проведе на 20 ноември 2010 г. в големия салон на читалище "Просвета" от 17.00 часа.
ОбС на БСП - Кула

ЧЕСТИТ 80-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ

ИВАН МАНОЛОВ СУЛИНАДЖИЕВ

Честито!

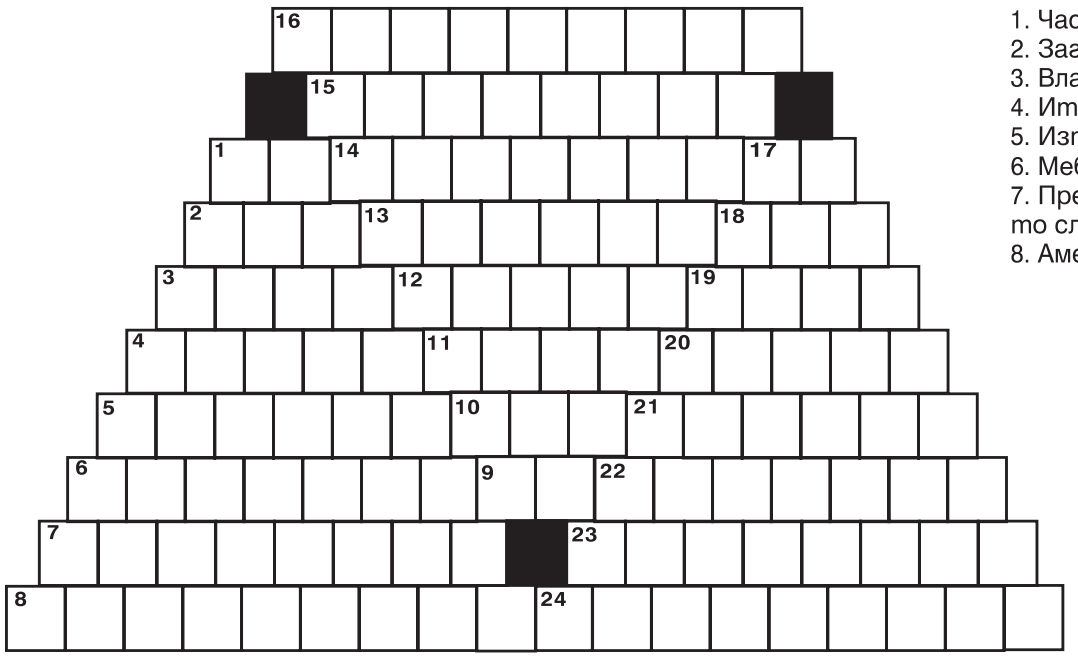
На човека, отдал значителна част от живота си за изграждането и устойчивото развитие на Смолянска област, пожелаваме крепко здраве и ползотворна обществена дейност!

Роднини и приятели

Губивреме

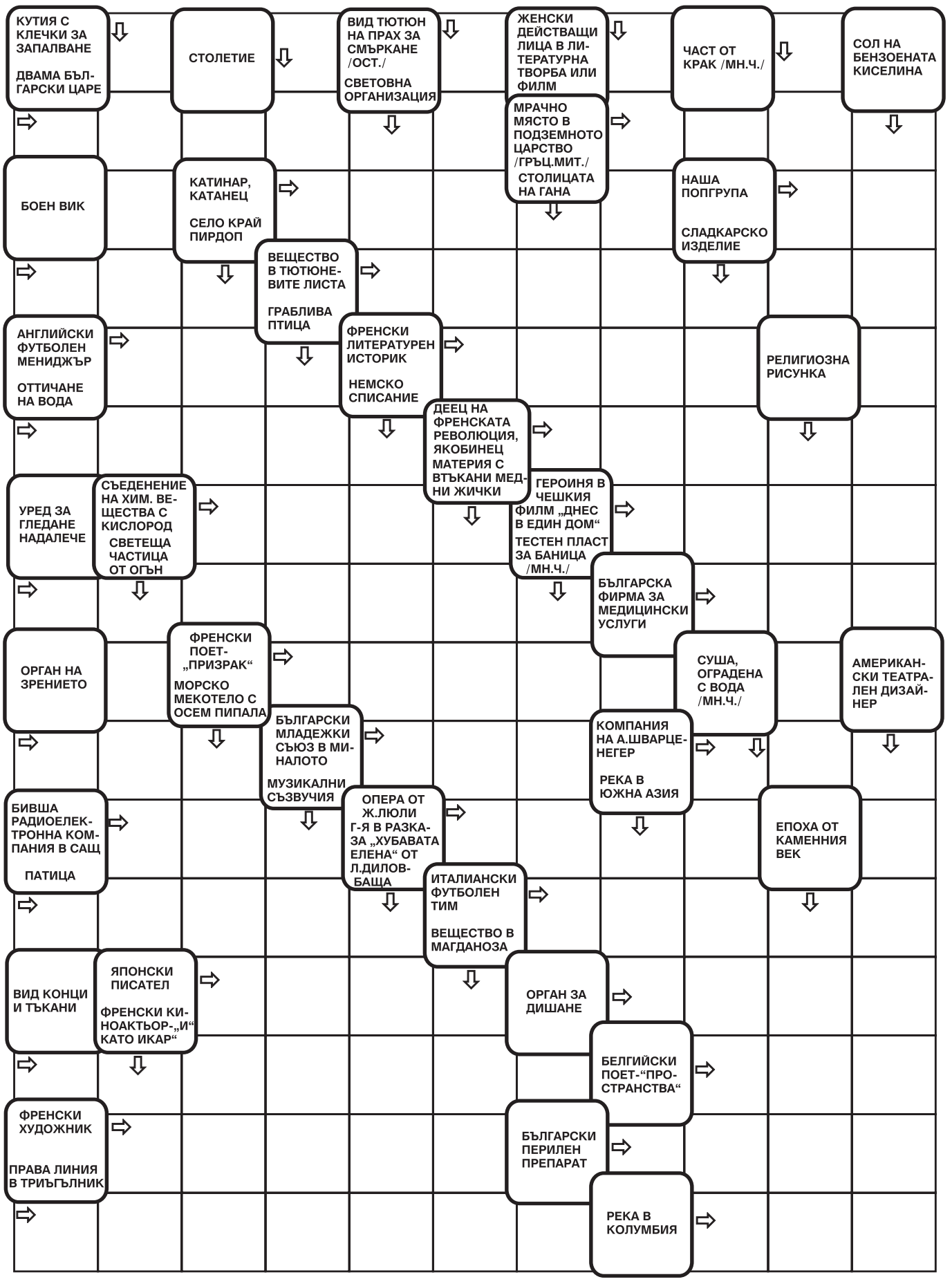
ПИРАМИДИ

1. Частица за отрицание.
2. Загар на кожата.
3. Влак, железница /остар./.
4. Италиански футболен отбор.
5. Изток.
6. Мебелен център в Донецк.
7. Предмет, знак или точка, които служат за ориентиране.
8. Американски филм.
9. Предшественик на ООН.
10. Мярка за тежина.
11. Музикални знаци.
12. Твърда рогова плоскост в горния край на човешки пръст /мн.ч./.
13. Частица, натоварена с положително електричество, която се образува при един или повече електрони.
14. Дебела хартия /мн.ч./.
15. Големи и дълбоки съдове за ястия.
16. Длъжностно лице, инкасиращо дължими суми за наем или абонамент.
17. Модел руски самолети.
18. Голяма река в Африка.
19. Миналата година.
20. Увивни растения в джунгла.
21. Група племена в древна Италия.
22. Марка италиански бисквити.
23. Верига заведения за спагети в България.
24. Жителка на Италия.

ПОМОЩНИК: „Алатини“, “Интерио”, „Интериори“.

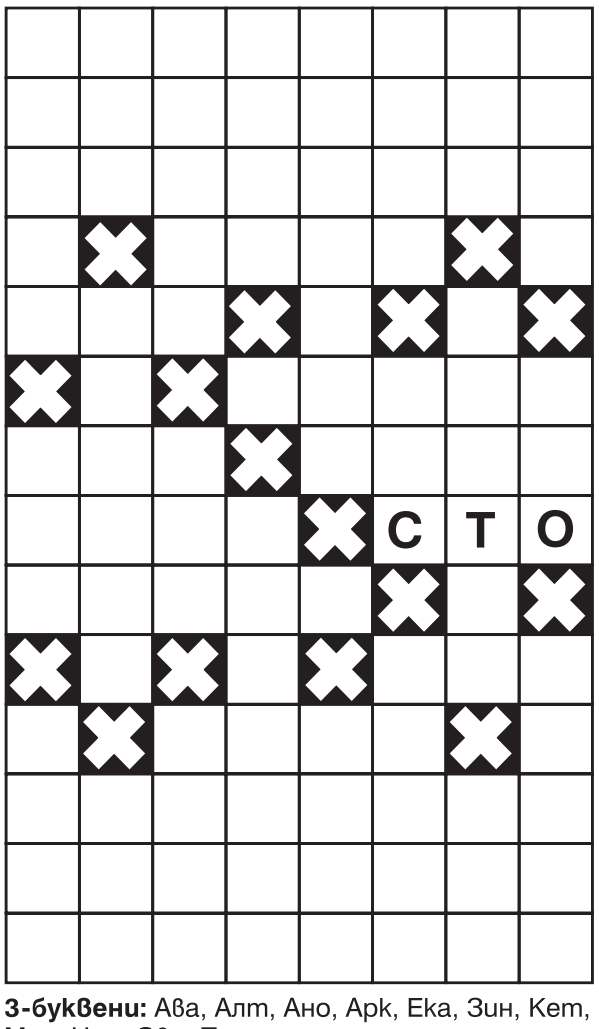
СКАНДИ

ПОМОЩНИК: „Авин“, Анрио, „Амис“, Бодри, Еолит, Ереб, Ерио, Итка, Карбоне, Лерис, Ooka.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА

Съставете кръстословицата, като използвате дадените по-долу думи:

3-буквени: Ава, Алт, Ано, Арк, Ека, Зин, Кет, Мас, Нао, Ови, Пън.
4-буквени: Адам, Анет, Анис, Егер, Инин, Инок, Исак, Опал, Ринг, Тара.
5-буквени: Атоми, Кноре, Ларин, Лиман, Пикап, Трика,
6-буквени: Картел, Ървинг.
7-буквени: Гренада, Таборит.
8-буквени: Академик, Иван Асен, Кирибати, Ламарина, Педагози, Политика.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КАТМАНДУ - ЛАГУНИ - НРАВИ - КРОКОДИЛ - СЦЕНА - ААА - ЕДОНИ - ИПИ - КУ - АМИР - АГАТА КРИСТИ - АЕИ - БОИЛ - РЗА - КВИК - МЛАДОЖЕНЕЦ - РЖ - ИДОЛИ - БЕЛИ ИЗВОР - ВИНА - КАЛВАК - АДЯ - КАКАО - ХАВАНЦИ - ЧЕ - ТО - АР - ИЕШИИ - НАГ - ИГНАТОВ - ОРИКС - ЕРОЛ - ТИП - МАТЕ - АРКА - ВЪРЪ - НАОМИ - АОР - КАНАДКА - ВИЛИ - ВЕ - КОЛИНЗ - АТОМИСТ - НИВИ - ИИИ - ЕВЕНКИ - НЕНЕ - ИЧЕРА - АИР.

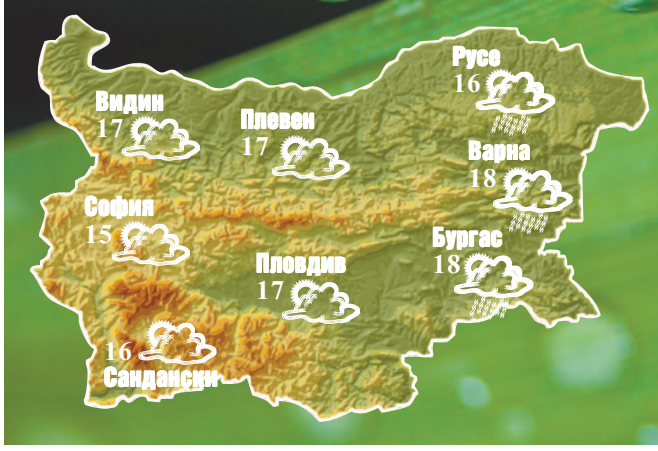
ОТВЕСНО: БАНЦИГ - ВЛЕКАЧИ - ИВАКИН - ТРЕПАНИ - ЛАКЕИ - ПЪНОВЕ - МАНИТ - КРИЛА - РАЛИН - АВА - АБ - ЖИВОТНОВЪДИ - ЮНИ - КОМ - ЗА - ОАР - КНИ - АПРИЛОВКА - ГИМНАЗИИ - КУКА - ИЛА - КАА - ИЧ - РАКС - ДОРА ХРИСТОВА - АЛО - УТРО - ДА - ЕМИТЕР - АКЕ - ИЗЖИВЯВАНЕ - ИЛОВА - ЯГОДА - АЕДИ - АРА - ИМЕ - У ДОМА - НОНАН - ТОРА - ИНА -УНИНИЕ - ЕЛА - ЦИОЛКОВСКИ - ИЛИРИЙЦИ - ДИЕВ - АРЕТИР.

СТОЯН СТОЯНОВ

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес преди обяд над Източна България облачността ще е значителна и все още на места ще има превалявания и гръмотевична дейност. Над Западна България ще настъпи бързо намаление на облачността до предимно слънчево време. Ще духа до умерен югозападен вятър. Дневните температури ще се понижат с 2°-4° и в повечето места максималните ще бъдат от 14° до 19°, в София - около 15°. Атмосферното налягане е по-ниско от средното за ноември - ще се повишава. Над планините ще има променлива облачност. На отделни места, главно в централната и източната част от Стара планина преди обяд, ще има превалявания. Ще духа умерен и силен вятър от югозапад-запад. Максимална температура на височина 1200 метра около 10°, а на 2000 метра - около 4°. Над Черноморието в часовете преди пладне времето ще е облачно с валежи от дъжд. В следобедните часове ще настъпи разкъсване и намаление на облачността. Ще духа до умерен югозападен вятър. Максимални температури на въздуха - 16°-18°, а на морската вода - около 15°. Вълнението на морето временно ще се усили до 3 бала.

Изгледи за

19 максимални 16°/18°

20 максимални 15°/20°

В петък до обяд ще е предимно слънчево, на места в низините - със сутрешни мъгли. След обяд отново ще се заоблачи и на места в Западна България. В събота само на отделни места може слабо да превали. В низините и котловините ще има сутрешни мъгли. Минималните температури ще са предимно между 3 и 8, а максималните - между 15 и 20°. В събота сутрешните ще са малко по-високи, а дневните температури - с градус-два по-ниски.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Главен редактор **Ивелин Николов**

Първи зам. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева - 230; Ева Костова - 229; Искра Милева - 251; Христо Христов; Ралица Табакова - 230

ИКОНОМИКА: **Мая Калпачка - Йовановска** - 246; Иван Аладжов - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - 219; Албърт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220; Петър Бочуков - 219

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - 240; Альона Нейкова - 239; Надежда Ушева - 240

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - 238; Васил Попов - 248; Ина Михайлова - 214; Лилия Томова - 232; Милена Николова - 247; Наталия Гергова - 247

ЧЕТИВО: **Пегас: Борис Данков** - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Булевард:** Гергана Алексова; **Пардон:** Чавдар Шинов

СПОРТ: **Владимир Николов** - 245, Марин Милашки - 245; Таньо Василев

ФОТО: **Благовеста Цветкова** -206; Мариета Томова - 206;

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова;

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226
СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250
ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207
PR: Велислава Хубавий - 201
РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Георги Томов - 221, факс -975-26-04; e-mail - **reklama@duma.bg**, **Кореспондент в САЩ:** Ивайло Йолов, e-mail: **mediabg2002@yahoo.com**; **Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **Дистрибутори**: **ОБВ „Разпространение“ ЕООД** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Ива Костадинова, Румяна Кирилова, - 208, 203; Катерина Димитрова: **abonament@duma.bg**
КАСА - 97-05-249
НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", "БГНЕС", БНР, "ФРАНС ПРЕС", ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

ХОНОРАРИ НА ВЪНШНИ АВТОРИ СЕ ИЗПЛАЩАТ ВСЯКА СРЯДА ОТ 14 ДО 16 ЧАСА

1 БНТ

06.45 Денят започва - сутрешен блок
09.30 Здраве10.20 Дързост и красота - тв филм /2621 епизод/
11.00 Жените с Марта Вачкова /токшоу/
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно - кулинарно шоу
13.00 Сен Тропе - тв филм / 284 епизод/
13.50 Най-доброто от... /Ясен Вълчанов/
14.45 Евромакс
15.10 В Банско на попрелка - фолклор
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Да образоваш момиче - тв филм на „Евровизия“
16.35 Тайните на седемте морета - анимационен филм
17.00 Олимпийски хроники
17.25 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
17.50 Частен случай
18.00 По света и у нас
18.40 БНТ такси
18.50 Рецептата на Ути
19.00 Момичетата Гилмор - тв филм/21 епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.40 Довери ми се - игрален филм/2 серия/
22.30 По света и у нас
23.00 Ватерло Роуд - тв филм
23.55 Международен джазфестивал „Банско 2010“. Percussion impact /България/

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване
09.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
10.00 „Денят е прекрасен“ - женско токшоу с водещи Ива Дойчинова и Васко Мавриков
11.00 „Клонинг“ - сериал, еп. 1
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Капризи на съдбата“ - сериал, еп. 36
14.30 „Дявол с ангелско сърце“ - сериал, еп. 40
15.30 „Морска звезда“ - сериал, еп. 30
17.00 „Мечтатели“ - сериал, еп. 95
18.30 „Господари на ефира“
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „bTV Новините - поглед отвътре“ - филм на Кристина Баксанова
21.00 „Великолепната шесторка“ - благотворително шоу
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „7 живота“ - сериал, еп. 15
01.00 „Клонинг“ /п./ - сериал, еп. 1
01.50 „Капризи на съдбата“ /п./ - сериал, еп. 36

NOVA TELEVISION

06.40 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.15 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.30 „Къщата на парите“ - забавно предаване на НТВ
12.30 „Робинята Изаура“ - сериен филм
13.30 „Мелодията на сърцето“ - сериен филм
15.00 „Ветровете на любовта“ - сериен филм
16.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
16.30 „Истанбулска приказка“ - сериен филм
17.30 „Сделка или не“ - телевизионна игра
18.30 „Забранена любов“ - сериен филм
19.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
20.00 „БАЙЛАНДО - СЦЕНА НА МЕЧТИТЕ“ - тв шоу
22.00 Шоуто на Иван & Андрей
23.00 „Календар“ - информационна емисия на НТВ
23.30 „Престъпни намерения“ - сериен филм
00.30 „Островът на съкровищата“ - тв игра
01.45 „Великолепната петорка: Великобритания“ - реалити, 2 сезон

PRO.BG

07.00 „Костенурките нинджа“ - детски сериал, с. 5, еп. 15, 16
08.00 „Менталист. Кадрецът на мисли“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 3
09.00 „Птицата“ /п./ - Биографичен
11.30 „Устоите на Земята“ (част 3) /п./ - Драма
13.00 „Антракт“ - предаване за култура с водещ Борис Георгиев
14.00 „Истории от екрана“ - сериал, с. 1, еп. 7, 8
15.00 „Забрави, Париж“ - Комедия
16.50 „Новобранецът“ - Екшън, Трилър
19.00 „Менталист. Кадрецът на мисли“ - сериал, с. 2, еп. 4
20.00 Новините
21.00 „Устоите на Земята“ (част 4)- Драма
23.00 Код. Криминално
23.15 - Новините
23.30 „Рим“ - сериал, с. 2, еп. 2
00.45 Новините /п./
01.30 „Антракт“ /п./
02.30 Код. Криминално /п./
03.00 „Новобранецът“ /п./ - Екшън
05.00 „Рим“ /п./ - сериал, с. 2, еп. 2
06.00 „Истории от екрана“ /п./ - сериал, с. 1, еп. 7, 8

ОВЕН

Възползвайте се от благоприятните развития днес и насочете енергията си към полезни и с препратки към бъдещето занимания.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

За някои от вас денят се свързва с изяви от професионален, политически, бизнес и творчески характер. Представянето ви ще е на ниво.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

За добро или не, но успявате да придадете вълненията си на околните. Старайте се да не ги натоварвате излишно с проблемите си.

22 май - 21 юни

РАК

Потиснете раздразнението си, ако възникне такова у вас, с повече търпение и такт ще постигнете напредък и вие добре го знаете.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Стройната ви програма и добра организация ще ви позволят да се справите с многото си ангажименти, имате опит.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Доброто ви разположение на духа и вниманието, с което се отнасяте към всичко интересно за вас, ще направят деня ви успешен.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Запазете добрия тон и ще направите атмосферата по-добра. Доброто ви отношение към живота ще ви помогне да се справите с нещата.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Обвързването ви с нови отговорности е част от програмата ви, за това и умората не би следвало да ви изненадва.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Ново начало, за някои свързано с работа, за други с творческа изява или бизнес - реализация. Пътуванията ще са удачни.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Изтъквайки аргументи в подкрепа на кандидатстването ви за нова работа или по-висока позиция, ще убедите, когото трябва.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Енергиите на деня засилват несъвършенствата ни и това се отразява на работата и връзките с външния свят. Контролирайте недостатъците.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

В задълженията ви влиза да се съобразявате и с други хора, не се показвайте нетърпеливи и овладейте желанието си да наставлявате.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.9558	1.4508	2.3038	1.4568

Оръжие

ДО КРАЯ НА ГОДИНАТА

ВВС на Русия получават шест бомбардировача Су-34

Става дума за втората партида от общо поръчаните 32 самолета

Бомбардировач Су-34

Компанията "Сухой" до края на годината ще предаде на ВВС на Русия втората партида фронтови бомбардировачи Су-34, съобщава РИА „Новости". Става дума за шест такива самолета. В момента бомбардировачите преминават летателни изпитания на летателно-изпитателната станция на Новосибирското авиационно производствено обединение, носещо името на Чкалов. По-рано бе съобщено, че в първата партида, предадена на военните в края на 2009 г., са били два самолета.

Към настоящия момент министерството на отбраната на Русия е поръчало 32 самолета Су-34, които се произвеждат от Новосибирското авиационно производствено обединение. От 2007 до 2009 г. ВВС на Русия са получили четири поръчани бомбардировача, включително два самолета, предадени на военните за изпитания за носене на бойно дежурство. Както се очаква, до 2015 г. руското военно ведомство ще закупи около 70 бомбардировача Су-34. През юни т.г. бе съобщено, че от 2011 г. ще започне пускът на модернизираната версия на Су-34. Самолетите ще получат нови ракети от клас "въздух-въздух" и "въздух-земя" и модернизирани високотемпературни турбореактивни двуконтурни двигатели АЛ-31ФМ1. Предполага се да бъдат монтирани вспомагателни газотурбинни силови установки ТА14-130-35, които ще позволят да се запускат двигателите на бомбардировача на земята без използване на наземно оборудване. Благодарение на тези модификации ще се повиши автономността на използване на Су-34 и ще се разшири списъкът на летищата на тяхното базиране. В перспектива Су-34 трябва да станат основата на фронтовата бомбардировъчна авиациия на Русия. Самолетите развиват скорост до 1,9 хиляди километра в час и да из-вършват полети на разстояние до четири хиляди километра. Бойният радиус на Су-34 е 1,1 хиляди километра. Въоръжен е с 30-милиметрово оръдие и има 12 точки на подкачване за въоръжение с обща маса до осем тона.

Снимки SUKHOI.ORG

Снимка FLUGZEUGINFO.NET

Вертолет A129CBT Mangusta

Италия модернизира бойните вертолети A129CBT Mangusta

Сухопътните войски на Италия имат намерение да модернизират стоящите на въоръжение бойни вертолети AgustaWestland A129CBT Mangusta до версия G19, съобщава Flightglobal. Съответното разрешение от парламента на Италия вече е получено. Договор за модернизацията на вертолетите ще бъде подписан с италианската компания AgustaWestland, която ще провежда работите съвместно с френската Selex Galileo. Сумата по сделката се оценява на 200 милиона евро.

Както се очаква, до края на годината ще бъде подписано съглашение за модернизацията на 32 вертолета. Документът разглежда и опция за подобряването на още 16 Mangusta. Както се очаква, работите ще започнат през 2011 г. и ще завършат през 2014-а. Благодарение на подобренията италианските Mangusta ще получат възможност да откриват цели на по-голяма далечина, да изпълняват бойни задачи през нощта и деня, а също да нанасят удари на по-голямо разстояние. Пакетът за модернизация G19 за вертолетите A129 предполага замяна на системите за наблюдение, прицелване и взаимодействие с оръжия с по-съвършено оборудване, производство на израелската компания Rafael. Номенклатурата от въоръжения ще се попълни с ракети Spike ER от клас "въздух-земя", разработени от Rafael. Selex Galileo ще се заеме с доставката на системи за управление на полетите и обновяване на програмното обезпечаване.

В момента на въоръжение в Италия стоят 56 вертолета A129, десет от които изпълняват бойни задачи в Афганистан. Mangusta може да извършва полети със скорост до 230 километра в час, а бойният радиус на вертолета е 510 километра. Въоръжен е с 20-милиметрово тристволно оръдие с боезапас от 500 снаряда, а също четири пускови установки с неуправляеми ракети с калибър 70 и 81 милиметра или оръдейни контейнери с картечници с калибър 12,7 милиметра.

Вместо ракетни и оръдейни контейнери на пилоните на Mangusta могат да бъдат подкачени осем ракети AGM-114 Hellfire или същото количество противотанкови BGM-71 TOW, или от четири до осем ракети AIM-92 Stinger или Mistral.

Снимка ©AFP

Израелски военнослужещи с американско стрелково оръжие

САЩ увеличават запасите си от оръжие в Израел с 50 процента

Конгресът на САЩ е одобрил увеличението на стратегическите запаси от американско оръжие на територията на Израел на стойност от 400 милиона долара, пише израелският вестник "Аарец". Увеличаването на военните складове е станало възможно след сключването на съответстващото съглашение между правителствата на САЩ и Израел през 2007 г. Съгласно решението на конгреса, запасите от оръжие в стойностно изражение ще бъдат увеличени до 1,2 милиарда долара до края на 2012 г. Както отбелязва Palestine News Network, до 2012 г. запасите от американско оръжие ще се увеличат в Израел с 1200 процента в сравнение с 1990 г, когато САЩ създадоха на територииятa на страната първия военен склад. Следва да отбележим, че САЩ за втори път през тази година вземат решение за увеличаване на оръжейните запаси. В средата на януари т.г. правителството на САЩ реши да удвои запасите от свое оръжие в Израел от 400 до 800 милиона долара. В рамките на съглашението от 2007 г. пределната стойност на американско оръжие на територията на Израел бе ограничена до 1,2 милиарда долара. В продължение на почти три години САЩ не планираха нарастване на военните складове. А с какво може да бъде свързано това съществено нарастване на оръжейните запаси, засега е неизвестно. През януари т.г. пред агенция Франс прес от Пентагона заявиха, че увеличаването на военните запаси не е свързано с ядрената програма на Иран и напрежението в отношенията на тази държава с Израел. Следва да се отбележи, че САЩ създават стратегически запаси от оръжия на територията на всички съюзни държави, в случай че екстренно се наложи да се използва военен контингент. Първият такъв склад бе създаден през 1978 г. в Южна Корея. При това всички страни, на територията на които са разположени такива складове, с разрешението на Вашингтон могат да използват американско оръжие в екстренни ситуации. Израел не прави изключение от правилото.

Страница на Желязко ТЕНЧЕВ

Испания обнародва план за въоръжаване през 2011 г.

Министерството на отбраната на Испания е обнародвало план за доставката на оръжия и военна техника за въоръжените сили на страната през 2011 г., съобщава Infodefensa. Документът разглежда доставката за военните на нови танкови, бойни машини на пехотата, самолети, кораби, вертолети и ракети. В частност, испанската армия през 2011 г. трябва да вземе на въоръжение 43 бойни машини на пехотата ASCOD Pizarro и 14 основни бойни танка Leopard 2E. С изпълнението на договора за доставка на тези машини се занимава испанската компания Santa Barbara Sistemas. Освен това на военните ще бъдат предадени 48 ракети със среден радиус, 260 пускови установки и 2600 противотанкови ракети. ВВС ще се сдобие със седем нови изтребители Eurofighter Typhoon, осем бойни вертолета Eurocopter EC665 Tiger и 110 ракети Iris-T от клас "въздух-въздух". ВМС на Испания през следващата година ще получат три патрулни катера, построени от компанията Navantia. Но от какъв проект ще бъдат корабите, не се уточнява. По-рано бе съобщено, че правителството на Испания е взело решение за съкращаване на военните разходи през 2011 г., което е свързано с необходимостта да се намалят разходите на държавния бюджет. Министерството на отбраната на Испания догодина ще получи 7,153 милиарда евро, което като сума спрямо тази година е със 7% по-малка.

Снимка ARMY-TECHNOLOGY.COM

Бойна машина на пехотата ASCOD Pizarro

Обективът не се шегува

Боен пилот от китайските ВВС...

Шахмат

Трима победители и двама шампиони на „Мемориал Тал”

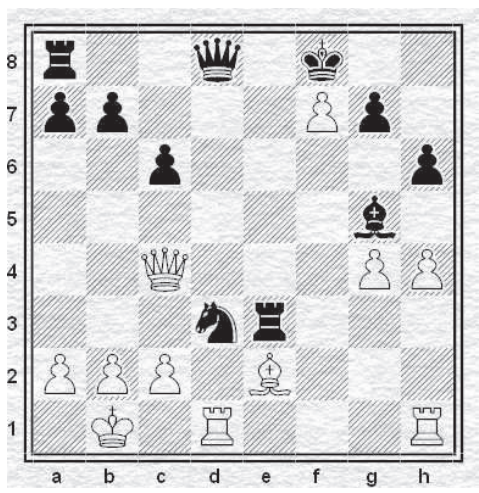
А ето как известният испански карикатурист Хосе Диас видя победителите

Мамедяров е големият губещ

Традиционният “Мемориал Тал” завърши доста неприятно за азербайджанеца Шахрияр Мамедяров, който еднолично лидираше през по-голяма част от турнира. В последния кръг младият гросмайстор загуби от Борис Гелфанд, което позволи на Левон Аронян и Сергей Карякин да го настигнат по точки. Тримата финишираха с по 5,5 от 9, но в крайна сметка двамата дори го изпревариха по допълнителните показатели и разделиха първото място, докато Мамедяров остана трети. Следващите три места с по 5 точки разделиха Александър Гришчук, Ван Хао и Хикару Накамура. Доста под възможностите си се представи Владимир Крамник, който събра 50% и остана седми. След него се подредиха Гелфанд с 3,5 т., Алексей Широв с 3 и Павел Елянов с 2,5.

КАРЯКИН - КРАМНИК

1.e4 e5 2.Kf3 Kf6 3.Ke5 d6 4.Kf3 Ke4 5.Kc3 Kc3 6.dc3 Oe7 7.Oe3 0-0 8.Дd2 Kd7 9.0-0-0 Ke5 10.h4 c6 11.c4 Oe6 12.Kg5 Of5. Този ход е теоретична новост, която повечето каментатори оцениха като съмнителна. Само ход по-рано черните поставиха офицера си на e6, а сега отново го местят?! Освен че рискуват да загубят важно темпо в дебюта, черните също така подлагат офицера си на директна атака на белия пешечен фланг. 13.Цb1 Te8 14.f3 h6 15.Oe2 d5. Вземането на офицера изглежда твърде рисковано: след 15...hg5 16.hg5 Дd7 17.g4 Og6 18.Od4! черните имат сериозни проблеми. 16.g4 Og6?! 17.f4! dc4 18.Дc3 Kd319.f5! Og5 20.fg6 Te3 21.gf7+? Неточност, която дава шансове за спасение на Крамник. 21.Дc4! беше по-добро. 21...Oh4 22.Od3 Дe7 23.Of5 и черните са зле. 21...Цf8 22.Дc4

Te2? По-силно беше 22...Oh4! 23.Od3 Of6. 23.hg5 Дg5? Повече шансове на черните даваше 23...b5 24.Дb3 Дd5 25.Дd5 cd5 26.Td3 Цf7 27.gh6 gh6 28.Td5. 24.Дd3+- Дe3 25.Дh7 Дe4 26.Дg8+ Цe7 27.Дg7 Дc2+ 28.Ца1 Tf8 29.Thf1 Td2 30.Tfe1+ Te2 31.Дc3 Цf7 32.Дf3+ и белите печелят топ, така че... 1-0.

кратки

УЗБЕКЪТ РУСТАМ КАСИМДЖАНОВ СПЕЧЕЛИ *континенталното първенство на Азия с 7,5 т. от 9 партии. С толкова точки, но по-слаб допълнителен показател, втори остана виетнамецът Ле Куанг Лием. Следващите 2 места разделиха китаецът Бу Сянджи и казахът Кажгалеев с по 6,5 т. При жените шампионка на Азия стана китайката Ху Юфан с 8,5 т. от 9, която изпревари с цяла точка сънародничката си Чжао Сюе и индийката Донавали Харика.*

□ □ □

ВЛАДИМИР КРАМНИК СЪБРА СМЕЛОСТ ДА ИЗПРОБВА *силите си срещу шахматен робот, сътворен от Константин Костенюк. Машината прави ходовете самостоятелно, внимателно хващайки фигурите и поставяйки ги на избраното поле, след което мълниеносно натиска часовника. В партията с бившия световен шампион роботът успя да спечели пешка, но след това премина в ендшпил с разноцветни офицери, което позволи на Крамник да направи реми. Електронният шахматист е програмиран и да дава сеанс на три дъски, но не се намериха желаещи да изпитат и тази му страна.*

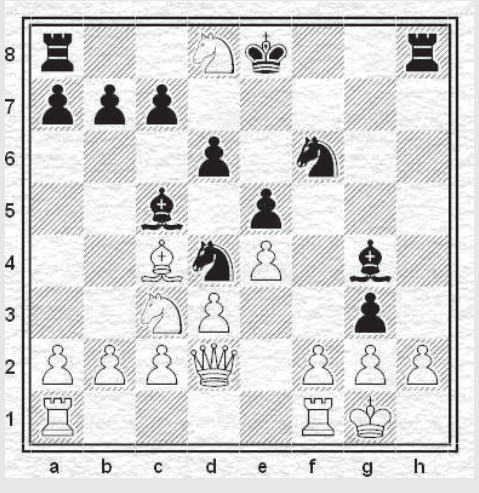

Роботът играе като истински професионален блицьор”, констатира Крамник, след като с усилие постигна реми срещу машината

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

Въпреки славата си на отличен шахматист и голямата си популярност първият световен шампион в историята на шаха Вилхелм Щайниц изпитвал немалки материални затруднения и понякога заработвал дребни суми, играейки “на вързано” в лондонското кафене “Гамбит”. Веднъж попаднал на съперник, който плащал по цяла лира за всяка загубена партия. Щайниц му давал кон в повече и винаги печелел. Един от познатите на световния шампион обаче му подшушнал, че така може и да загуби “златната си кокошка” и го посъветвал да загуби някоя партия. Щайниц се съгласил с този довод и в една от срещите умишлено оставил да му вземат дамата и се предал. Той започнал да подрежда фигурите за реванша, но... партньорът му вече тичал към изхода, ликувайки. “Аз победих световния шампион! Мечтата ми се сбъдна!”, с тези думи “спонсорът” напуснал завинаги кафе “Гамбит”. За разлика от този житейски пропуск великият шахматист рядко грешал на дъската. Ето един от многото примери за шахматното му величие.

С. ДЮБОА - В. ЩАЙНИЦ

1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Oc4 Kf6 4.d3 Oc5 5.0-0 d6 6.Og5 h6 7.Oh4 g5 8.Og3 h5 9.Kg5 h4 10.Kf7 hg3 11.Kd8 Og4 12.Дd2 Kd4 13.Kc3

Въпреки че са без най-важната си фигура - дамата, черните са организирали опасна атака срещу противниковия цар. Какъв е заключителният акорд?

Отговор:

13...Кf3+ 14.gf3 Оf3 15.hg3 Тh1 мат 0-1.

Карлсен:

Правилно ме смятат за фаворит!

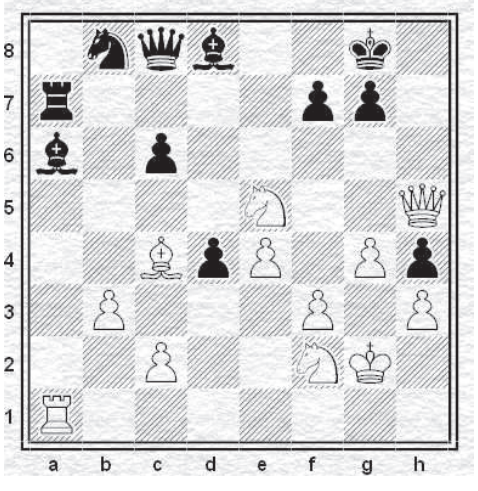
По време на откриването на световното първенство по блиц Карлсен получи присъдената от руското списание “64” награда шахматен “Оскар” за най-добри постижения през 2009 г. и каза, че Москва е “най-добрият шахматен град”. На снимката той позира със статуетката в компанията на президента на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов, както и на 12-ия световен шампион Анатолий Карпов

Довечера в Москва ще завърши световното първенство по блиц, в което играят 20 гросмайстори начело с Магнус Карлсен (Норвегия, 2802). В интервю преди началото на състезанието младият шахматист заяви, че “тези, които ме смятат за фаворит, имат пълно основание”. Участниците в първенството се срещат по два пъти помежду си с разменен цвят на фигурите, като всеки от тях ще изиграе общо 38 партии при контрола 3 минути с добавяне на 2 секунди след всеки ход. Във вторник и сряда участниците играха по 14 кръга на ден, а днес са последните им 10 срещи. Осем от състезателите дойдоха направо от завършилия ден по-рано “Мемориал Михаил Тал”. Това са: Левон Аронян (Армения. 2801), Владимир Крамник (Русия, 2791), Александър Гришчук (Русия, 2771), Шахрияр Мамедяров (Азербайджан, 2763), Сергей Карякин (Русия, 2760), Павел Елянов (Украйна, 2742), Хикару Накамура (САЩ, 2741), Борис Гелфанд (Израел, 2741), както и Руслан Пономарьов (Украйна, 2744), Теймур Раджабов (Азербайджан, 2744), Пьотър Свидлер (Русия, 2722), Сергей Мовсесян (Словакия, 2721), Ян Непомняшчий (Русия, 2720), Фабиано Каруана (Италия, 2709), Максим Вашелаграв (Франция, 2703), Дмитрий Андрейкин (Русия, 2683), Рауф Мамедов (Азербайджан, 2660), Борис Грачьов (Русия, 2654), Борис Савченко (Русия, 2632). Още след третия кръг Карлсен стана едноличен лидер с пълен актив от точки, а победата в следващата партия го бетонира на върха. Последваха обаче две поредни поражения от Ваше-Лаграв и Гелфанд, които върнаха интригата. В края на първия ден класирането оглавиха Карлсен и Аронян с по 10 точки от 14 партии, следвани от Мамедяров с 9,5 т.

Ето и една от безапелационните победи на защитаващия титлата си световен шампион по блиц.

КАРЛСЕН - МОВСЕСЯН

1.e4 d6 2.d4 Kf6 3.Kc3 e5 4.Kge2 c6 5.g3 b5 6.Og2 Oe7 7.0-0 Ob7 8.a3 Kbd7 9.h3 h5 10.Oe3 a5 11.Дd2 b4 12.Kd1 0-0 13.ab4 ab4 14.Ta8 Да8 15.b3 Te8 16.de5 de5 17.f3 Td8 18.Kf2 Kc5 19.Дb4 Kfd7 20.Дc3 Oa6 21.Ta1 Дb7 22.Kc1 h4 23.g4 Ke6 24.Да5 Та8 25.Of1 Kb8 26.Oc4 Дc8 27.Kcd3 Kd4 28.Od4 ed4 29.Цg2 Ta7 30.Дh5 Od8 31.Ke5

31...Oc4 32.Ta7 Oe6 33.Kf7 Of6 34.Дh8 мат. 1-0

Спорт

България пада 2 места в ранглистата на ФИФА

Националният отбор на България се смъкна с 2 места в месечната ранлиста на ФИФА. Тимът на селекционера Лотар Матеус вече е 45-и с 597 точки, след като преди месец бе на 43-а позиция. Късно снощи "трикольорите" играха контрола със Сърбия на Националния стадион "Васил Левски", която бе дебютна за германския специалист пред родна публика.

Лидер продължава да е световният шампион Испания с още по-голям актив - 1920 т., пред световния вицешампион Холандия - 1718 т., и петкратния първенец Бразилия с 1493 т. В челната десетка има само една промяна. Отборът на Египет се завърна на 10-ото място, а Русия отстъпи едва на 13-а позиция. Фаворитът в нашата квалификационна група за Евро 2012 Англия остава 6-и с 1250 т. Швейцария се изкачи с 2 места и вече е 21-а с 852 т., а Черна гора записа 26-а позиция с 827. Уелс се смъкна със 7 места и е на 111-о с 273 т.

РАНГЛИСТАТА НА ФИФА

1. (1) Испания 1920 т.
2. (2) Холандия 1718
3. (3) Бразилия 1493
4. (4) Германия 1489
5. (5) Аржентина 1353
6. (6) Англия 1250
7. (7) Уругвай 1174
8. (8) Португалия 1102
9. (9) Хърватия 1098
10. (11) Египет 1047

21. (23) Швейцария 852
26. (26) Черна гора 827
45. (43) България 597
111. (104) Уелс 273

1.5 милиарда лева от „черно тото"

Купуването на мачове у нас не е престъпление

Заалаганията на "черно тото" в България се увеличават, като тази година ще бъде поставен рекорд, заяви началникът на "Компютърни престъпления" при ГДБОП Явор Колев. Всяка година над 1 млрд. лв. отиват в нелегални залагания. През 2008 г. през интернет букмейкъри са заложени 1.2 млрд. Следващата година сумата се е увеличила до около 1.5 млрд. лв. Колев обясни, че ГДБОП може да разследва футбола на всички нива.

"Знам, че когато се получи сигнал с конкретна информация, той внимателно се проверява както от правоохранителните органи в лицето на ГДБОП, така и от правоприлагащите от страна на прокуратурата", каза той пред Гонг. ГДБОП е засякла схеми на "черно тото" в различни краища на страната. При акциите на антимафиотите се разбиват и рекетьорски групи, които се занимават със събиране на парите от длъжниците. "Черното тото" се свързва с хора от бившите силови групировки.

Говорителят на главния прокурор Борис Велчев Стилиана Кожухарова обясни, че според българското законодателство купуването на мачове не може да бъде класифицирано като престъпление. Причината е, че няма текст в Наказателния кодекс, който да описва подобни действия.

Снимка ГОНГ

Началникът на "Компютърни престъпления" при ГДБОП Явор Колев (вляво) заяви, че нелегалните залагания на мачове надхвърлят 1.5 млрд. лева. Засега обаче не е разкрит нито един уговорен двубой

"Първата ни задача е да осъществим парламентарен контрол върху властите и компетентните органи, които до момента не са направили нищо. Сигналът, който беше оповестен и от президента на УЕФА Мишел Платини, е пуснат преди година в БФС за неща, които са се случвали от 2008 г. Вече 3 години в България компетентните органи не са постигнали никакъв резултат. Глобата за хазартна игра по Наказателен кодекс, чл. 327, е от 100 до 300 лв., а по Закона за хазарта е от 20 до 50 000 лв. Т.е. аз като извършител съм привилегирован да бъда осъден за престъплението по Наказателен кодекс, отколкото за административно нарушение по Закон за хазарта", каза председателят на комисията по образованието, науката и въпросите на децата, младежта и спорта Огнян Стоичков.

Снимки БГНЕС

Лотар Матеус

6000 гледат дебюта на Матеус

Около 6000 запалянковци изгледаха контролата между България и Сърбия на Националния стадион "Васил Левски", която завърши късно снощи. Мачът бе дебютен за германския селекционер Лотар Матеус пред българска публика. Досега носителят на "Златната топка" за 1990 г. води нашите в Кардиф и Истанбул. Въпреки двете поредни победи интересът към мачовете на националите все още не е голям. Полузащитникът Благой Георгиев ще бъде извън игра за 2 месеца заради травма в бедрото. Вчера сутринта халфът на руския Терек Грозни мина на преглед, който е установил, че мускулът му на дясното бедро е скъсан и ще се възстановява до средата на януари 2011 г. Благо се контузи на тренировката на националния тим, след като по време на двустранна игра се опита да отиграе топката с пета. Той ще пропусне последните 2 мача от руския шампионат - срещу Алания Владикавказ и Сибир Новосибирск. 2 кръга преди края тимът от Грозни не е заплашен от изпадане, но и не се бори за нищо. По тази причина отсъствието на българина няма да се отрази фатално.

Слори напуска Левски

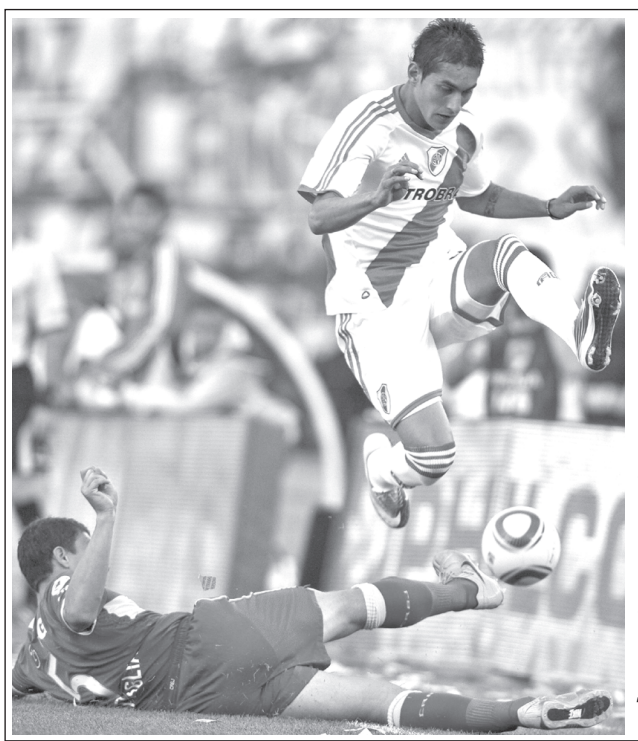
Левски успя да постигне договорка с холандския полузащитник Андреле Слори. "Сините" и крилото се разбраха да се разделят, като договорът ще бъде разтрогнат по взаимно съгласие още на първото заседание на Арбитражната комисия след Нова година. Слори ще си тръгне без финансов иск, а пък Левски няма да търси пари от следващия тим, който го приюти. Той записа достатъчно мачове за Левски, за да се разбере, че не може да се разчита на него. Слабите му изяви в последния мач срещу Академик накараха спортно-техническото ръководство окончателно да се откаже от услугите му. Очакваше се Слори да подсили халфовата линия на тима. Той бе взет, след като на "Герена" акостираха неговите сънародници Сержиньо Грийн и Дъстли Мюлдер, които много бързо се аклиматизираха и станаха несменяеми титуляри. За разлика от тях Слори има 2 мача за националния отбор. Това допълнително завиши очакванията към него, но той така и не успя да се наложи.

На "Герена" са пред финализиране на преговорите с известен специалист от страната на лалетата, който ще поеме школата. За целта сериозно рамо на "сините" са ударили Мюлдер и Грийн. Двамата познавали доста специалисти в работа с младите и лобирали пред тях да дойдат.

Режат парите на съдиите с 50%

Българските съдии могат да се лишат от 50% от своите хонорари, ако се представят слабо на мачовете и получат ниски оценки. Това ще се случи, ако Българският футболен съюз подпише приетия от Професионалната футболна лига меморандум за разбирателство, в който влиза и точка, според която трябва в комисиите на БФС да влизат и членове от квотата на лигата. Спортният директор на Локо Пд и член на УС на ПФЛ Атанас Узунов предложи съдиите да получават едва 50% от хонорарите за мачовете, а останалите да се получават на база оценките от съдийските наблюдатели. УС на ПФЛ проведе първото си заседание, след като начело застана Стефан Капралов, а от 11-те членове липсваха единствено представителите на Локо Сф и Черно море.

„С пълно мнозинство приехме този меморандум за разбирателство. Подробности за него обаче ще коментираме, когато бъде подписан от Изпълкома на БФС. Говорим за сътрудничество, обмен на информация, взаимопомощ и мерки срещу корупцията. Младите съдии се справят добре, докато не стигнат до единоборство между отделни клубове", заяви Капралов.

Футболистът на Ривър Плейт Роберто Перейра (вдясно) преминава през Себастиан Батаглия от Бока Хуниорс в мач от аржентинското първенство. Ривър Плейт триумфира в супердербито, след като се наложи с мининалното 1:0. Победата донесе централният защитник Джонатан Майдана (54)

кратки

Антон Генов ще свири мач на Литекс

Антон Генов ще ръководи срещата между Черноморец Балчик и Литекс от II кръг на турнира за Купата на България. Негови помощници ще бъдат Никола Джугански и Веселин Мишев. Нарядът е получен, след като само преди няколко дни от Локо Пд попитаха защо от 2 год. най-добрият ни рефер не е ръководил мач на шампионите. От БФС веднага реагираха и дадоха наряд на ветеринара. Николай Йорданов пък ще свири мача между Банско и Левски. Срещата между Сливен и ЦСКА пък е поверена на Ахмед Ахмед.

Узунов напада съдийската комисия

Спортният директор на Локо Пд и член на УС на ПФЛ Атанас Узунов отново напада Съдийската и Дисциплинарната комисии на БФС. По негова инициатива е предложението към лигата за орязване на съдийските такси при недобро свирене на мачовете. „Още веднъж ще повторя и това, което казах след мача с ЦСКА, Съдийската комисия се съгласява да не изпраща Антон Генов на мачове на Литекс по желание на ловчанлии. За едни може, за други не. Разкрих нов гаф, знам предварително кой ще ни назначат за мача за купата с Локо Сф (Александър Костадинов). Не знам дали вече ги има официалните наряди, затова не искам да коментирам с имена. Сега сигурно дискутират и мислят. На определени клубове, ако си направите труда да проверите, им свирят 4-5 човека. По-добре всеки да си извади листчето и да си напише кой иска да му свири и кой не", каза Узунов.

ЦСКА организира бенефисен турнир

Футболен клуб ЦСКА и комплекс „Царско село" организират турнир за юноши, родени 1998 г. и 1999 г. в памет на легендите на четирите софийски отбори (ЦСКА, Левски, Локо Сф и Славия) - Георги Найденов, Иван Колев, Манол Манолов, Георги Аспарухов, Атанас Михайлов (Наско), Симеон Симеонов и др. По програма срещите на родените през 1999 г. ще се проведат в събота от 10.00 часа, а на родените през 1998 г. в неделя от 10.00 ч. Мачовете ще се играят в новото закрито изкуствено игрище в комплекс „Царско Село". Подготвителните групи от Детско-юношеските школи на отборите ще играят по системата всеки срещу всеки.

Спорт

32 ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 18 НОЕМВРИ 2010

www.duma.bg

България пада 2 места в ранглистата на ФИФА

Стр. 31

Боби Михайлов:

БФС не е най-корупционната среда

Президентът на БФС Борислав Михайлов заяви, че има и по-корумпирани сфери от футбола, като добави, че комисия към футболния съюз работи по подадени сигнали за "черно тото". Той обаче не успя да представи конкретни доказателства пред ГДБОП, след като бе привикан заедно с министъра на физическото възпитание и спорта Свилен Нейков, президента на Локо СФ Николай Гигов и шефа на Комисията за етика и феърплей при БФС ген. Васил Василев.

"БФС не е най-корупционната среда! Всички данни са дадени, където трябва. От УЕФА имаме 8 писма със съмнения по поток на пари след залагания извън България. Ако се докаже подобно нещо, то по правилник имаме право да извадим отбора от групата, президент от футбола или футболист от шампионата. Както каза Платини, ние не сме прокурори и съдии, те трябва да докажат, а ние от БФС да накажем. Ние работим по правилниците на УЕФА и ФИФА, ако вратар падне, се спъне или закашля, това не се доказва. Ако кажете ние като законодател какво да допълним в правилника, ще го направим още на пролет", каза Михайлов.

"Комисията към БФС се е занимавала със следните сигнали: първо, от покойния президент на ПФК Рилски спортист Юри Галев, че на мача Велбъжд - Рилски спортист съдията Ивайло Стоянов е получил подкуп. Направеното разследване води до искане от ОДП София за още работа. Разглеждали сме Ботев Пд - Беласица за залози в "Спортинг.бет". Получихме сигнал за мача ПФК СП Плевен - ПФК Белите орли, разгледахме материалите, извикахме президентите, но те категорично отрекоха", каза ген. Василев.

Арабаджиев дебютира във Формула 1

Снимка СПОРТАЛ.БГ

Българският пилот Владимир Арабаджиев дебютира във Формула 1. Пловдивчанинът кара болид на Лотус

Владо даде 15-о време на пистата „Яс Марина" в Абу Даби

Българският пилот Владимир Арабаджиев дебютира на пистата с болид на Лотус от Формула 1 във II ден от тестовете за млади пилоти в Абу Даби. Вчерашният ден бе исторически за България, защото за първи път наш състезател кара кола от най-авторитетната надпревара на планетата. Владо подкара Лотус Косуърт Т127 и завърта първите си обиколки на пистата "Яс Марина", където в неделя Себастиан Фетел (Гер) стана световен шампион с екипа на Ред Бул. Пловдивчанинът беше поканен от индонезийския тим да тества техния болид след преговори с мениджъра му и направена оценка на кариерата му до този момент. Владо тества във 2-ата сесия в последния ден. Той замени зад волана Родолфо Гонсалес (Венецуела). След серия от обиколки българинът направи общо 49 тура и записа 15-о време от 1:45,723 мин.

В сесията Даниел Рикардо (Авл) с Ред Бул доминира, като записа време от 1:38,102 мин. и завъртя 77 обиколки. Постижението е с 1,3 сек. по-добро от времето на Фетел на същото трасе. Рикардо пилотираше болида RB6 на Марк Уебър (Авл) от Гран при на Унгария. Условията на пистата се подобряваха с всяка изминала минута и сцеплението беше наистина много добро за новаците. Освен Арабаджиев дебют направиха Луис Рация и Йозеф Крал.

Най-оспорваният финал в историята на Формула 1 в Гран при на Абу Даби е привлякъл огромен зрителски интерес и много от европейските телевизии отчетоха рекорден рейтинг за последните години. Германският канал RTL е имал средно 10.3 млн. зрители за цялото състезание. Пикът от 12.1 млн. души пред екраните е достигнат при спечелването на титлата от местния герой Себастиан Фетел. Телевизията не е достигала 10 млн. зрители за старт във Формула 1 през последните 3 сезона или откакто седемкратният световен шампион Михаел Шумахер се оттегли от спорта.

ЛУКойл разби Бенфика

Снимка БГНЕС

ентърът на ЛУКойл Академик Каспарс Камбала (вдясно) пробива през Родриго Машкареняш от Бенфика от мача за Еврочалънджа. Шампионът на България разби португалците с 92:71, а Камбала бе най-резултатен с 18 т.

ЛУКойл Академик размаза Бенфика с 92:71 в първи мач от група С на Еврочалънджа. Над всички в столичната зала "Универсиада" бе латвийският център Каспарс Камбала, който завърши с 18 т. и 8 борби, а всеки от четиримата американци в състава на Йовица Арсич мушна над 10 т. ЛУКойл тръгна със серия 10:0, а гостите вкараха първия си кош 4 мин. след началото. Шампионът на България заложи на бързи атаки и комбинации под коша. Играчите на Бенфика пък правеха чести фалове, което отслаби защитата им през 2-ото полувреме. Първи слаби минути нашите изиграха през 3-ата част след дребни грешки в организацията на играта. През последните 10 мин. гостите съвсем свалиха гарда и с няколко тройки ЛУКойл стигна до убедителна победа.

"Много важно бе да започнем по този начин, особено у дома. Страхотна победа. Мисля, че разликата между този турнир и Еврокъп не е особено голяма", коментира Камбала.

"Няма никакво значение срещу кой играем в Европа. Важен мач за нас, важна победа. Дано така да продължаваме. Пожелавам си да радваме българския народ и занапред", каза президентът на тима Валентин Златев.

"Нямаше напрежение. Играхме на 100%. Отнесохме се сериозно към противника. Те не са лош отбор. Имаме дълъг път за извървим. Трябва да се концентрираме върху двубоя от вътрешното първенство. Доволен съм от защитата", каза Арсич.

Късно снощи в другата среща от групата играха отборите на Лугано Тайгърс (Швейц) и Тарту Рок (Ест).

Волейболистките падат до №40

Женският национален отбор по волейбол на България отбеляза спад с 6 места до №40 с 15 точки в световната ранглиста. Международната федерация по волейбол (FIVB) обяви класацията след световното първенство в Япония. 10 точки идват от класирането им през 2009 г. за последния квалификационен кръг за световното първенство, а другите 5 са от 8-ото място на европейското първенство в Полша миналата есен. Шестте страни, които изпревариха България, са Хърватия, Кения, Тринидад и Тобаго, Белгия, Беларус и Румъния.

Световните вицешампионки от Бразилия запазиха лидерската си позиция като №1 с 240 т. Втори остават победителките в Гран при за 2010 г. САЩ с 205.5 т., а 3-ото място се дели от европейските шампионки Италия и бронзовите медалистки от Мондиала - домакините от Япония с по 165.75. Новият-стар световен шампион Русия е едва 6-и със 143.75 т., след 5-ия Китай със 157. Десетката допълват Куба (104.5), Полша (98.25), Сърбия (83.75) и Германия (77.25).

Кутровски бие в САЩ

Димитър Кутровски победи на старта на "Фючърс"-а в Амелия Айлънд САЩ ($10 000) Теодорос Ангелинос (Гър, N5) с 6:2, 4:6, 6:2. В спор за място на 1/4 финалите той ще срещне победителя от двубоя между американците Джак Сок и Алексиос Калабиян. Сок е партньор на двойки на 23-годишния българин и миналата седмица спечелиха титлата на "Фючърс"-а в Пенсакола, САЩ. В Амелия Айлънд двамата отново играят заедно и в I кръг ще спорят с Кинкейд/Водичка (САЩ). 18-годишният американец също така е и настоящия шампион на US Open при юношите. С класирането си за II кръг Кутровски спечели една точка за ATP ранглистата, а при нов успех ще добави още 1.

Елица Костова победи на старта на турнира в Уелингтън, Нова Зеландия ($25 000) представителка на домакините Лейла Бийти с 6:4, 3:6, 7:5. Ели, която е поставена под N6 в основната схема, в спор за място на 1/4 финалите ще срещне Гейл Бродски (САЩ) или Бианка Бото (Перу).

кратки

Фенербахче дава 15 млн. евро за Бербатов

Поредният кандидат за Димитър Бербатов се появи в медиите. Това е турският Фенербахче, който иска да вземе българина срещу 15 млн. евро, твърди сайтът IMScouting.com. "Канарчетата" са заделили сумата, за да уговорят деветката на Манчестър Юнайтед да започне да радва феновете в истанбулския квартал "Кадъкьой". Споменава се предвидено възнаграждение от 5 млн. евро на сезон, а интересното е, че слухове за трансфер на българина винаги се появяват след серия от мачове, в които не се е разписвал. Бербо влезе в историята на Юнайтед с хеттрика си срещу Ливърпул на 19 септември, но оттогава не е поразявал нечия врата.

Котоошу губи във Фукуока

Българинът Калоян Махляновв-Котоошу записа втора загуба на Големия турнир по сумо в японския град Фукуока. В схватка от IV кръг одзеки Котоошу загуби със "сукуинаге" (вид раменно хвърляне) от Хомашо. Така българинът вече има 2 победи и 2 загуби. Лидери с пълен актив от по 4 победи са одзеки Баруто, маегашира-16 Шотенро и Окиноуми. Днес изполинът от Джулюница среща Кисеносато, срещу когото има 21 победи и 7 загуби.

Пиян естонски шахматист наби съдия

Ръководството на Естонския шахматен съюз наложи едногодишна дисквалификация на Тарво Сееман, един от водещите шахматисти на страната. Причина за това наказание е явяването на Сееман много пиян на турнир в град Тарт миналия месец. Шахматистът се е държал неадекватно, заяждал се е със съдиите и накрая, въпреки опитите на другите играчи да го спрат, е ударил с юмрук в лицето един от арбитрите. Сееман беше член на естонския отбор, който участва на Олимпиадата тази година. Федерацията е на мнение, че вместо да дава пример на другите шахматисти, особено на младите, той не за първи път се е държал по този непристоен начин на съревнование. Затова ръководството на естонския шахмат реши да забрани на провинилия се участие във всички местни съревнования.

Избраха Филикс и Оливър за №1 на САЩ

Световната шампионка на 200 метра Алисън Филикс и рекордьорът на страната в бягането на 110 метра с препятствия Дейвид Оливър бяха избрани за №1 на САЩ за 2010 г. Филикс, която е трикратна световна шампионка на 200 метра, спечели титлите на 200 и 400 метра в Диамантената лига през тази година. Тя получава отличието за трети път. Оливър пък този сезон постави рекорд на САЩ на 110 метра с препятствия - 12,89 секунди и спечели дисциплината в Диамантената лига. Двамата ще бъдат наградени на специална церемония на 4 декември.